

PRIJEDLOG

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PETO IZVJEŠĆE
REPUBLIKE HRVATSKE O PRIMJENI EUROPSKE POVELJE O
REGIONALNIM ILI MANJINSKIM JEZICIMA**

ZAGREB, listopad 2013.

SADRŽAJ

1.	UVOD	3
2.	DIO I.	4
2.1.	Zakonodavne izmjene	4
2.2.	Akcijski plan za provođenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina.....	4
2.3.	Provedba Preporuka Odbora ministara Vijeća Europe (RecChL(2008)1).....	17
2.4.	Popis stanovništva u Republici Hrvatskoj 2011. godine.....	18
3.	DIO II. – Ciljevi i načela Povelje	19
3.1.	Članak 7. stavak 1.	19
3.2.	Članak 7. stavak 3.	21
3.3.	Članak 7. stavak 4.	22
3.4.	Stanje u pogledu slovenskog jezika	24
3.5.	Istro-rumunjski govori, govor Huma na Sutli te Bednjanski govor	31
3.6.	Stanje u pogledu romskog jezika	31
3.7.	Usklađivanje statuta jedinica samouprave i poticanje ravnopravne službene uporabe manjinskih jezika.....	32
4.	DIO III.....	33
4.1.	Teritorijalan opseg primjene obveza koje je Republika Hrvatska preuzela na temelju Dijela III. Povelje	33
4.2.	Članak 8. – Obrazovanje	36
4.3.	Članak 9. – Sudbena tijela.....	47
4.4.	Članak 10. – Upravna tijela i javne službe.....	51
4.4.1.	Uporaba manjinskog jezika u tijelima državne uprave	52
4.4.2.	Uporaba manjinskog jezika u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave.....	52
4.4.3.	Uporaba manjinskog jezika u postupcima koje vode pravne osobe s javnim ovlastima	54
4.4.4.	Osobne iskaznice na jeziku i pismu nacionalnih manjina.....	55
4.5.	Članak 11. – Javni mediji.....	55
4.5.1.	Hrvatska radio televizija (HRT).....	55
4.5.1.1.	Hrvatska televizija (HTV).....	56
4.5.1.2.	Hrvatski radio (HR).....	60
4.5.1.3.	HRT web	61

4.5.2.	Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti medija.....	61
4.6.	Članak 12. – Kulturne aktivnosti i ustanove	80
4.6.1.	Knjižnična djelatnost.....	82
4.6.2.	Arhivska i muzejsko - galerijska djelatnost	89
4.6.3.	Glazbeno – scenska djelatnost, kulturno - umjetnički amaterizam, likovna, novomedijska i filmska djelatnost.....	90
4.7.	Članak 13. – Gospodarski i socijalni život.....	93
4.8.	Članak 14. – Prekogranična suradnja	93
4.8.1.	Ugovori i programi kulturne suradnje potpisani u razdoblju 2006. -2008.....	95
5.	Zaključak.....	95

1. UVOD

- (1.) Sukladno čl. 15. *Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima* (dalje u tekstu: Povelja), Republika Hrvatska podnosi 5. periodično izvješće za razdoblje 2009.-2012. godine koje je izrađeno sukladno revidiranom nacrtu dokumenta za pripremu trogodišnjih periodičnih izvješća (CM(2009)42), usvojenom na 1054. sastanku Odbora ministarskih zastupnika Vijeća Europe 15. travnja 2009. godine.
- (2.) Budući da je prethodno, 4. periodično izvješće Republike Hrvatske o primjeni Povelje iz prosinca 2009. godine obuhvatilo podatke za trogodišnje razdoblje 2006. – 2008. godine, kao i dio raspoloživih podataka za 2009. godinu, 5. periodično izvješće obuhvaća podatke za trogodišnje razdoblje 2009. – 2011. godine, ali i dio podataka za 2012. godinu, kako bi se izvješćem osiguralo pružanje ažuriranih podataka u najvećoj mogućoj mjeri.
- (3.) Na izradi 5. izvješća zajednički su surađivala sljedeća tijela državne uprave:
  - Ministarstvo pravosuđa, odgovorno tijelo za prikupljanje podataka vezano uz uporabu manjinskih jezika pred sudbenim tijelima;
  - Ministarstvo vanjskih i europskih poslova vezano uz međunarodnu suradnju i politička pitanja;
  - Ministarstvo gospodarstva, vezano za ekonomska i socijalna pitanja;
  - Ministarstvo kulture, vezano uz kulturne aktivnosti;
  - Ministarstvo unutarnjih poslova, vezano za izdavanje dokumenata na manjinskim jezicima;
  - Ministarstvo uprave, vezano uz uporabu manjinskih jezika u uredima državne uprave, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravnim osobama s javnim ovlastima;
  - Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, vezano uz postavljanje prometnih znakova s dvojezičnim natpisima, na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu te na jeziku i pismu nacionalne manjine;
  - Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, vezano za pitanja obrazovanja;
  - Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, vezano uz međunarodnu suradnju i politička pitanja;
  - Agencija za elektroničke medije, vezano uz javne i privatne medije;
  - Državni zavod za statistiku;
  - Hrvatska radio televizija, vezano uz javne medije.
- (4.) Završna verzija izvješća dostavljena je na očitovanje svim tijelima koja su sudjelovala u njegovoj izradi. Izvješće je dostavljeno na očitovanje i *Savjetu za nacionalne manjine Republike Hrvatske*, krovnom tijelu nacionalnih manjina na državnoj razini koji povezuje institucije i interese nacionalnih manjina na državnoj razini. Riječ je o autonomnom tijelu koje ima za cilj promicanje što učinkovitijeg sudjelovanja nacionalnih manjina u javnom životu Republike Hrvatske, posebice u domeni razmatranja i predlaganja uređivanja i rješavanja pitanja u svezi s ostvarivanjem i zaštitom prava i sloboda nacionalnih manjina.
- (5.) U pripremi 5. izvješća na suradnju su također pozvane su krovne udruge nacionalnih manjina na koje se, sukladno deklaraciji u ratifikacijskom instrumentu Republike Hrvatske, primjenjuju odredbe Povelje i to kako slijedi:
  - Talijanska Unija,

- Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“,
- Savez Čeha u Republici Hrvatskoj,
- Demokratska zajednica Mađara,
- Savez Slovaka te
- Savez Rusina i Ukrajinaca u Republici Hrvatskoj.

(6.) Na sudjelovanje u izradi izvješća pozvan je i Savez slovenskih društava u Republici Hrvatskoj kao krovna udruga slovenske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

(7.) Od navedenih udruga nacionalnih manjina, očitovao se samo Savez Rusina i Ukrajinaca u Republici Hrvatskoj

2. DIO I.

2.1. Zakonodavne izmjene

(8.) Republika Hrvatska stalno dograđuje sustav zaštite prava nacionalnih manjina u zakonodavno-pravnom području nastojeći maksimalno uvažavati mišljenja nacionalnih manjina, što je, između ostalog, potvrđeno i promjenama *Ustava Republike Hrvatske* te izmjenama i dopunama *Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina* u 2010. godini.

(9.) *Promjenom Ustava Republike Hrvatske* (NN 76/10), u lipnju 2010. godine, poboljšana je ravnopravnost pripadnika nacionalnih manjina. U Ustavu Republike Hrvatske, u izvorišnim osnovama, umjesto 10 autohtonih nacionalnih manjina sada se izrijekom navode sve 22 nacionalne manjine, među kojima i Romi.

(10.) Ministar uprave je dana 1. ožujka 2012. godine donio *Naputak za dosljednu provedbu Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj* (NN 33/12) kojim su, sukladno *Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina* (NN 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11) i *Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj* (NN 51/00 i 56/00), propisani način uređivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina općim aktima, odnosno statutima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te način ostvarivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina u postupcima koji se vode pred državnim tijelima prvog stupnja i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti.

2.2. Akcijski planovi za provođenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

(11.) U lipnju 2008. godine Vlada Republike Hrvatske usvojila je *Akcijski plan za provođenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina* s ciljem nastavka promicanja i ostvarivanja prava nacionalnih manjina zajamčenih *Ustavnim zakonom*. Akcijski plan se sastojao od sljedećih 11 poglavlja:

1. Službena i javna uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina,
2. Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina,
3. Uporaba znamenja i simbola nacionalnih manjina,
4. Kulturna autonomija,
5. Pravo na očuvanje svoje vjere, te na osnivanje vjerskih zajednica zajedno s drugim pripadnicima te vjere,
6. Pristup sredstvima javnog priopćavanja,

7. Samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa,
8. Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudne uprave, te tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
9. Sudjelovanje nacionalnih manjina u javnom životu putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina,
10. Zaštita od svake djelatnosti koja ugrožava, ostvarivanje prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina - Razvijanje tolerancije prema različitosti i suzbijanje diskriminacije,
11. Nacionalni program za Rome i Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015.

(12.) Analiza provedbe *Akcijskog plana* u razdoblju od 2008. do 2010. godine je pokazala napredak u području promicanja kulturne autonomije, odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina, ostvarivanja vjerskih prava, zastupljenosti u predstavničkim i izvršnim tijelima lokalnih jedinica, te u provedbi Nacionalnog programa za Rome i Akcijskog plana Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015., dok u području službene uporabe jezika i pisma nacionalnih manjina, pristupa nacionalnih manjina javnim medijima te zastupljenosti nacionalnih manjina u tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima i tijelima uprave lokalnih jedinica, još uvijek nije bio postignut zadovoljavajući napredak.

(13.) U cilju daljnjeg poboljšanja provedbe *Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina* Vlada Republike Hrvatske je 8. travnja 2011. donijela *Akcijski plan za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje od 2011.-2013.* Tim je, novim, *Akcijskim planom* predviđeno je daljnje jačanje zaštite nacionalnih manjina, posebice u područjima u kojima su uočeni nedostaci. U tom su smislu utvrđene i mjere, koje su u odnosu na prethodni Akcijski plan znatno proširene te su postavljeni konkretni ciljevi koji se u razdoblju od 2011.-2013. godine planiraju realizirati.

(14.) *Akcijski plan za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje od 2011.-2013.* sadrži 12 poglavlja:

1. Službena i javna uporaba jezika i pisma nacionalnih manjina,
2. Odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina,
3. Uporaba znamenja i simbola nacionalnih manjina,
4. Kulturna autonomija nacionalnih manjina,
5. Pravo na očuvanje svoje vjere i na osnivanje vjerskih zajednica,
6. Pristup sredstvima javnog priopćavanja,
7. Samoorganiziranje i udruživanje radi ostvarivanja zajedničkih interesa,
8. Zastupljenost pripadnika nacionalnih manjina u predstavničkim i izvršnim tijelima na državnoj i lokalnoj razini, tijelima državne uprave, pravosudnim tijelima te tijelima uprave jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave,
9. Sudjelovanje nacionalnih manjina u javnom životu putem vijeća i predstavnika nacionalnih manjina,
10. Zaštita od svake djelatnosti koja ugrožava, ostvarivanje prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina - Razvijanje tolerancije prema različitosti i suzbijanje diskriminacije,
11. Nacionalni program za Rome i Akcijski plan Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015,
12. Opće mjere za potporu provedbi Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Akcijskog plana.

(15.) S ciljem promicanja prava nacionalnih manjina na službenu i javnu uporabu vlastitog jezika i pisma, za razdoblje 2011. – 2013. predviđena je provedba sljedećih 8 mjera:

- Mjera 1.1. – Donošenje i objava u „*Narodnim novinama*“ naputka kojim će se detaljno propisati način uređivanja te ostvarivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina na državnoj i lokalnoj razini.
  - *Mjera je izvršena u ožujku 2012. godine.*
- Mjera 1.2. - Organizacija 4 regionalna seminara za pripadnike nacionalnih manjina i predstavnike lokalnih jedinica o pravu pripadnika nacionalnih manjina na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma s ciljem unapređenja ostvarivanja prava, motiviranja i poticanja pripadnika nacionalnih manjina na korištenje prava.
  - *Mjera je izvršena u 2012. godini. Regionalni su seminari održani u Drnišu, 11. srpnja, za područje Šibensko-kninske i Zadarske županije; u Rovinju, 12. srpnja, za područje Istarske županije; u Vukovaru, 25. rujna 2012. godine, za područje Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije te u Karlovcu, 27. rujna 2012. godine, za područje Karlovačke, Sisačko-moslavačke i Ličko-senjske županije.*
- Mjera 1.3. - Provedba ciljanog nadzora nad statutima jedinica lokalne samouprave koje su sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH bile dužne urediti ostvarivanje prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine, a tu obvezu nisu ispunile.
  - *Izvršenje mjere bilo je vezano uz provedbu mjera 1.1. i 1.2. te se provedba iste planira za 2013. godinu.*
- Mjera 1.4. – Statističko praćenje broja i vrste postupaka prvog i drugog stupnja pred upravnim tijelima lokalnih jedinica te pred tijelima državne uprave prvog stupnja i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti, a koji su vođeni na manjinskom jeziku, i izrada detaljne analize stanja.
  - *U 2011. godini mjera nije izvršena u cijelosti. Tijelo nadležno za praćene ostvarivanja prava izradilo je dio projektnog sažetka u okviru programiranja I. komponente IPA-a 2012. – 2013., kojim se, u okviru šireg projekta, predlaže provedba aktivnosti razvoja i uspostave jedinstvenog e-sustava za praćenje podataka i izvješćivanje o ostvarivanju prava nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, koji uključuje i podatke o ostvarivanju jezičnih prava pripadnika nacionalnih manjina na svim razinama. Uspostavom predmetnog sustava uspostaviti će se mehanizam za kvalitetnu i kontinuiranu provedbu ove mjere.*
- Mjera 1.5. – Informiranje letcima i brošurama stranaka u postupku pred pravosudnim i drugim tijelima koja su dužna provoditi Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH o načinu na koji stranke mogu ostvariti pravo na uporabu manjinskog jezika u postupcima koji se vode pred tim tijelima.
  - *Mjera je izvršena tijekom 2012. godine. Ministarstvo pravosuđa je tiskalo i distribuiralo ukupno 4900 letaka o uporabi jezika nacionalnih manjina na sudovima u jedinicama lokalne samouprave u kojima postoji zakonom propisana mogućnost. Distribuirano je po 100 primjeraka na svaki od 49 sudova.*
- Mjera 1.6. – Isticanje informacija o pravu na uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina na vidljivom mjestu u tijelima državne uprave i tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (plakati, letci, brošure).
  - *Mjera nije izvršena. Izvršenje mjere bilo je vezano uz prethodnu provedbu mjera 1.1. i 1.2., koje su provedene u 2012. godini, te je izvršenje ove mjere odgođeno/planirano za razdoblje nakon provedbe navedenih mjera, odnosno za 2013. godinu.*

- Mjera 1.7. - Vođenje evidencije predmeta koji su vodeni ili su mogli biti vodeni na manjinskom jeziku i pismu (a stranka je to pravo odbila) u svim prvostupanjskim pravosudnim tijelima koja su dužna postupati na manjinskom jeziku, te izrada detaljne analize stanja na temelju navedene evidencije.
  - *Mjera je izvršena za 2011. godinu i provodi se kontinuirano.*
- Mjera 1.8. - Prikupljanje i obrada podataka o materinskom jeziku – Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011.
  - *Mjera je u cijelosti izvršena u prosincu 2012. godine. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. je proveden u razdoblju od 1. do 28. travnja 2011. prema stanju na dan 31.ožujka u 24 sata, a podaci o materinskom jeziku su službeno objavljeni na web-stranicama Državnog zavoda za statistiku dana 17. prosinca 2012. godine.*

(16.) S ciljem promicanja odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina predviđena je provedba sljedećih 11 mjera:

- Mjera 2.1. – Održavanje seminara za pripadnike nacionalnih manjina i predstavnike nadležnih tijela i institucija na temu obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina.
  - *Mjera je za školsku godinu 2010/2011. izvršena i provodi se kontinuirano. Tijekom 2010/2011. školske godine Ministarstvo je sufinanciralo pet stručnih skupova za učitelje/nastavnike koji izvode nastavu na jeziku i pismu češke, slovačke i srpske nacionalne manjine:*
    - 1) *Seminar svih odgojno-obrazovnih djelatnika češke nacionalne manjine u Češkoj Republici (Modeli A, B i C), Boskovice, Češka Republika (26.-30. travnja 2011.);*
    - 2) *Skup učitelja u nastavi na češkom jeziku (Češki dom, Daruvar);*
    - 3) *Skup učitelja i nastavnika srpskog jezika i učitelja razredne nastave po modelu A (15. prosinca 2011.) – Srpska pravoslavna gimnazija, Zagreb;*
    - 4) *Usavršavanje nastavnika u nastavi na srpskom jeziku u RH, Vrnjačka Banja, Republika Srbija, 2011.;*
    - 5) *Usavršavanje učitelja slovačkog jezika, Bački Petrovac.*
- Mjera 2.2. – Organiziranje stručnih rasprava o uključivanju sadržaja vezanih uz identitet i kulturu nacionalnih manjina u nastavne programe (po nastavnim predmetima).
  - *Mjera je djelomično izvršena. Nakon provedene široke rasprave u koju su bili uključeni saborski odbori i tijela državne uprave, odgojno-obrazovne ustanove u Republici Hrvatskoj, nadležna tijela, organizacije i agencije, institucije i udruge, te velik broj pojedinaca, u 2011. godini donesen je Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje u Republici Hrvatskoj koji će biti temelj za izradu kurikulumskih dokumenata, a prvenstveno predmetnih kurikuluma, među kojima će biti i predmetni kurikulumi za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina.*
- Mjera 2.3. - Provođenje stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika o pravima nacionalnih manjina u okviru programa Obrazovanja za ljudska prava.
  - *Mjera je za 2011. godinu izvršena i provodi se kontinuirano. Provođenje stručnog usavršavanja učitelja i nastavnika o pravima nacionalnih manjina u nadležnosti je Agencije za odgoj i obrazovanje.*

Građanski odgoj i obrazovanje
U 2011. godini izrađen je Nacrt kurikuluma građanskog odgoja i obrazovanja u koji je ugrađeno i obrazovanje za aktivno sudjelovanje djece i mladih u

životu škole, lokalne zajednice te hrvatskog i europskog društva, kao i interkulturalna dimenzija u kojoj se predviđa da će učenici imati razvijen kulturološki identitet i interkulturalnu kompetenciju, da će poznavati i poštivati kulture manjinskih naroda, a manjinski poznavati i poštovati kulturu većinskog naroda.

Tijekom 2011. godine organizirani su seminari i radionice osposobljavanja učitelja i nastavnika za ostvarivanje građanskog odgoja i obrazovanja – obuhvaćeno 1.102 sudionika, a u okviru lokalno organiziranog stručnog usavršavanja u okviru županijskih stručnih vijeća obuhvaćeno 3.000 odgojno-obrazovnih radnika u 2011. u kojima su sudjelovali i pripadnici nacionalnih manjina.

U suradnji Agencije za odgoj i obrazovanje, Instituta za migracije iz Zagreba i Stawanger sveučilišta iz Norveške održani su seminari na temu *Građanski odgoj i obrazovanje - Modul razvoja identiteta i interkulturalnosti* - 30.6.2011. u Petrinji.

Posebno ističemo neke od tema usavršavanja učitelja i nastavnika: *Što je diskriminacija i kako je prepoznati u školi?* i *Kurikulum građanskog odgoja i obrazovanja i ljudska prava*, stručni skup namijenjen učiteljima razredne nastave, 21. studenoga 2011. u Čakovcu

Za potrebe održavanja navedenih tematskih skupova u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje tiskana je Bijela knjiga *Vijeća Europe „Živjeti zajedno jednaki u dostojanstvu“*, kojom se promiče međukulturalni dijalog. Na navedenim seminarima učitelji i nastavnici se upoznaju s pristupom međukulturalnog dijaloga, koji se odnosi na otvorenu i dostojanstvenu razmjenu mišljenja između pojedinaca, grupa različitog etničkog, kulturnog, vjerskog i lingvističkog podrijetla i naslijeđa uz zajedničko razumijevanje i uvažavanje.

Održano je i 7 stručnih skupova:

Građanski odgoj i obrazovanje: Kako integrirati građanski odgoj i obrazovanje u kurikulum osnovne škole sukladno Nacionalnom okvirnom kurikulumu?- 07.03.2011. u Dubrovniku; *Građanski odgoj i obrazovanje: Primjena kurikulumu građanskog odgoja i obrazovanja sukladno Nacionalnom okvirnom kurikulumu* - 4.7.2011. u Osijeku, 6.7.2011. u Splitu, 11.7.2011. u Rijeci, 23.8.2011. u Čakovcu, 25.8.2011. u Vukovaru te 29.8.2011. Zagrebu.

U području povijesti

Četvrti hrvatski simpozij o nastavi povijesti, od 31. kolovoza do 2. rujna 2011., Tema: *Hrvati i manjine u Hrvatskoj: oblikovanje modernih identiteta u Opatiji; Trodnevni državni stručni skup Poučavanje o holokaustu i sprečavanju zločina protiv čovječnosti*, 25.-27. siječnja 2011. godine, Agencija za odgoj i obrazovanje u suradnji s brojnim domaćim i inozemnim institucijama.

U području hrvatskog jezika

Izrađen je kurikulum za poučavanje hrvatskog kao inog jezika s ciljem olakšanog učenja hrvatskog jezika kao inog jezika i lakšeg uključivanja populacije romskih učenika u odgojno-obrazovni proces. Održani su stručni skupovi *„Što je diskriminacija i kako je prepoznati u školi? Kurikulum građanskog odgoja i obrazovanja i ljudska prava“*, stručni skup namijenjen učiteljima hrvatskog jezika 25. listopada 2011. u Čakovcu.

Na temu poučavanja hrvatskog kao inog jezika održana su četiri stručna skupa za osposobljavanje nastavnika Međimurske županije (25. 10. 2011., 11. 11. 2011., 18. 11. 2011. i 25. 11. 2011.).

U području izvannastavnih aktivnosti:

Dramsko-pedagoška radionica socijalne, jezične i kulturne inkluzije Roma, u sklopu međunarodnog projekta „Odgojna drama i kazalište kao sredstvo poticanja inkluzije Roma“, a kao dio nacionalnog projekta za Hrvatsku „Učimo zajedno, rastemo zajedno“ održana je u organizaciji Hrvatskog centra za dramski odgoj i Agencije za odgoj i obrazovanje, potpomognuto Zakladom Otvoreno društvo iz Budimpešte. Održano je 5 radionica za nastavnike u Međimurskoj, Brodsko-posavskoj i Sisačko-moslavačkoj županiji te Gradu Zagrebu.

Metode poučavanja i oblici rada korišteni na stručnim skupovima u vezi građanskog

odgoja i obrazovanja i ljudskih prava: predavanja, radionice, rad na projektu, izrada portfelja s dokumentiranom procedurom rješavanja društvenog problema, igra uloga, samostalni rad polaznika i prikazi iz prakse, grupni rad, individualni rad, rad u paru i dr.

Osigurani materijali za sudionike: Priručnik za učitelje Projekt građanin, Priručnik za učitelje Osnove demokracije, Bijela knjiga Vijeća Europe Živjeti zajedno jednaki u dostojanstvu, Preporuka Vijeća Europe o odgoju i obrazovanju za ljudska prava i demokratsko građanstvo, Brošura o državnoj smotri s opisom projekata 2010 i 2011., Priručnici i udžbenici za zaštitu potrošača, materijali dostupni na internetskim stranicama Agencije za odgoj i obrazovanje.

Rezultati/ishodi stručnog usavršavanja u području građanskog odgoja i ljudskih prava – učitelji i nastavnici su:

- osposobljeni za integriranje kurikuluma građanskog odgoja i obrazovanja u školski kurikulum za 2011/12. školsku godinu,
- stekli znanja o dimenzijama građanske kompetencije koje trebaju razviti kod učenika,
- osposobljeni za primjenu metodologije Projekt građanin u predlaganju, selekcioniranju i oblikovanju rješenja manjeg problema u lokalnoj zajednici,
- razvili kompetencije u području metodologije grupnog rada,
- razvili kompetencije u području komunikacijskih vještina,
- razvili kompetencije u području rješavanja konfliktnih situacija i transformiranju sukoba,
- razvili kompetencije u području školske i vršnjačke medijacije,
- osposobljeni da mogu voditi učenike usvajaju vještine argumentiranja, dokazivanja, logičkog zaključivanja, uočavanja bitnih činjenica, nepristranog pristupa i javnog nastupa,
- osposobljeni za upoznavanje učenika s načinom rada i svrhom sudbenog sustava, značajem vladavine prava i instrumentima zaštite ljudskih prava,
- osposobljeni za poučavanje o temeljnim vrijednostima demokracije: vlast, pravda, odgovornost, privatnost,
- stekli znanje o tome što su stereotipi, predrasude i diskriminacija,
- stekli znanje o tome kako nastaju i utječu na ponašanje,
- stekli znanje o tome zašto su predrasude uvijek dvosmjerne,
- stekli znanje o tome što je interkulturalni dijalog i kako se primjenjuje,
- osposobljeni za razvoj identitetne i interkulturalne kompetencije, za interkulturalni dijalog između manjina i većine,
- osposobljeni za razvijanje identitetne i interkulturalne kompetencije kod učenika i za upravljanje različitostima.

Tijekom 2011. godine Agencija za odgoj i obrazovanje organizirala je sljedeće stručne skupove za odgojitelje, učitelje i nastavnike koji nastavu izvode nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina:

Češka nacionalna manjina

Održano je 10 skupova:

- *Stručni skup svih odgojno-obrazovnih radnika češke nacionalne manjine, Modeli A, B i C Daruvar, 21. veljače 2011.;*
- *Stručno vijeće učitelja predmetne nastave na češkom jeziku, Modeli A i B, Končanica, 6. travnja 2011.;*
- *Stručno vijeće učitelja i nastavnika češkog jezika i odgojitelja u češkim dječjim vrtićima, Modeli A i B, Daruvar, 7. travnja 2011.;*
- *Stručni seminar svih odgojno-obrazovnih radnika češke nacionalne manjine u Češkoj Republici, Modeli A, B i C, Boskovice, Češka Republika, 26. – 30. travnja 2011.;*
- *Stručno vijeće učitelja predmetne nastave na češkom jeziku, Modeli A i B, Končanica, 26. kolovoza 2011.;*
- *Tečaj metodike nastave češkog jezika, Model A, Prag, Češka Republika, 21. kolovoza – 11. rujna 2011.;*
- *Stručni skup svih odgojno-obrazovnih radnika češke nacionalne manjine, Modeli A, B i C, Daruvar, 3. listopada 2011.;*
- *Stručno vijeće učitelja i nastavnika češkog jezika i odgojitelja u češkim dječjim vrtićima, Modeli A i B, Daruvar, 24. listopada 2011.;*
- *Stručno vijeće učitelja češkoga jezika u razrednoj nastavi po modelu A i C, Daruvar, 8. studenoga 2011.;*
- *Stručno vijeće učitelja predmetne nastave na češkom jeziku, Modeli A i B, Končanica, 1. prosinca 2011.*

Mađarska nacionalna manjina

Održani su sljedeći stručni skupovi:

- *Osijek, 5.1.2011., Socijalna kompetencija, način življenja i kompetencija okoline, vrtić/osnovne/srednje škole;*
- *Osijek, 27.4.2011, Multikulturalni sadržaji, interkulturalni odgoj, vrti./osnovne/srednje škole;*
- *Budimpešta, 12.5.2011., Upoznavanje s radom alternativne škole „Kincskereső, vrtić/osnovne/srednje škole;*
- *Osijek, 26.8.2011., Prepoznavanje darovitosti kod učenika, vrtić/osnovne/srednje škole.*

Romska nacionalna manjina

Održani su sljedeći stručni skupovi:

Što je diskriminacija i kako je prepoznati u školi? Kurikulum građanskog odgoja i obrazovanja i ljudska prava, stručni skup namijenjen učiteljima razredne nastave 21. studenoga 2011. u Čakovcu.

Stručne skupove u Međimurskoj županiji za učitelje razredne nastave, uz nadležnu višu savjetnicu organiziraju i voditelji županijskih stručnih vijeća. U Međimurskoj županiji ustrojeno je 5 županijskih stručnih vijeća. U svakom je vijeću oko 60 učitelja. Voditelji županijskih stručnih vijeća, u dogovoru s nadležnom višom savjetnicom, dogovaraju stručne skupove s aktualnim temama. Na početku svake školske godine planira se rad ŽSV-a tako što se iskazuju potrebe učitelja. Tijekom školske godine voditelj ŽSV-a, u dogovoru s nadležnom višom savjetnicom, određuje teme, prema iskazanim potrebama učitelja razredne nastave, bira predavače te organizira stručne skupove s

predavanjima i radionicama.

Izrađen je kurikulum hrvatskog kao inog jezika s ciljem olakšanog učenja hrvatskog jezika kao inog jezika i lakšeg uključivanja populacije romskih učenika u odgojno-obrazovni proces.

Održani su stručni skupovi Što je diskriminacija i kako je prepoznati u školi? Kurikulum građanskog odgoja i obrazovanja i ljudska prava, stručni skup namijenjen učiteljima hrvatskog jezika 25. listopada 2011. Čakovcu.

Na temu poučavanja hrvatskog kao inog jezika održana su četiri stručna skupa za osposobljavanje nastavnika Međimurske županije (25. 10.2011., 11. 11. 2011., 18. 11. 2011. i 25. 11. 2011.).

Dramsko-pedagoška radionica socijalne, jezične i kulturne inkluzije Roma, u sklopu međunarodnog projekta „Odgojna drama i kazalište kao sredstvo poticanja inkluzije Roma“, a kao dio nacionalnog projekta za Hrvatsku „Učimo zajedno, rastemo zajedno“, u organizacije Hrvatskog centra za dramski odgoj i Agencije za odgoj i obrazovanje, potpomognuto Zakladom Otvoreno društvo iz Budimpešte, održano je 5 radionica za nastavnike u Međimurskoj županiji (20. do 22. listopada 2011. i 27 do 29. listopada 2011.), Brodsko-posavskoj županiji (17. do 19. studenog 2011.), Sisačko-moslavačkoj županiji (10. do 12. studenoga 2011.) i Gradu Zagrebu (6. do 8. listopada 2011.).

Tijekom pedagoške godine 2010./2011. i 2011./2012. Agencija za odgoj i obrazovanje je napisala stručna mišljenja na programe predškole pri pet međimurskih osnovnih škola namijenjenih uključivanju djece romske nacionalne manjine u organizirani izvan obiteljski oblik predškolskog odgoja. Također, odgojno-obrazovni radnici, odnosno stručno osposobljeni voditelji navedenih programa za rad s djecom predškolske dobi (odgojitelji predškolske djece) sudjeluju u stručnom usavršavanju što ga kontinuirano provodi Agencija za odgoj i obrazovanje (iz područja predškolskog odgoja kao i iz područja građanskog odgoja i obrazovanja i ljudskih prava).

Srpska nacionalna manjina

Održano je 9 stručnih skupova međužupanijske i državne razine.

Na početku rada prije 7 godina formirana su 4 stručna vijeća /MŽSV/. Tri u A modelu: Povijest-Geografija, Srpski jezik, Likovni-Glazbeni odgoj; jedan u C modelu. Tijekom vremena zbog malog broja učitelja i nastavnika vijeća glazbenog-likovnog odgoja, na stručnim skupovima povezan je sa stručnim vijećem Povijest-Geografija, unutar kojeg su sačuvali svoje specifičnosti.

Održani stručni skupovi u 2011.:

- 26. travnja 2011. Zagreb, Pravoslavna gimnazija, MŽSV skup učitelja C modela od Daruvara do Kistanja;*
- 28. travnja 2011. Vukovar, u OŠ Dragutina Tadijanovića, MŽSV povijest-geografija i glazbeno-likovno i učitelja razredne nastave A modela;*
- 29. travnja 2011. Beograd, Filološki fakultet, MŽSV skup učitelja i nastavnika srpskog jezika i učitelja razredne nastave A modela;*
- 20. lipnja 2011. Bobota, OŠ Bobota, MŽSV povijest-geografija i glazbeno-likovno i učitelja razredne nastave A modela;*
- 21. lipnja 2011. Vukovar, OŠ Nikole Andrića, MŽSV skup učitelja i nastavnika srpskog jezika i učitelja razredne nastave A modela;*
- 27. lipnja 2011. Topusko, OŠ Vladimira Nazora, MŽSV skup učitelja C modela od Daruvara do Kistanja;*
- 15.-17. rujna 2011. Zagreb, Društvo hrvatskih Pisaca, Dani Vladana*

Desnice, u organizaciji Filozofskog fakulteta u Zagrebu i prof. dr. sc. Dragutina Roksandića, državni skup učitelja i nastavnika nacionalne grupe predmeta i učitelja razredne nastave A modela i učitelja C modela, nastave na srpskom jeziku;

- 24.-25. studenog 2011. Zagreb, Rektorat sveučilišta, u organizaciji Filozofskog fakulteta u Zagrebu i prof.dr.sc. Dragutina Roksandića, međunarodni skup /Njemačka i Francuska/ učitelja i nastavnika nacionalne grupe predmeta i učitelja razredne nastave A modela i učitelja C modela, nastave na srpskom jeziku;

- 15. prosinca 2011. Zagreb, Srpska pravoslavna gimnazija, MŽSV skup učitelja i nastavnika srpskog jezika i učitelja razredne nastave A modela.

Tijekom 2011. godine dvije nastavnice srpskog jezika promovirane su u zvanje profesor mentor.

Talijanska nacionalna manjina

Održani su sljedeći stručni skupovi:

- 3 jednodnevna stručna skupa (29. travnja 2011.; 29. kolovoza 2011.; 31. kolovoza 2011.);

- 5 višednevnih stručnih skupova u Republici Italiji u suradnji s Talijanskom unijom – Unione Italiana i sveučilištima u Trstu i Veneciji, Trst, 3.–5. veljače 2011. (2 stručna skupa) i Venecija, 21.–26. ožujka 2011.; 20.–24. lipnja 2011., 10.–14. listopada 2011.

Financijska sredstva za provedbu ove mjere su osigurana u državnom proračunu u okviru redovitih aktivnosti.

- Mjera 2.4. – Izrada i objava programa romskog jezika i kulture (model C).
  - U 2012. godini Agencija za odgoj i obrazovanje postaje nositelj izrade nastavnih planova i programa za potrebe nastave u osnovnim i srednjim školama s nastavom na jeziku i pismu nacionalne manjine pa tako i za izradu nastavnoga plana i programa romskoga jezika i kulture (po modelu C).

Do izrade i objave nastavnoga plana i programa romskoga jezika i kulture i uvođenja u osnovne škole Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta iz sredstava državnoga proračuna sufinanciralo je provedbu posebnih oblika nastave (ljetnih škola) za učenike pripadnike romske nacionalne manjine.

Posebne oblike nastave organiziraju i provode udruge romske nacionalne manjine, a u 2012./2013. školskoj godini takvu su nastavu za 162 učenika pripadnika romske nacionalne manjine provodile 3 udruge: Udruga za promicanje obrazovanja Roma u RH „Kali Sara“, Romi za Rome Hrvatske i Udruga žena Romkinja „Bolja budućnost“.

Osim posebnih oblika nastave MZOS je za potrebe standardizacije romskoga jezika sufinanciralo izradu gramatike romskoga jezika, tiskanje knjige „Romske narodne poslovice“, tiskanje zbornika „Svjetski dan romskoga jezika“ te organizaciju Simpozija Svjetskog dana romskoga jezika. Od 2012. godine na Filozofskom fakultetu u Zagrebu, na Odsjeku za indologiju i dalekoistočne studije, uveden je i romski jezik kao izborni predmet.

Financijska sredstva za provedbu ove mjere osigurana su u Državnome proračunu u sklopu redovitih aktivnosti.

- Mjera 2.5. - Osiguranje udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina u srednjim školama.

- *Mjera je za 2011. godinu izvršena i provodi se kontinuirano. Ministarstvo je u 2011. godini sufinanciralo izradu/uvoz udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina i to: na češkom jeziku Novinsko-izdavačkoj ustanovi Jednota 88.410,03 kn, na srpskom jeziku Prosvjeti d.o.o. 1.947.267,41 kn i na talijanskom jeziku Novinsko-izdavačkoj ustanovi EDIT 914.322,56 kn. Ukupno je za sufinanciranje izrade udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina te za uvoz udžbenika iz matičnih zemalja utrošeno 2,950.000,00 kuna. Ministarstvo je u 2012. godini sufinanciralo dotisak prevedenih udžbenika, otkup prevedenih udžbenika, izradu autorskih udžbenika i izdavanje prevedenih udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina i to nakladnicima kako slijedi: na češkom jeziku Novinsko-izdavačkoj ustanovi Jednota 137.676,90 kn, na mađarskom jeziku Prosvjetno-kulturnom centru Mađara 148.766,39, na srpskom jeziku Prosvjeti d.o.o. 497.914,00 kn i na talijanskom jeziku Novinsko-izdavačkoj ustanovi EDIT 828.594,26 kn. Ukupno je za sufinanciranje izrade udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina te za uvoz udžbenika iz matičnih zemalja i naknadu razlike u cijeni udžbenika na jeziku i pismu nacionalnih manjina utrošeno 1.612.951,55 kuna.*
- Mjera 2.6. –Donošenje i praćenje provedbe potrebnih propisa te usklađivanje postojećih s Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina i Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.
  - *Mjera je za 2011. godinu izvršena i provodi se kontinuirano. U 2011. godini doneseni su:*
    - *Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi;*
    - *Pravilnik o izmjeni i dopuni Pravilnika o sadržaju i obliku svjedodžbi i drugih javnih isprava te pedagoške dokumentacije i evidencije u školskim ustanovama;*
    - *Pravilnik o postupku utvrđivanja psihofizičkog stanja djeteta, učenika te sastava stručnog povjerenstva;*
    - *Odluka o elementima i kriterijima za izbor kandidata za upis u srednje škole u školskoj godini 2011./2012.*
- Mjera 2.7. - Donošenje potrebnih nastavnih planova i programa za sve modele nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina (A, B, C model) sukladno NOK-u.
  - *Mjera je djelomično izvršena. Tijekom 2011. godine doručivani su Nastavni programi za nastavu na jeziku i pismu po modelu A (za češku, mađarsku, srpsku i talijansku nacionalnu manjinu) za osnovnu i srednju školu sukladno stručnim mišljenjima i sugestijama Agencije za odgoj i obrazovanje. Budući da je u 2011. godini donesen Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje u Republici Hrvatskoj novim doručivanim nastavnim programima za nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine po modelu A potrebno je daljnje usklađivanje s navedenim NOK-om.*
- Mjera 2.8. – Usklađivanje statuta osnovnih škola sa Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina.
  - *Mjera je djelomično izvršena. Provedba mjere je u tijeku. U skladu sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN, 90/2011.) moraju se uskladiti statuti svih osnovnih i srednjih škola u RH pa tako i statuti 5 osnovnih škola iz*

Vukovarsko-srijemske županije (OŠ Trpinja, OŠ Borovo, OŠ Bobota, OŠ Negoslavci i OŠ Markušica).

- Mjera 2.9. – Prikupljanje i obrada podataka o jeziku nacionalne manjine na kojem se izvodi: a) program u dječjim vrtićima i drugim pravnim osobama koje ostvaruju programe predškolskog odgoja; b) nastava u osnovnim školama; c) nastava u srednjim školama.
  - *Mjera je za 2011. godinu izvršena i provodi se kontinuirano. Podaci o jeziku nacionalnih manjina na kojem se izvodi program prikupljaju se na Godišnjem izvještaju za dječje vrtiće i druge pravne osobe koje ostvaruju programe predškolskog odgoja. Podaci o jeziku nacionalnih manjina na kojem se izvodi nastava prikupljaju se Statističkim listom za osnovne škole, te Statističkim listom za srednje škole. Prikupljanje podataka spada u redovita statistička istraživanja.*
- Mjera 2.10. – Prikupljanje i obrada podataka o narodnosti studenata: a) upisanih na stručni i sveučilišni studij; b) koji su diplomirali na stručnom i sveučilišnom studiju; c) upisanih na magistarski ili poslijediplomski specijalistički studij.
  - *Mjera je za 2011. godinu izvršena i provodi se kontinuirano. Podaci o narodnosti studenata prikupljaju se individualnim upitnicima: Prijavni list za upis studenta na sveučilišni ili stručni studij, Statistički list za studente koji su diplomirali/završili sveučilišni ili stručni studij, te Prijavni lista za studente upisane na poslijediplomski specijalistički studij.*
- Mjera 2.11. – Prikupljanje i obrada podataka o narodnosti magistara ili specijalista; doktoranada – osoba u postupku stjecanja doktorata znanosti te doktora znanosti.
  - *Mjera je za 2011. godinu izvršena i provodi se kontinuirano. Podaci o narodnosti prikupljaju se individualnim upitnicima: Statistički list za magistre ili specijaliste, Prijavni list za doktorande-osobe u postupku stjecanja doktorata znanosti te Statistički list za doktore znanosti. Podaci su prikupljeni i obrađeni. Radi se o provedbi redovitih statističkih istraživanja.*

(17.) S ciljem promicanja kulturne autonomije nacionalnih manjina predviđena je provedba 11 mjera, od kojih, od značaja za ovo izvješće, navodimo sljedeće 4:

- Mjera 4.2. - Financiranje djelatnosti javnog priopćavanja (primanje i širenje informacija na jeziku i pismu nacionalnih manjina): informiranje i izdavaštvo.
  - *Mjera je za 2011. izvršena i provodi se kontinuirano. Tijekom 2011. godine ostvarivanje programa informiranja sufinancirano je iznosom od 18.958.000,00 kuna, a ostvarivanje programa izdavaštva sufinancirano iznosom od 2.812.000,00 kuna.*
- Mjera 4.7. – Podupiranje rada i povećanje knjižnog fonda knjižnica nacionalnih manjina.
  - *Mjera je za 2011. i 2012. godinu izvršena i provodi se kontinuirano. U 2012. godini financirano je 10 djelatnika u 9 nacionalnih manjina (Mađari, Česi, Slovenci, Slovaci, Nijemci, Talijani, Albanci, Rusini i Ukrajinci, Srbi). Za plaće djelatnika i tekuće izdatke izdvojeno je 1.582.548,21*
- Mjera 4.8. - Podupiranje nakladničke djelatnosti pripadnika nacionalnih manjina.
  - *Mjera je za 2011. i 2012. godinu izvršena i provodi se kontinuirano. U 2012. godini za otkup knjiga utrošeno je 108.065,00 kuna; za potporu izdavanju knjiga 35.000,00 kuna; za književne manifestacije 36.200,00 kuna (odobreno je 77.000,00 kuna); za časopise 30.000,00 kuna. Za provedbu ove mjere ukupno je utrošeno 209.265,00*

- Mjera 4.11. - Prikupljanje i obrada podataka o jeziku pripadnika nacionalne manjine kojim se u svom radu služe udruge kulturno-umjetničkog amaterizma.
  - *Mjera je za 2011. izvršena i provodi se kontinuirano. Podaci o jeziku pripadnika nacionalne manjine kojim se u svom radu služe udruge kulturno-umjetničkog amaterizma prikupljaju se na Izvještaju udruga kulturno-umjetničkog amaterizma. Podaci su prikupljeni, obrađeni i publicirani.*

(18.) S ciljem unaprjeđenja pristupa sredstvima javnog priopćavanja predviđena je provedba sljedećih 5 mjera:

- Mjera 6.1. - Analiza programa Hrvatske televizije i Hrvatskog radija o zastupljenosti programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina te donošenje zaključaka o potrebi veće zastupljenosti programa na jezicima nacionalnih manjina u programima Hrvatske radio-televizije (HRT-a).
  - *Mjera je za 2011. izvršena i provodi se kontinuirano. Savjet za nacionalne manjine konstatira nedovoljnu zastupljenost nacionalnih manjina u programima Hrvatske radiotelevizije, čime Hrvatska televizija i Hrvatski radio ne ostvaruju u potpunosti obveze sukladno odredbama članka 18. stavka 1. Ustavnog zakona i članka 9. Zakona o hrvatskoj radioteleviziji. Savjet smatra da se teme o pripadnicima nacionalnih manjina uglavnom pojavljuju u političkim rubrikama, sa senzacionalističkim naglascima u još uvijek izdvojenim emisijama za nacionalne manjine te da teme o nacionalnim manjinama nisu integrirane u sveukupni program. Nedostatna je zastupljenost manjinskih tema o dostignućima i problemima nacionalnih manjina u programima HRT i HR od 1,08% na godišnjoj razini. Neophodno je dopuniti zakonodavni okvir kojim bi se propisala obveza adekvatnog izvješćivanja o aktivnostima manjina, te uključivanje manjinskih predstavnika u programsko upravna vijeća medija koji su u vlasništvu države. Također je neophodna trajna suradnja s medijskim kućama u cilju edukacije i redovitog održavanja sastanaka. Zbor manjinskih novinara treba se aktivnije uključiti u aktivnosti ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina na adekvatnu zastupljenost u programima Hrvatske televizije i Hrvatskog radija i to na način da potiče novinare pridržavanju kodeksa i pravila struke, te da potiče toleranciju, nepristrano i pošteno izvještavanje s naglašenim kulturnim aktivnostima, socijalnu prihvaćenost, da ukazuje na važne probleme i integracije kao i da pokreće antidiskriminacijske kampanje s predstavnicima javnih medija.*
- Mjera 6.2. - Poticanje pripadnika nacionalnih manjina da putem nakladnika elektroničkih medija, na natječajima za dodjelu i korištenje sredstava iz Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija, predlažu programe, odnosno emisije namijenjene pripadnicima nacionalnih manjina.
  - *Mjera je za 2011. izvršena i provodi se kontinuirano. Ured za nacionalne manjine u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine organizirao je seminar „Mediji i nacionalne manjine“, koji je održan 4. svibnja 2011. godine u Opatiji. Na seminaru se raspravljalo o ostvarivanju prava nacionalnih manjina na pristup medijima i o ulozi medija u demokratizaciji hrvatskog društva. Bilo je riječi i o analizi izvještavanja o nacionalnim manjinama u medijima te je prikazan spot kampanje Vijeća Europe „Dosta“, kojoj je pristupila i Republika Hrvatska. Cilj Kampanje je prevladavanje predrasuda prema etničkim manjinama, posebice Romima te suzbijanju svih oblika diskriminacije.*

Predstavnici Ureda za nacionalne manjine i Savjeta za nacionalne manjine učestvovali je na dvodnevnom skupu pod nazivom „Mediji i nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj na pragu ulaska u Europsku uniju“, koji je održan na Plitvicama dana 18. i 19. studenog 2011. godine u organizaciji Centra za međunarodne i sigurnosne studije Fakulteta političkih znanosti i Zaklade „Friedrich Eber Stiftung“ iz Zagreba, a kojem su definirane smjernice za aktivno i angažirano sudjelovanje manjina u medijima.

Na navedenim seminarima analizirana je Odluka o načinu vrednovanja prijava na natječaj za raspodjelu sredstva Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija koju je Vijeće za elektroničke medije donijelo dana 24. svibnja 2011. godine (NN br.58/2011). Savjet smatra da još uvijek Agencija nije prepoznala niti uspostavila pravi način vrednovanja prijava za programe nacionalnih manjina kao ni utvrdila realne iznose sredstva potrebnih za financiranje tih programa. Također još uvijek nije uspostavljena dovoljna kontrola u praćenju sadržaja emisija koje su prijavljene kao emisije za nacionalne manjine te u trošenju dodijeljenih sredstva za navedene emisije.

- Mjera 6.3. - Analiza zastupljenosti lokalnih radijskih televizijskih programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina te donošenje zaključaka o potrebi odgovarajuće zastupljenosti programa na jezicima nacionalnih manjina u programima lokalnih radio i TV postaja.
  - *Mjera je za 2011. izvršena i provodi se kontinuirano. Savjet za nacionalne manjine konstatira nedovoljnu zastupljenost lokalnih radijskih televizijskih programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina nacionalnih manjina u programima Hrvatske radiotelevizije, cime Hrvatska televizija i Hrvatski radio ne ostvaruju u potpunosti obveze sukladno odredbama članka 18.stavka 1. Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i članka 9. Zakona o hrvatskoj radioteleviziji.*
Predlaže se dopuniti zakonodavni okvir kako bi nove radio postaje na regionalnom području izvještavale o svim aktivnostima pripadnika nacionalnih manjina a u cilju adekvatnije zastupljenost nacionalnih manjina u programima lokalnih radio i TV postaja.
- Mjera 6.4. - Pregled sufinanciranja televizijskog i radijskog programa na jeziku i pismu nacionalnih manjina.
  - *Mjera je za 2011. izvršena i provodi se kontinuirano. Za detalje pogledati paragrafe ---- 4.5.2. (Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija), točka 173-178.*
- Mjera 6.5. - Analiza korištenja sredstava iz Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija dodijeljenih za programe namijenjene nacionalnim manjinama i programe na jezicima i pismima nacionalnih manjina, sa usporednim pokazateljima.
  - *Mjera je za 2011. izvršena i provodi se kontinuirano. Analiza je prethodno pokazala da još uvijek Agencija nije prepoznala ni uspostavila pravi način vrednovanja prijava za programe nacionalnih manjina, kao ni realne potrebe iznose sredstva potrebnih za financiranje tih programa. Nadalje, da do 2011. nije uspostavljena dovoljna kontrola u praćenju sadržaja emisija koje su prijavljene kao emisije za nacionalne manjine, te u praćenju trošenja dodijeljenih sredstva za navedene emisije. Ipak, potrebno je istaknuti kako je Zakonom o elektroničkim medijima propisano da se sredstvima Fonda za poticanje pluralizma i elektroničkih medija potiče osam različitih kategorija sadržaja nakladnika radija i*

- televizije među kojima i kvalitetni programi za nacionalne manjine. Godišnje se potiče proizvodnja i emitiranje preko otprilike 1.200 različitih emisija. Količina dodijeljenih sredstava pojedinim kategorijama, ovisi prije svega o količini i kvaliteti prijavljenih emisija od strane nakladnika radija i televizije na koju Vijeće za elektroničke medije ne može utjecati. Pozitivne aktivnosti koje poduzima Agencija je činjenica da su u pravilu programi za nacionalne manjine financirani sa visokim udjelom. Tako su npr. u 2012. programi radijskih nakladnika financirani sa udjelom od 7,32%, a televizijski sa udjelom od 7,61%. Sukladno navedenom problem u nepovlačenju većih iznosa sredstava za programe za nacionalne manjine ne može biti u odgovornosti Vijeća za elektroničke medije. Vijeće za elektroničke medije je sa ciljem dodatne potpore programima za nacionalne manjine, a sukladno Zakonu o državnim potporama u Pravilniku o Fondu za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija („Narodne novine“ broj 51/12. i 79/12) omogućilo povećanje intenziteta potpore i to u slučajevima teških (složenih) ili nisko proračunskih djela koji nisu ekonomski opravdani i koji nisu privlačni za široku publiku ako je program između ostaloga*
- *namijenjen očuvanju jezika pripadnika nacionalne manjine i u potpunosti proizveden na jeziku pripadnika nacionalne manjine - do 30%*
  - *namijenjen očuvanju tradicijske posebnosti- do 30%.*
- Također, prepoznavajući potrebu ulaganja u povećanje medijske pismenosti nakladnika radija i televizija, u tijeku je postupak ugovaranja višednevne edukacije nakladnika za različite vrste programa među kojima su i oni za nacionalne manjine. Vijeće za elektroničke medije očekuje da će s ovom aktivnošću pomoći nakladnicima u proizvodnji kvalitetnijih programa za nacionalne manjine što će omogućiti i povlačenje većih iznosa sredstava. Vijeće za elektroničke medije je svake godine tijekom izvještajnog razdoblja uvodilo i dodatne mjere s ciljem uspostavljanja što kvalitetnijeg načina vrednovanja prijave na Fond, te praćenja realizacije korištenja dodijeljenih sredstava. U 2011. i 2012. angažiralo je revizorsku kuću koja je obavila financijsku reviziju poslovanja većeg broja nakladnika pri čemu nisu utvrđeni nedostaci vezano za financijsko pravdanje dodijeljenih sredstava. Uvedeni su i dodatni redovni nadzori kojima Agencija provjerava emisije financirane iz Fonda, a odlazi se i u neposredne nadzore nakladnika. Navedenim aktivnostima utvrđen je manji broj odstupanja u smislu neizvršavanja ugovornih obveza temeljem kojih je Vijeće za elektroničke medije naložilo povrat dodijeljenih sredstava. Krajem 2012. Vijeće za elektroničke medije je pri donošenju odluke o raspisivanju natječaja za dodjelu sredstava Fonda za 2013. propisalo i dodatne kriterije sa ciljem poticanja proizvodnje kvalitetnih programa te uvjetovalo nakladnicima čuvanje snimki svih emisija poticanih iz Fonda..*

2.3. Provedba Preporuka Odbora ministara Vijeća Europe (RecChL(2010)8)

- (19.) Povodom četvrtog evaluacijskog izvješća Vijeća Europe, Odbor ministara preporučio je Republici Hrvatskoj da uzme u obzir razmatranja i komentare Odbora stručnjaka, a kao pitanja prioriteta istaknute su sljedeće preporuke:

Preporuka 1: *Nastavi poduzimati napore na promicanju svijesti i snošljivosti u odnosu na regionalne ili manjinske jezike te na kulture koje, kao sastavni dio kulturne baštine Hrvatske,*

oni predstavljaju, kako u općem nastavnom planu i programu na svim razinama obrazovanja tako i u medijima.

(20.) Odgovarajući podaci pruženi su u poglavlju 3.2. izvješća.

Preporuka 2: *Poduzimati mjere kako bi se osiguralo da govornici regionalnih ili manjinskih jezika svoje jezike mogu koristiti u praksi, u odnosima s odgovarajućim tijelima državne uprave.*

(21.) Odgovarajući podaci pruženi su u poglavlju 2.2. izvješća koje govori o Akcijskim planovima za provođenje Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina

Preporuka 3: *Unaprijediti sustav obrazovanja na regionalnim ili manjinskim jezicima kako bi ga se učinilo dostupnijim.*

(22.) Detaljan prikaz stanja nalazi se u poglavlju 4.2.

Preporuka 4: *U suradnji s govornicima ojačati te, gdje se smatra odgovarajućim, uvesti učenje slovačkog, rusinskog i ukrajinskog jezika na svim odgovarajućim razinama obrazovanja.*

(23.) Detaljni podaci o organizaciji i provedbi nastave na manjinskim jezicima na svim odgovarajućim razinama, uključujući i slovački, rusinski i ukrajinski jezik, pruženi su u poglavlju 4.2. izvješća, paragrafima (73), (79), (83), (91), (92) i (110)

Preporuka 5: *Nastavi poduzimati napore za uvođenje regionalnih ili manjinskih jezika u službenu ravnopravnu uporabu na područjima s dovoljnim brojem govornika te osigurati provedbu odredbi statuta jedinica lokalne samouprave, uz pružanje odgovarajuće pomoći, ako je to potrebno.*

(24.) Odgovarajuće informacije pružene su u poglavlju 3.7. izvješća.

2.4. Popis stanovništva u Republici Hrvatskoj 2011. godine

(25.) Posljednji popis stanovništva u Republici Hrvatskoj proveden je u razdoblju 1. – 28. travnja 2011. godine, prema stanju na dan 31. ožujka 2011. godine. Rezultati Popisa stanovništva 2011. godine službeno su objavljeni na web-stranicama Državnog zavoda za statistiku dana 17. prosinca 2012. godine.

(26.) Rezultati popisa stanovništva prema narodnosti ukazuju da u Republici Hrvatskoj živi ukupno 4.284.889 stanovnika, od čega 9.641 ili 0,22% pripadnika češke nacionalne manjine, 14.048 ili 0,33% pripadnika mađarske nacionalne manjine, 16.975 ili 0,40% pripadnika romske nacionalne manjine, 1.936 ili 0,05% pripadnika rusinske nacionalne manjine, 4.753 ili 0,11% pripadnika slovačke nacionalne manjine, 10.517 ili 0,25% pripadnika slovenske nacionalne manjine, 186.633 ili 4,36% pripadnika srpske nacionalne manjine, 17.807 ili 0,42% pripadnika talijanske nacionalne manjine, 1.878 ili 0,04% pripadnika ukrajinske nacionalne manjine, itd.

(27.) U odnosu na rezultate popisa stanovništva prema materinskom jeziku, za 4.096.305 ili 95,60% ukupnog stanovništva materinski je jezik hrvatski, za njih 6.292 ili 0,15% češki, za 10.231 ili 0,24% mađarski, za 14.369 ili 0,34% romski, za 1.472 ili 0,03% rusinski, za 3.792 slovački, za 9.220 ili 0,22% slovenski, za 52.879 ili 1,23% srpski, za 7.822 ili 0,18% srpsko-hrvatski, za 3.059 ili 0,07% hrvatsko-srpski, za 18.573 ili 0,43% talijanski, za 1.008 ili 0,02% ukrajinski jezik, itd.

3. DIO II. – Ciljevi i načela

3.1. Članak 7. stavak 1.

U pogledu regionalnih ili manjinskih jezika na područjima na kojima se ti jezici rabe i u skladu sa položajem svakog jezika, ugovorne stranke zasnivat će njihovu politiku, zakonodavstvo i praksu na slijedećim ciljevima i načelima:

a) priznanje regionalnog ili manjinskog jezika kao izraza kulturnog bogatstva;

(28.) *Ustav Republike Hrvatske* (NN 85/10 – pročišćeni tekst) propisuje u čl. 15. da se pripadnicima svih nacionalnih manjina jamči sloboda izražavanja nacionalne pripadnosti, slobodno služenje svojim jezikom i pismom i kulturna autonomija. Na navedeni je način na ustavnoj razini zajamčeno priznanje manjinskih jezika kao kulturnog bogatstva.

b) poštivanje integriteta zemljopisnog područja svakog regionalnog ili manjinskog jezika s ciljem osiguranja da postojeće ili nove administrativne podjele ne predstavljaju zapreku za promicanje odgovarajućeg regionalnog ili manjinskog jezika;

(29.) Vežano uz napomenu Odbora stručnjaka iz paragrafa 48. i 49. četvrtog evaluacijskog izvješća [ECRML (2010)9] i [MIN-LANG (2012)1] u odnosu na stanje uporabe češkog jezika u Daruvaru i mađarskog jezika i Belom Manastiru, Republika Hrvatska izvještava da nema novih podataka, odnosno dopuna u odnosu na podatke dostavljene Vijeću Europe u 4. periodičnom izvješću Republike Hrvatske o primjeni Povelje. U praksi, u Gradu Daruvaru se sukladno gradskom Statutu dvojezično ispisuju naziva ulica i mjesta na području Grada.

c) potrebi za odlučnu akciju na promicanju regionalnih ili manjinskih jezika sa ciljem njihova očuvanja;

(30.) Vežano uz napomenu Odbora stručnjaka iz paragrafa 56. četvrtog evaluacijskog izvješća [ECRML (2010)9] i [MIN-LANG (2012)1], Republika Hrvatska izvještava da je u cilju daljnjeg unaprjeđenja ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina, uključujući i provedbu mjera za promicanje manjinskih jezika s ciljem njihova očuvanja, Vlada Republike Hrvatske dana 8. travnja 2011. donijela *Akcijski plan za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje od 2011.-2013.*, o čemu je prethodno detaljno izvješteno u paragrafima (13.) – (19.).

(31.) Vežano uz upit Odbora stručnjaka iz paragrafa 16. [ECRML (2008)1; MIN-LANG (2008)27], Republika Hrvatska ističe da se iz Državnog proračuna putem Savjeta za nacionalne manjine financijski pomažu različiti programi 19 nacionalnih manjina, među

kojima su i nacionalne manjine na čije se manjinske jezike primjenjuje dio III. *Povelje*: Talijana, Čeha, Slovaka, Mađara, Rusina i Ukrajinaca, Srba, Nijemaca, Austrijanaca, Židova, Slovenaca, Albanaca, Bošnjaka, Roma, Crnogoraca, Makedonaca, Rusa, Bugara i Poljaka. Sukladno Odluci Savjeta i utvrđenim kriterijima financiraju se programi udruga i ustanova nacionalnih manjina iz područja informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma, kulturnih manifestacija, programi koji proizlaze iz bilateralnih ugovora i sporazuma te programi stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina. Za programe informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma i kulturnih manifestacija u državnom proračunu Republike Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjine osigurana su sredstva kako slijedi:

- 2010. godine 41.336.318,00 kuna,
- 2011. godine 41.336.318,00 kuna i
- 2012. godine 41.024.218,00 kuna
- SVEUKUPNO = 123.696.854 kuna.

d) pogodovanje i/ili poticanje uporabe regionalnih ili manjinskih jezika u govoru i pismu, u javnom i privatnom životu;

(32.) Posebne mjere iz *Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje od 2011.-2013.*, koje za cilj imaju promicanje prava nacionalnih manjina na službenu i javnu uporabu vlastitog jezika i pisma, detaljno su opisane u paragrafu (15.).

e) održanje i razvoj veza na području koje pokriva ova Povelja, između grupa koje rabe regionalne ili manjinske jezike i drugih grupa u državi koje rabe jezik korišten u istom ili sličnom obliku, kao i uspostavljanje kulturnih veza sa drugim grupama u državi koje rabe druge jezike;

(33.) Navedeno je pitanje obrađeno infra u poglavlju 4.8 izvješća.

f) poduzimanje odgovarajućih mjera u svrhu nastave i izučavanja regionalnih ili manjinskih jezika na svim odgovarajućim stupnjevima;

(34.) Navedeno je pitanje detaljno obrađeno u poglavlju 4.2 izvješća.

g) davanje pogodnosti koje će omogućiti da osobe koje se ne služe regionalnim ili manjinskim jezikom, a žive na području gdje se on rabi, nauče taj jezik ako to žele;

(35.) Hrvatska odgojno-obrazovna politika ulaže značajna sredstva kako bi se omogućilo obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina odnosno učenje jezika i pisma nacionalne manjine prvenstveno za učenike, ali i odrasle.

(36.) Vezano uz upit Odbora stručnjaka iz paragrafa 25. i 113. [ECRML (2008)1; MIN-LANG (2008)27] o mogućnosti učenja manjinskih jezika za odrasle ne-govornike, odnosno u vezi s ocjenom Odbora stručnjaka da se smanjuje broj govornika regionalnih ili manjinskih jezika u Hrvatskoj te poticaj Odbora da se omogući takvo učenje, ističemo da udruge nacionalnih manjina, odnosno njihovi savezi nude učenje jezika nacionalne manjine za učenike i odrasle, što uključuje govornike i ne-govornike manjinskog jezika.

- (37.) Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta na temelju Javnoga poziva dodijelilo je 523.000,00 kuna udrugama nacionalnih manjina koje provode posebne oblike nastave za potrebe učenika pripadnika nacionalnih manjina, a predviđenim iznosom financirano je 7 ljetnih škola za učenike u 2012.g.
- (38.) Učenje talijanskog jezika za odrasle osigurava npr. talijanska nacionalna manjina u Zadru, Zagrebu besplatno ili uz simboličnu naknadu. U Istri u dvojezičnim gradovima i općinama Rovinju, Bujama, Umagu, Novigradu i Poreču u okviru škola s nastavom na hrvatskom jeziku nudi se učenje talijanskog jezika te također u Puli i Rijeci iako ti gradovi nisu dvojezični.
- (39.) Češka nacionalna manjina putem ogranaka svoje udruge organizira besplatno uz učitelja iz Češke, učenje češkog jezika u Virovitici, Bjelovaru, Rijeci, Slavanskom Brodu, Novoj Gradiški, Zagrebu.
- (40.) Mađarska nacionalna manjina u okviru Prosvjetno-kulturnog centra u Osijeku nudi tečaj mađarskog jezika kao i Udruga za njegovanje običaja Mađara Stari Jankovci
- (41.) Institut rusinskog jezika i kulture Sveučilišta u Prešovu, Republika Slovačka organizirao je međunarodnu Ljetnu školu rusinskog jezika i kulture od 14. lipnja do 4. srpnja 2010. godine.

h) poticanje izučavanja i istraživanja o regionalnim i manjinskim jezicima na sveučilištima ili odgovarajućim institucijama;

- (42.) Navedeno je pitanje detaljno obrađeno u poglavlju 4.2 izvješća.

i) poticanje odgovarajućih vrsta međudržavnih razmjena u područjima na koje se odnosi ova Povelja za regionalne ili manjinske jezike koji su isti ili slični u dvije ili više država.

- (43.) Navedeno je pitanje obrađeno *infra* u poglavlju 4.8 izvješća.

3.2. Članak 7. stavak 3.

Ugovorne stranke obvezuju se promicati, svim odgovarajućim sredstvima, međusobno razumijevanje između svih jezičnih grupa u zemlji te naročito uključiti poštivanje, razumijevanje i snošljivost u pogledu regionalnih ili manjinskih jezika među ciljeve nastave i obrazovanja njihovih zemalja te davati potporu masovnim medijima da slijede iste ciljeve.

- (44.) Vezano uz upit Odbora stručnjaka iz paragrafa 34. [ECRML (2008)1; MIN-LANG (2008)27], u dijelu ocjene koja se odnosi na promicanje svijesti i tolerancije prema regionalnim i manjinskim jezicima u nastavnom planu i programu, obavještavamo da je 20. srpnja 2011. godine ministar znanosti, obrazovanja i športa donio Odluku o Nacionalnom i okvirnom kurikulumu za predškolski odgoj i opće obvezno obrazovanje u osnovnoj i srednjoj školi, temeljnom dokumentu za izradu svih drugih programskih dokumenta i osnova je za izradu školskog programa. Temeljna načela na kojima je izrađen Nacionalni program su multikulturalnost i tolerancija te poštivanje različitosti kako bi učenici imali razvijen kulturološki identitet i interkulturnu kompetenciju, da će poznavati i poštivati kulture manjinskih naroda, a manjinski poznavati i poštovati kulturu većinskog naroda.

(45.) Vezano uz napomenu Odbora stručnjaka iz paragrafa 80. četvrtog evaluacijskog izvješća [ECRML (2010)9] i [MIN-LANG (2012)1] o nastavku promicanja svijesti o i snošljivosti prema manjinskim jezicima i kulturama koje oni predstavljaju, a naročito u odnosu na uporabu srpskog jezika i ćirilice, upućujemo na provedbu mjera iz Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina, koje su detaljno opisane u paragrafima (15.) – (18.).

3.3. Članak 7. stavak 4.

U određivanju njihove politike prema regionalnim ili manjinskim jezicima ugovorne stranke uzimat će u obzir potrebe i želje izražene od strane grupa koje rabe te jezike. Njih treba ohrabriti da uspostave tijela ukoliko je to potrebno u cilju savjetovanja državnih tijela u svim pitanjima koja se odnose na regionalne ili manjinske jezike.

(46.) Vezano uz napomenu Odbora stručnjaka iz paragrafa 84. četvrtog evaluacijskog izvješća [ECRML (2010)9] i [MIN-LANG (2012)1] o potrebi nastavka poduzimanja napora za jačanjem uloga vijeća nacionalnih manjina, navodimo da su izbori za članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave održani 10. srpnja 2011. godine. Izbori su bili raspisani za ukupno 311 vijeća nacionalnih manjina u 187 jedinica samouprave i za ukupno 227 predstavnika nacionalnih manjina u 129 jedinica samouprave, a izabrano je ukupno 273 vijeća i 169 predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama samouprave.

(47.) U okviru mjere 9.3. „Organizacija seminara za novoizabrane članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina o njihovim funkcijama, pravima i obvezama“ iz *Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje od 2011. do 2013. godine*, s ciljem unaprjeđenja rada i djelovanja vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, Ministarstvo uprave i Akademija lokalne demokracije su tijekom 2011. i 2012. godine organizirali i održali deset regionalnih seminara za novoizabrane članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina, i to: u Splitu, 25. listopada 2011., za područja Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije; u Kninu, 26. listopada 2011., za područja Šibensko-kninske i Zadarske županije; u Gospiću, 27. listopada 2011., za područja Ličko-senjske i Karlovačke županije; u Poreču, 15. studenoga 2011., za područje Istarske županije; u Rijeci, 16. studenoga 2011., za područje Primorsko-goranske županije; u Osijeku, 21. svibnja 2012., za područja Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije; u Lipiku, 22. svibnja 2012., za područja Brodsko-posavske i Požeško-slavonske županije; u Bjelovaru, 23. svibnja 2012., za područja Bjelovarsko-bilogorske i Virovitičko-podravske županije; u Čakovcu, 24. svibnja 2012., za područja Međimurske, Varaždinske i Koprivničko-križevačke županije; te u Sisku, 25. svibnja 2012., za područja Sisačko-moslavačke, Karlovačke i Zagrebačke županije.

(48.) Nadalje, u okviru mjere 9.4. „Organizacija seminara za predstavnike jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i članove vijeća i predstavnike nacionalnih manjina o radu vijeća i predstavnika nacionalnih manjina“ iz *Akcijskog plana*, Ured za nacionalne manjine je tijekom 2011. i 2012. godine, u suradnji sa Savjetom za nacionalne manjine i Ministarstvom uprave, organizirao šest savjetovanja o ulozi i unaprjeđenju rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina koji su održani 21. ožujka 2011. u Rijeci, 20. travnja 2011. u Osijeku,

16. prosinca 2011. u Sisku, 6. srpnja 2012. u Varaždinu, 29. listopada 2012. u Bjelovaru i 21. studenoga 2012. u Požegi.

- (49.) Po donošenju za dosljednu provedbu Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. 1. ožujka 2012. godine (vidi paragraf (10.)), u okviru mjere 1.2. navedenog *Akcijskog plana* (vidi paragraf (15.)), u organizaciji Ministarstva uprave i Akademije lokalne demokracije održana su tijekom 2012. godine četiri regionalna seminara za pripadnike nacionalnih manjina i predstavnike lokalnih jedinica o pravu pripadnika nacionalnih manjina na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma s ciljem unapređenja ostvarivanja prava, motiviranja i poticanja pripadnika nacionalnih manjina na korištenje prava, i to u Drnišu, 11. srpnja, za područje Šibensko-kninske i Zadarske županije; u Rovinju, 12. srpnja, za područje Istarske županije; u Vukovaru, 25. rujna 2012. godine, za područje Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije te u Karlovcu, 27. rujna 2012. godine, za područje Karlovačke, Sisačko-moslavačke i Ličko-senjske županije. Najveći broj sudionika savjetovanja iz reda nacionalnih manjina bili su članovi vijeća nacionalnih manjina i predstavnici nacionalnih manjina u jedinicama samouprave.
- (50.) Vlada Republike Hrvatske je 25. listopada 2012. godine, radi unaprjeđenja rada vijeća i predstavnika nacionalnih manjina, donijela *Odluku o financiranju programa vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u 2012. godini* (NN, 119/12). Ovom se Odlukom utvrđuje pravo na financiranje programa vijeća i predstavnika nacionalnih manjina u jedinicama lokalne samouprave koje spadaju u područja slabije ekonomske razvijenosti. Odlukom je obuhvaćeno ukupno 98 vijeća, od kojih je svako moglo ostvariti pravo na financiranje programa u iznosu od 3.700 kuna, te ukupno 31 predstavnik nacionalnih manjina, od kojih je svaki mogao ostvariti pravo na financiranje programa u iznosu od 1.200 kuna.
- (51.) Budući da je članovima Savjeta za nacionalne manjine istekao četverogodišnji mandat, Vlada Republike Hrvatske je u ožujku 2011. godine imenovala nove članove tog savjetodavnog tijela. Za članove Savjeta za nacionalne manjine iz reda istaknutih kulturnih, stručnih, znanstvenih i vjerskih pripadnika nacionalnih manjina imenovani su predstavnici židovske, srpske, albanske, austrijske i crnogorske nacionalne manjine. Za članove Savjeta za nacionalne manjine iz reda osoba koje predlažu vijeća nacionalnih manjina imenovani su predstavnici njemačke, slovenske, ukrajinske, makedonske, rusinske i slovačke nacionalne manjine. Za predsjednika Savjeta za nacionalne manjine imenovan je predstavnik židovske, a za potpredsjednike predstavnici srpske i njemačke nacionalne manjine. Članovi Savjeta su i 8 zastupnika nacionalnih manjina u Hrvatskome saboru.
- (52.) U izvještajnom razdoblju Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina je nastavio organiziranje seminara o provedbi *Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina*. Održana su još dva seminara u Zagrebu kako bi se omogućilo pripadnicima svih nacionalnih manjina da sudjeluju u raspravi o provedbi tog međunarodnog dokumenta za unapređenje prava nacionalnih manjina. Seminar je organiziran kako bi se potaknula javna rasprava o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, kao značajnog međunarodnog dokumenta kojim se sveobuhvatno štite prava nacionalnih manjina. Na seminaru su sudjelovali istaknuti stručnjaci s područja zaštite prava nacionalnih manjina, predstavnici državnih institucija, zastupnik nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru, istaknuti članovi udruga nacionalnih manjina, predstavnici lokalnih i regionalnih vlasti, članovi vijeća nacionalnih manjina kao i predstavnici resornih ministarstava i ostalih državnih tijela uključenih u provedbu Okvirne konvencije, a svoja izlaganja su između ostalih imali i prof. dr. Rainer Hofmann, tadašnji predsjednik

Savjetodavnog odbora Vijeća Europe za praćenje Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina.

3.4. Stanje u pogledu slovenskog jezika

- (53.) U prethodnom, 4. periodičnom izvješću Republike Hrvatske, izvješteno je o stanju slovenskog jezika u Republici Hrvatskoj te o aktivnostima usmjerenim na promicanje zaštite slovenskog jezika. Naglašeno je da se Republika Hrvatska u izjavi uz ispravu o ratifikaciji Povelje opredijelila za zaštitu 7 manjinskih jezika u skladu s Dijelom III Povelje, a da se u praksi uživanje prava zajamčenih Poveljom primjenjuje i na druge manjinske jezike, čime se dobra praksa promicanja ciljeva i načela zaštite uporabe manjinskih jezika primjenjuje i na ostale manjinske jezike u Republici Hrvatskoj.
- (54.) U odnosu na podatke iz Popisa stanovništva 2001. godine, rezultati Popisa stanovništva iz 2011. godine ukazuju da se u desetogodišnjem razdoblju između dva popisa broj pripadnika slovenske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj smanjio za 2.656, odnosno s 13.173 na 10.517, dok se broj koje slovenski smatraju materinskim jezikom smanjio za 2.652, odnosno s 11.872 na 9.220.
- (55.) Tijekom izvještajnog razdoblja slovenski je jezik nastavio uživati prava i zaštitu Republike Hrvatske sukladno pozitivnopravnom zakonodavstvu. Za pripadnike slovenske nacionalne manjine nastavljeno je financiranje četveromjesečnog časopisa na slovenskom jeziku «Novi odmev» u izdanju Kulturno-prosvjetnog društva «Slovenski dom», Zagreb, tromjesečnika «Planika» na slovenskom jeziku koji izdaje Slovensko društvo «Triglav» iz Splita, godišnjaka „ Liburnijska priloga“ koje izdaje Slovensko kulturno-prosvjetnog društva „Snežnik“ iz Lovrana, glasilo „Mavrica“ koje izdaje Slovensko kulturno društvo „Istra“ iz Pule te časopis „ Novo glasilo“ koje izdaje Kulturno društvo „Bazovica“ iz Rijeke. U izdanju Slovenskog kulturnog društva „Istra“ iz Pule tiskana je monografija „ Pictia“ autora Rok Zelenka te knjiga-kronika SKU „France Prešern-naših 15 godina“ rednice Milene Ambroži. Za navedene programe informiranja i izdavaštva iz državnog proračuna Republike Hrvatske samo su u 2012. godini osigurana sredstva u iznosu od 205.000 kuna.
- (56.) Savjet za nacionalne manjine svake godine dodjeljuje sredstva udrugama nacionalnih manjina putem *Odluke o rasporedu sredstva osiguranih u državnom proračunu Republike Hrvatske*, a s ciljem promicanja manjinskih prava koja, između ostalog, uključuju i pravo na uporabu vlastitog manjinskog jezika. U razdoblju 2009. – 2012. godina, za programe kulturnog amaterizma, kulturnih manifestacija te ostalih djelatnosti promicanja slovenskog jezika i kulture, udrugama slovenske nacionalne manjine dodijeljena su sredstva iz državnog proračuna u ukupnom iznosu od **3.343.900,00 kuna**. U nastavku donosimo prikaz dodijeljenih sredstava iz državnog proračuna za 2009., 2010., 2011. te 2012. godinu.

Tabela 1 – Dodijeljena sredstva u 2009. godini

SAVEZ SLOVENSKIH DRUŠTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ, ZAGREB	864.000
1. Informiranje	213.000
1.1. "Novi odmev", časopis - KPD SLOVENSKI DOM	

3 broja, 28 stranica , format A4, naklada 750	78.000
1.2. "Planika" SKD-TRIGLAV-SPLIT 6 brojeva, 20-24 stranica, format A4, naklada 350	42.000
1.3. "Liburnijska priloga-Kažipot", godišnjak -SKPD"SNEŽNIK"LOVRAN naklada 400,2 broja,A5, 24 stranice	7.000
1.4. „Mavrica“, glasilo Društva, 4 broja - SKD"ISTRA"PULA naklada 350, 17x24, 24 stranice	16.000
1.5."Kažipot", informativni bilten 11 brojeva, naklada 700, format A5 /KPD-Bazovica, Rijeka/ Režijski troškovi	40.000 30.000
2. Izdavaštvo	33.000
2.1. aneks monografije "Slovenski dom 1929-2009", autor Ilinka Todorovski i Silvin Jerman - KPD SLOVENSKI DOM naklada 500, stranica 50, format A4	12.000
2.2. knjiga-monografija "Slovenski dom Bazovica (1947-2007)", autor Barbara Riman, prof. i Kristina Riman, mr.sc., 55-60 araka, naklada 400, formar 24x30KPD-Bazovica (dvojezično)	15.000
2.3. monografski bilteni-4 "Slovenska bašina u PGŽ", autor Marjana Mirković - SKPD"SNEŽNIK"LOVRAN naklada 1500, araka 24 A4, format A4	6.000
3. Kulturni amaterizam i manifestacije	618.000
3.1. "Slovenski dom", Zagreb	126.000
1. Kulturni amaterizam	103.000
1.1. mješoviti pjevački zbor	60.000
1.2. mješoviti pjevački zbor duhovne sekcije «A.M.Slomšek.»	20.000
1.3.kreativna radionica	8.000
1.4. ansambl Slovenica	5.000
1.5. izložbe u Slovenskom domu	10.000
2. Kulturne manifestacije	23.000
2.1.Kulturni praznik R.Slovenije i Dan Državnosti R.H. i Slovenije i Dan reformacije	10.000
2.2. 80.godina slovenskog doma	13.000
3.2. Slovensko društvo "Triglav" Split	134.000
1. Kulturni amaterizam	110.000
1.1. dramska sekcija i običajni blagdani	10.000
1.2. likovne izložbe	10.000
1.3. "Idrijska čipka"	35.000
1.4. mješoviti pjevači zbor	55.000
2. Kulturne manifestacije	24.000
2.1. slovenski kulturni praznik - most kulture/kultura bez granica	14.000
2.2.dan državnosti Republike Hrvatske i Republike Slovenije	10.000
3.3.Kulturno-prosvjetno društvo "Bazovica" Rijeka	150.000
1. Kulturni amaterizam	
1.1. mješoviti pjevački zbor	60.000

1.2. folklorno - plesna skupina	10.000
1.3. literalna skupina i knjižnica	5.000
1.4. likovne i ostale izložbe	15.000
1.5. gostovanja u društvu	15.000
1.6. dramsko recitatorska skupina	45.000
3.4 Udruga Slovenaca "France Prešern" Šibenik	57.000
1. Kulturni amaterizam	47.000
1.1. etno skupina "Pridne ruke" mješoviti zbor i skupina	15.000
1.2. ženski pjevački zbor "Prešernovke"	32.000
2. Kulturne manifestacije	10.000
2.1. dani slovenske kulture "Prešernov dan"	10.000
3.5. Slovensko kulturno društvo "Lipa" Zadar	13.000
1. Kulturne manifestacije	
1.1. Slovenski kulturni praznik "Prešernov dan"	4.000
1.2. likovna kolonija Turanj 2009 - izložba	9.000
3.6. Slovensko kulturno društvo "Istra", Pula	43.000
1. Kulturni amaterizam	
1.1. mješoviti zbor i skupina	20.000
2. Kulturne manifestacije	
2.1. dani slovenske kulture	15.000
2.2. slovenski kulturni praznik 8. veljače	6.000
2.3. likovne izložbe tijekom 2009 -3	2.000
3.7. Slovensko kulturno prosvjetno društvo "Snežnik", Lovran	16.000
1. Kulturni amaterizam	
1.1. susreti pjevačkih zborova	10.000
2. Kulturne manifestacije	
2.1. izložba slika, fotografija i ručnih radova	5.000
2.2. dani slovenskog filma	1.000
3.8. Slovensko kulturno društvo "Stanko Vraz", Osijek	14.000
1. Kulturne manifestacije	
1.1. dani slovenske kulture u Osijeku 2009	14.000
3.9. Slovensko kulturno društvo "Lipa" Dubrovnik	23.000
1. Kulturne manifestacije	
1.1. "Kulturni most"- izložba slika akademskih slikara iz HR. i SLO.	8.000
1.2. Promocija knjige za djecu VRTITAČKE akademika Luka Paljetka	10.000
1.3. Dan državnosti	5.000
3.10. Kulturno društvo "Slovenski dom", Karlovac	7.000
1. Kulturni amaterizam	
1.1. Slovenski kulturni praznik "Prešernov dan"	7.000
Režijski troškovi	35.000

Tabela 2 – Dodijeljena sredstva u 2010. godini

SAVEZ SLOVENSkih DRUŠTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ, ZAGREB	835.900,00
1. Informiranje	208.700,00
1.1. "Novi odmev", časopis - KPD SLOVENSki DOM	

3 broja, 28 stranica , format A4, naklada 750	84.700,00
1.2. "Planika" SKD-TRIGLAV-SPLIT	
6 brojeva, 20 stranica, format A4,	47.000,00
1.3. "Liburnijska priloga" , godišnjak - SKPD"SNEŽNIK"LOVRAN naklada 400,1 broj,A5, 24 stranice	10.000,00
1.4. „Mavrica“ , glasilo Društva, 4 broja - SKD"ISTRA"PULA naklada 350, 17x24, 20-24 stranice	20.000,00
1.5."Kažipot", informativni bilten	
12 brojeva, naklada 700, format A5 /KPD-Bazovica, Rijeka/	47.000,00
2. Izdavaštvo	32.000,00
2.1. monografija "Slovenski likovni umjetnici u hrvatskoj", autor ing.Polona Jurinić - KPD SLOVENSKI DOM naklada 500, stranica 254, format A4	8.500,00
2.2. knjiga-monografija "Grožnjanska kronika-grad umjetnika", autor Rok Zelenko, 56 stranica, naklada 1000, format 15x28,SKD"ISTRA"PULA	12.500,00
2.3. zbirka pjesama "Tri minute života", autor Barbara Slivar, 133 pjesama, naklada 500, str.100, format A5,SKD"ISTRA"PULA	6.000,00
2.4. monografski bilteni-5 "Slovenska bašina u PGŽ", autor mr.sc.Daina Glavočić - SKPD"SNEŽNIK"LOVRAN,naklada500, formatA4	5.000,00

Tabela 3 – Dodijeljena sredstva u 2011. godini

SAVEZ SLOVENSKIH DRUŠTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ, ZAGREB	822.000,00
1. Informiranje	195.000,00
1.1. "Novi odmev" , časopis - KPD SLOVENSKI DOM,Zagreb 3 broja, 28 stranica , format A4, naklada 750	75.000,00
1.2. "Planika" SKD-TRIGLAV-SPLIT 6 brojeva, 20 stranica, format A4, naklada 350	44.000,00
1.3. "Liburnijska priloga" , godišnjak - SKPD"SNEŽNIK"LOVRAN naklada 400,1 broj,A5, 24 stranice	7.000,00
1.4. „Mavrica“ , glasilo Društva, 4 broja - SKD"ISTRA"PULA 4 broja,naklada 350, format 17x24 cm, 20-24 stranice	20.000,00
1.5."Kažipot", informativni bilten 12 brojeva, naklada 700, format A5,str.24-48 /KPD-Bazovica, Rijeka/	49.000,00
2. Izdavaštvo	37.000,00
2.1. monografija "Slovenski u hrvatskom športu", autor Eduard Hemar i Vinko Lunđer - KPD SLOVENSKI DOM, Zagreb naklada 500, stranica 157, format A4	15.000,00
2.2. knjiga-kronika SKD ISTRA "Prvih 10 godina", autor Maja Tatković, 100 stranica, naklada 500, format 17x20 cm,SKD"ISTRA"PULA	13.000,00
2.3. monografski bilteni-5 "Slovenska bašina u PGŽ", autor mr.sc.Daina Glavočić - SKPD"SNEŽNIK"LOVRAN,naklada 500,	9.000,00

formatA4

3. Kulturni amaterizam i manifestacije	590.000,00
3.1. "Slovenski dom", Zagreb	146.000,00
1. Kulturni amaterizam	131.000,00
1.1. mješoviti pjevački zbor Slovenski dom	60.000,00
1.2. mješoviti pjevački zbor duhovne sekcije «A.M.Slomšek.»	28.000,00
1.3. kreativna radionica	10.000,00
1.4. izložbe u Slovenskom domu	16.000,00
1.5. ansambl SUDAR	17.000,00
2. Kulturne manifestacije	
2.1. kulturni praznik Slovenije, nacionalni praznici i Dan reformacije	15.000,00
3.2. Slovensko društvo "Triglav" Split	141.000,00
1. Kulturni amaterizam	128.000,00
1.1. dramska i recitatorska sekcija	10.000,00
1.2. likovne izložbe	11.000,00
1.3. "Idrijska čipka"	45.000,00
1.4. mješoviti pjevački zbor	62.000,00
2. Kulturne manifestacije	13.000,00
2.1. slovenski kulturni praznik	13.000,00
3.3. Kulturno-prosvjetno društvo "Bazovica" Rijeka	127.000,00
1. Kulturni amaterizam	
1.1. mješoviti pjevački zbor	62.000,00
1.2. folklorno - plesna skupina	13.000,00
1.3. literalna skupina i knjižnica	7.000,00
1.4. likovne i ostale izložbe	17.000,00
1.5. gostovanja u društvu	18.000,00
1.6. dramsko recitatorska skupina	10.000,00
3.4. Slovensko kulturno društvo "Lipa" Zadar	18.000,00
1. Kulturne manifestacije	
1.1. Slovenski kulturni praznik "Prešernov dan"	5.000,00
1.2. likovna kolonija Turanj 2011 - izložba	13.000,00
3.5. Slovensko kulturno društvo "Istra", Pula	58.000,00
1. Kulturni amaterizam	
1.1. mješoviti zbor i vokalna skupina	36.000,00
2. Kulturne manifestacije	22.000,00
2.1. dani slovenske kulture 2011	11.000,00
2.2. kulturni praznik 8. veljače	6.000,00
2.3. likovne izložbe tijekom 2011	5.000,00
3.6. Slovensko kulturno prosvjetno društvo "Snežnik", Lovran	8.000,00
1. Kulturne manifestacije	
1.1. dani slovenske kulture u Lovranu	8.000,00
3.7. Slovensko kulturno društvo "Stanko Vraz", Osijek	9.000,00
1. Kulturne manifestacije	
1.1. obilježavanje 201. godišnjice rođenja Stanka Vraza	9.000,00
3.8. Slovensko kulturno društvo "Lipa" Dubrovnik	10.000,00
1. Kulturne manifestacije	

1.1. izložba ručnih radova	4.000,00
1.2. Kulturni most - "Literarna večer", Dubrovnik	3.000,00
1.3.dan državnosti Republike Hrvatske i Republike Slovenije	3.000,00
3.9. Kulturno društvo "Slovenski dom", Karlovac	13.000,00
1. Kulturne manifestacije	
1.1. Slovenski kulturni praznik "Prešernov dan"	13.000,00
3.10. Slovenski kulturno društvo France Prešeren , Šibenik	36.000,00
1. Kulturni amaterizam	
1.1. etno skupina Pridne roke	10.000,00
1.2. ženski pjevački zbor Prešernovke	19.000,00
1.3. Mladi smo, ker pojemo	7.000,00
3.11. Slovenski kulturno društvo "Nagelj" , Varaždin	14.000,00
1. Kulturni amaterizam	
1.1. etno skupina	14.000,00
3.12. Slovenski kulturno društvo "Oljka", Poreč	10.000,00
1. Kulturni amaterizam	
1.1. kreativna radionica Oljka 2011	4.000,00
2. Kulturne manifestacije	
2.1. Susreti kulturnog amaterizma Poreč 2011.	3.000,00
2.2. Kulturne manifestacije društva "Oljka" Poreč 2011.	3.000,00

Tabela 4 – Dodijeljena sredstva u 2012. godini

SAVEZ SLOVENSКИH DRUŠTAVA U REPUBLICI HRVATSKOJ, ZAGREB	822.000,00
1. Informiranje	189.000,00
1.1. "Novi odmev", časopis - KPD SLOVENSКИ DOM,Zagreb 3 broja, 28 stranica , format A4, naklada 750	75.000,00
1.2. "Planika" SKD-TRIGLAV-SPLIT 4 broja, 20 stranica, format A4,	45.000,00
1.3. "Liburnijska priloga", godišnjak - SKPD"SNEŽNIK"LOVRAN naklada 400,1 broj, A5, 16 stranica	9.000,00
1.4. „Mavrica“, glasilo Društva, 4 broja - SKD"ISTRA"PULA 4 broja,naklada 350, format 17x24 cm, 20-24 stranice	20.000,00
1.5. "Novo glasilo", časopis, KUD-a "Bazovica", Rijeka 4 broja, naklada 700, broj str.24, format A4	40.000,00
2. Izdavaštvo	26.000,00
2.1. monografija "Pictia", autor Rok Zelenko - SKD ISTRA, Pula naklada 500, stranica 156, format 22x20	13.000,00
2.2. knjiga-kronika SKU "Dr. France Prešern "Naših 15 godina", gl.urednik porf. Milena Ambroži, 80 stranica, naklada 500, format 17x20 cm	13.000,00
3. Kulturni amaterizam i manifestacije	607.000,00

3.1. "Slovenski dom", Zagreb

1. Kulturni amaterizam

1.1. mješoviti pjevački zbor Slovenski dom	60.000,00
1.2. mješoviti pjevački zbor duhovne sekcije «A.M.Slomšek.»	28.000,00
1.3. kreativna radionica	10.000,00
1.4. izložbe u Slovenskom domu	16.000,00
1.5. ansambl SUDAR	15.000,00

2. Kulturne manifestacije

2.1. Prešernov dan - Dan kulture	15.000,00
----------------------------------	-----------

3.2. Slovensko društvo "Triglav" Split

1. Kulturni amaterizam

1.1. dramska i recitatorska sekcija	10.000,00
1.2. likovne izložbe	11.000,00
1.3. "Idrijska čipka"	45.000,00
1.4. mješoviti pjevački zbor	62.000,00

2. Kulturne manifestacije

2.1. Dani slovenske kulture	26.000,00
-----------------------------	-----------

3.3. Kulturno-prosvjetno društvo "Bazovica" Rijeka

1. Kulturni amaterizam

1.1. mješoviti pjevački zbor	62.000,00
1.2. folklorno - plesna skupina	13.000,00
1.3. literalna skupina i knjižnica	7.000,00
1.4. izložbe	17.000,00
1.5. gostovanja u društvu	15.000,00
1.6. dramsko recitatorska skupina	10.000,00

1. Kulturne manifestacije

1.1. 65. godišnjica Slovenskog doma KPD "Bazovica"	15.000,00
--	-----------

3.4. Slovensko kulturno društvo "Lipa" Zadar

1. Kulturne manifestacije

1.1. Slovenski kulturni praznik "Prešernov dan"	5.000,00
1.2. likovna kolonija Turanj 2012 - izložba	13.000,00

3.5. Slovensko kulturno društvo "Istra", Pula

1. Kulturni amaterizam

1.1. mješoviti zbor i vokalna skupina	36.000,00
---------------------------------------	-----------

2. Kulturne manifestacije

2.1. dani slovenske kulture 2012	11.000,00
2.2. kulturni praznik 8. veljače	6.000,00
2.3. likovne izložbe tijekom 2012	5.000,00

3.6. Slovensko kulturno prosvjetno društvo "Snežnik", Lovran

1. Kulturne manifestacije

1.1. dani slovenske kulture u Lovranu	8.000,00
---------------------------------------	----------

3.7. Slovensko kulturno društvo "Lipa" Dubrovnik

1. Kulturne manifestacije

1.1. Kulturni most - "Literarna večer", Dubrovnik	5.000,00
---	----------

1.2. dan slovenske kulture	3.000,00
1.3. izložba fotografija	5.000,00
3.8. Kulturno društvo "Slovenski dom", Karlovac	
1. Kulturne manifestacije	
1.1. Slovenski kulturni praznik "Prešernov dan"	13.000,00
3.9. Slovenski kulturno društvo France Prešeren, Šibenik	
1. Kulturni amaterizam	
1.1. etno skupina Pridne roke	10.000,00
1.2. ženski pjevački zbor Prešernovke	16.000,00
2. Kulturne manifestacije	
2.1. obilježavanje "Prešernovog dana"	10.000,00
3.10. Slovenski kulturno društvo "Nagelj", Varaždin	
1. Kulturni amaterizam	
1.1. folklorno-glumačka skupina "Nagelj"	14.000,00
3.11. Slovenski kulturno društvo "Oljka", Poreč	
1. Kulturni amaterizam	
1.1. kreativna radionica Oljka 2012	4.000,00
2. Kulturne manifestacije	
2.1. Prešernovi dani u Poreču i Slovenska večer	6.000,00

3.5. Istro-rumunjski govori, govor Huma na Sutli te Bednjanski govor

(57.) Vežano uz upit Odbora stručnjaka iz paragrafa 48. [ECRML (2008)1; MIN-LANG (2008)27], ističemo da je rješenjem iz 2007. godine Ministarstvo kulture Republike Hrvatske na temelju *Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara* (NN 69/99, 151/03, i 157/03) i *Pravilnika o Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske* (NN 37/01) utvrdilo da **istro-rumunjski govori, govor Huma na Sutli te Bednjanski govor** imaju svojstvo kulturnog dobra te su upisani na listu zaštićenih kulturnih dobara u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske.

(58.) U ranijem izvještajnom razdoblju utvrđen je sustav mjera zaštite koji se provodio kroz programe koji su se financirali putem Ministarstva kulture. S ciljem očuvanja istro-rumunjskog govora, govor Huma na Sutli te Bednjanskog govora kroz izvještajno razdoblje su se financirali različiti projekti i aktivnosti terenskog istraživanja, dokumentiranja, prijevoda rječnika i očuvanja navedenih govora u vrijednosti 170.000 kuna.

3.6. Stanje u pogledu romskog jezika

(59.) Vežano uz zapažanja Odbora stručnjaka iz paragrafa 85. i poziv hrvatskim vlastima iz paragrafa 86. četvrtog evaluacijskog izvješća [ECRML (2010)9] i [MIN-LANG (2012)1] da razmotre primjenu Dijela II Povelje na romske jezike, napominjemo da je u travnju 2012. godine Republika Hrvatska zaprimila non-paper posebnog predstavnika glavnog tajnika Vijeća Europe za pitanja Roma o položaju romskog jezika u Republici Hrvatskoj u okviru Povelje, u kojemu se, između ostalog, Republici Hrvatskoj predlaže razmatranje mogućnosti povlačenja rezervi Republike Hrvatske izjavljenih uz Povelju, čime bi se ojačala zaštita romskog jezika. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske je u kolovozu 2013. zatražilo i dobilo suglasnost Ministarstva uprave za povlačenjem rezerve.

3.7. Usklađivanje statuta jedinica samouprave i poticanje ravnopravne službene uporabe manjinskih jezika

(60.) Vezano uz napomene Odbora stručnjaka iz paragrafa 23. četvrtog evaluacijskog izvješća [ECRML (2010)9] i [MIN-LANG (2012)1], očitujemo se kako slijedi:

- Temeljem npr. rezultata Popisa stanovništva 2011. godine, razmotriti postoji li još područja u kojima, unatoč teritorijalnoj prisutnosti i dovoljnom broju govornika regionalnih ili manjinskih jezika za primjenu Dijela III. Povelje, regionalni ili manjinski jezik nije u ravnopravnoj i službenoj uporabi;

(61.) Po objavi službenih rezultata Popisa stanovništva 2011. godine izvršena je analiza stanja vezano uz jedinice lokalne samouprave u kojima se Dio III. Povelje primjenjuje temeljem udjela pripadnika nacionalnih manjina u stanovništvu, odnosno temeljem udjela pripadnika nacionalnih manjina u jedinici od najmanje 1/3. *Za detalje pogledati paragraf (65.). i tabelu broj 6.*

- Uputiti i ohrabriti gradove i općine na koje se prethodna napomena odnosi da svojim statutima uvedu, odnosno uredi ravnopravnu i službenu uporabu regionalnih ili manjinskih jezika u skladu sa Zakonom o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina;

- Ove mjere treba provesti nadležno državno tijelo ili tijela, blisko surađujući s gradovima i općinama te s predstavnicima nacionalnih manjina na koje se iste odnose;

(62.) Tijekom izvještajnog razdoblja, u okviru Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje od 2011.-2013., provedene su brojne ciljane mjere kako bi se lokalnim statutima uredila ravnopravna službena uporaba manjinskih jezika u skladu sa Zakonom, na odgovarajući način. *Za detalje pogledati paragraf (15.), mjere 1.1., 1.2. i 1.5.*

(63.) Prethodno, u okviru Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina iz 2008. godine, provedena je mjera edukacije općinskih načelnika, gradonačelnika, župana i njihovih zamjenika te lokalnih službenika o službenoj i javnoj uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina na razini lokalnih jedinica, u okviru koje su, tijekom svibnja i lipnja 2010. godine, održana 4 regionalna skupa, u Topuskom, Bizovcu, Zadru i Puli,

(64.) Ističemo da su, sukladno Naputku za dosljednu provedbu Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, koji je donesen u ožujku 2012. godine (mjera 1.1.), općine i gradovi u kojima pripadnici nacionalne manjine čine najmanje trećinu stanovnika takve jedinice i koje su, sukladno Zakonu, u obvezi svojim statutima izričito propisati i urediti pravo na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina na cijelom svojem području, dužne svojim statutima detaljno urediti ostvarivanje navedenog prava, odnosno izričito propisati svako pojedino pravo kojeg je ostvarivanje na području tih jedinica zajamčeno Zakonom.

- Nastaviti s naporima usmjerenim na usklađivanje statuta/provedbu nadzora nad statutima;

- Nastaviti s naporima kako bi osigurala provedba statuta (ako je potrebno uz financijsku pomoć).

- (65.) *Akcijskim planom za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje od 2011.-2013.* planirana je mjera provedbe ciljanog nadzora nad statutima jedinica lokalne samouprave koje su sukladno Ustavnom zakonu o pravima nacionalnih manjina i Zakonu o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u RH bile dužne urediti ostvarivanje prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine, a tu obvezu nisu ispunile (mjera 1.3.). Izvršenje ove mjere planira se za 2013. godinu jer je isto bilo uvjetovano prethodnom provedbom mjera 1.1. i 1.2. Akcijskog plana. *Za detalje pogledati paragraf (15.)*
- (66.) Iznosimo i da je planiranje odgovarajućeg izvršenja mjere provedbe ciljanog nadzora u 2013. godini dijelom bilo uvjetovano i objavom službenih rezultata Popisa stanovništva 2011., koji su objavljeni (tek) sredinom prosinca 2012. godine. Nadalje, napominjemo da odgovarajućim propisima nisu uređeni rokovi u kojima je jedinica lokalne samouprave, u kojoj se pravo na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine ostvaruje temeljem udjela pripadnika nacionalne manjine u stanovništvu jedinice (najmanje 1/3), dužna svojim statutom propisati i urediti ostvarivanje predmetnog prava na svom području, odnosno rokovi u kojima je takva jedinica dužna uskladiti svoj statut s odgovarajućim propisima. S tim u vezi, Ministarstvo uprave je dalo mišljenje da je statutarnom uređivanju ostvarivanja predmetnog prava, odnosno usklađivanju statuta jedinice samouprave potrebno pristupiti u „primjerenom“ roku od dana službene objave rezultata Popisa stanovništva 2011., o čemu će jedinicama samouprave biti izdana detaljnija uputa. Taj „primjereni“ rok, odgovarajućom primjenom odredbe članka 28. Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj kojom je propisano da su općine, gradovi i županije dužne uskladiti svoje statute sa odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana njegova stupanja na snagu i dostaviti ih bez odlaganja središnjem tijelu državne uprave ovlaštenom za nadzor nad primjenom ovoga Zakona, ne bi trebao iznositi više od šest mjeseci od dana službene objave rezultata Popisa stanovništva 2011.

4. DIO III

4.1. Teritorijalan opseg primjene obveza koje je Republika Hrvatska preuzela na temelju Dijela III. Povelje

- (67.) Vezano uz preporuke Odbora ministara iz drugog evaluacijskog izvješća [ECRML (2005)3] te uz upit Odbora stručnjaka iz paragrafa 56. trećeg evaluacijskog izvješća [ECRML (2008)1; MIN-LANG (2008)27], koji su se odnosili na izjavu Republike Hrvatske priloženu uz instrument o ratifikaciji u odnosu na teritorijalan opseg primjene obveza na temelju dijela III, slobodni smo izvijestiti o tome kako je donesena odluka vezano uz povlačenje rezerve Republike Hrvatske u odnosu na članak 7. Stavak 5. Europske povelje o regionalnim i manjinskim jezicima slijedom čega je u tijeku i pokretanje formalne procedure sukladno postojećem zakonodavstvu, a po završetku koje će se Glavnom tajništvu Vijeća Europe notificirati predmetno povlačenje rezerve.
- (68.) Vezano uz navode iz 4. periodičnog izvješća o primjeni Povelje, Republika Hrvatska se očituje da ni tijekom 5. izvještajnog razdoblja nije uočena, odnosno razmatrana potreba za izmjenom domaćih pravnih propisa kojima se utvrđuje način zaštite prava na uporabu manjinskog jezika i pisma.

Tabela 5. – Pregled područja u Republici Hrvatskoj na kojima se primjenjuje dio III. Povelje - stanje do objave službenih rezultata Popisa stanovništva 2011. godine u prosincu 2012. godine

MANJINSKI JEZIK	PODRUČJA (OPĆINE I GRADOVI)	OSNOVA PO KOJOJ SE ŠTITI MANJINSKI JEZIK
češki jezik	<ul style="list-style-type: none"> • Općina Končanica • Grad Daruvar (naselja Ljudevit Selo, Daruvar, Donji Daruvar, Gornji Daruvar i Doljani) 	46,67% Statut
mađarski jezik	<ul style="list-style-type: none"> • Općina Bilje • Općina Kneževi Vinogradi • Općina Ernestinovo (naselje Laslovo) • Općina Petlovac (mjesto Novi Bezdán) • Općina Tompojevci (naselje Čakovci) • Općina Tordinci (naselje Korod) 	35,05% 40,90% Statut Statut Statut Statut
rusinski jezik	<ul style="list-style-type: none"> • Općina Bogdanovci (naselje Petrovci) • Općina Tompojevci (naselje Mikluševci) 	Statut Statut
slovački jezik	<ul style="list-style-type: none"> • Općina Punitovci • Grad Našice (naselje Jelisavac) 	35,57% Statut
srpski jezik	<ul style="list-style-type: none"> • Grad Vrbovsko 	36,23%
	<ul style="list-style-type: none"> • Grad Vukovar • Općina Biskupija • Općina Borovo • Općina Cívljane • Općina Dvor • Općina Erdut • Općina Ervenik • Općina Gračac • Općina Gvozd • Općina Jagodnjak • Općina Kistanje • Općina Kneževi Vinogradi • Općina Krnjak • Općina Markušica • Općina Negoslavci • Općina Plaški • Općina Šodolovci • Općina Trpinja • Općina Udbina • Općina Vojnić • Općina Vrhovine 	Statut 77,29% 86,57% 68,61% 60,87% 53,91% 94,94% 38,82% 53,03% 64,72% 57,14% Statut 61,55% 90,76% 97,20% 45,99% 84,55% 89,30% 43,36% 49,99% 53,03%

MANJINSKI JEZIK	PODRUČJA (OPĆINE I GRADOVI)	OSNOVA PO KOJOJ SE ŠTITI MANJINSKI JEZIK
	<ul style="list-style-type: none"> • Općina Donji Lapac • Općina Nijemci (naselje Banovci i Vinkovački Banovci) 	73,56% Statut
talijanski jezik	<ul style="list-style-type: none"> • Općina Brtonigla – Verteneglio • Općina Grožnjan – Grisignana • Grad Buje • Grad Cres • Grad Novigrad • Grad Poreč • Grad Pula • Grad Rijeka • Grad Rovinj • Grad Umag • Grad Vodnjan • Općina Bale • Općina Fažana • Općina Funtana • Općina Kaštelir-Labinci • Općina Ližnjan (naselje Šišan) • Općina Motovun • Općina Oprtalj • Općina Tar-Vabriga • Općina Višnjan (naselja Višnjan, Markovac, Deklevi, Benčani, Štuti, Bucalovići, Legovići, Strpačići, Barat i Farini) • Općina Vrsar 	37,37% 51,21% Statut

(69.) Broj jedinica lokalne samouprave u kojima se Dio III. Povelje primjenjuje temeljem udjela pripadnika nacionalnih manjina u stanovništvu jedinica ostao je, nakon objave službenih rezultata Popisa stanovništva 2011. godine, isti u odnosu na prethodno razdoblje. Naime, prema rezultatima Popisa stanovništva 2011. godine pripadnici određene nacionalne manjine čine najmanje 1/3 lokalnog stanovništva u ukupno 27 jedinica lokalne samouprave, i to: pripadnici srpske nacionalne manjine u 23 jedinice te pripadnici češke, mađarske, slovačke i talijanske u po jednoj jedinici. U prethodnom razdoblju, prema rezultatima Popisa stanovništva 2001. godine, pripadnici srpske nacionalne manjine činili su najmanje 1/3 stanovništva u 21 jedinici lokalne samouprave, pripadnici mađarske i talijanske nacionalne manjine u po dvije jedinice te pripadnici češke i slovačke nacionalne manjine u po jednoj jedinici.

Tabela 6. – Pregled područja u Republici Hrvatskoj na kojima postoji obveza primjene dijela III. Povelje temeljem udjela pripadnika nacionalne manjine u ukupnom stanovništvu jedinica samouprave - stanje nakon objave službenih rezultata Popisa stanovništva 2011. godine u prosincu 2012. godine

MANJINSKI JEZIK	PODRUČJA (OPĆINE I GRADOVI)	UDIO PRIPADNIKA NACIONALNE MANJINE U STANOVNIŠTVU JEDINICE
češki jezik	• Općina Končanica	47,03%
mađarski jezik	• Općina Kneževi Vinogradi	38,66%
slovački jezik	• Općina Punitovci	36,94%
srpski jezik	• Grad Vrbovsko • Grad Vukovar • Općina Biskupija • Općina Borovo • Općina Cijlpane • Općina Donji Kukuruzari • Općina Dvor • Općina Erdut • Općina Ervenik • Općina Gračac • Općina Gvozd • Općina Jagodnjak • Općina Kistanje • Općina Krnjak • Općina Markušica • Općina Negoslavci • Općina Plaški • Općina Šodolovci • Općina Trpinja • Općina Udbina • Općina Vojnić • Općina Vrhovine • Općina Donji Lapac	35,22% 34,87% 85,46% 89,73% 78,66% 34,82% 71,90% 54,56% 97,19% 45,16% 66,53% 65,89% 62,22% 68,61% 90,10% 96,86% 45,55% 82,58% 89,75% 51,12% 44,71% 80,23% 80,64%
talijanski jezik	• Općina Grožnjan – Grisignana	39,40%

4.2. Članak 8. – Obrazovanje

Stavak 1:

podstavak a) točka iii

podstavak b) točka iv

podstavak c) točka iv

podstavak d) točka iv

podstavak e) točka ii

podstavak f) točka ii
podstavak g)
podstavak h)

- (70.) Obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina sastavni je dio cjelokupnog sustava odgoja i obrazovanja te se temeljni dokumenti obrazovne politike odnose i na ovaj segment obrazovnog sustava.
- (71.) Pravo pripadnika nacionalnih manjina na obrazovanje na svom jeziku i pismu zajamčeno je u prvom redu Ustavom Republike Hrvatske, Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina (NN 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11), Zakonom o obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina (NN 51/00 i 56/00) i drugim zakonskim i/ili podzakonskim aktima, kao što su Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 16/12, 86/12), Zakon o udžbenicima za osnovnu i srednju školu (NN 36/06, 141/06, 152/08, 86/09) te Pravilnik o polaganju državne mature (NN 97/08).
- (72.) Potrebno je istaknuti da se obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina ostvaruje po posebnim programima i modelima obrazovanja koje odobrava Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa. U hrvatskom obrazovnom sustavu postoje tri modela organiziranja i provođenja nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina i to:
- (73.) **MODEL A** – cjelokupna nastava izvodi se na jeziku i pismu nacionalne manjine uz obvezno učenje hrvatskog jezika u istom broju sati u kojem se uči jezik manjine. Ovaj se model nastave provodi u posebnim školskim ustanovama u kojima je cjelokupna nastava na jeziku pripadnika određene nacionalne manjine ili u posebnim odjelima u ustanovama s nastavom na hrvatskom jeziku.
- (74.) **MODEL B** – izvodi se dvojezična nastava na način da se nastava prirodoslovne skupine predmeta izvodi na hrvatskom jeziku, a društvene skupine predmeta na jeziku pripadnika nacionalne manjine. Ovaj model ostvaruje se u posebnim odjelima u školskoj ustanovi s nastavom na hrvatskom jeziku.
- (75.) **MODEL C** – izvodi se nastava manjinskog jezika i kulture (njegovanje) na način da se uz redovitu nastavu na hrvatskom jeziku izvodi nastava manjinskog jezika i kulture nacionalne manjine u trajanju od dva do pet školskih sati tjedno, a obuhvaća učenje jezika i književnosti nacionalne manjine, geografije, povijesti, glazbene i likovne umjetnosti.
- (76.) Također se organiziraju posebni oblici nastave, kao što su ljetne i zimske škole, dopisno-konzultativna nastava, nastava na daljinu i drugo. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta sufinancira organiziranje i provođenje svih modela i oblika nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina.
- (77.) Obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina, ovisno o modelu koji se ostvaruje, provodi se za češku, mađarsku, srpsku, talijansku, albansku, austrijsku i njemačku, makedonsku, slovačku, slovensku, ukrajinsku, rusinsku, rusku, židovsku nacionalnu manjinu. Iako se odgoj i obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina ostvaruje od predškolske dobi do visokoškolskog obrazovanja, za one nacionalne manjine koje ne iniciraju obrazovanje na jeziku i pismu svoje nacionalne manjine ili iz objektivnih razloga nije organiziran institucionalni oblik odgoja i obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina,

jezik i pismo uče se i njeguju organiziranjem ljetnih i zimskih škola, putem dopisno-konzultativne nastave i dr.

- (78.) Nastavni plan i program za redovitu nastavu u modelu A, B i C donosi Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa nakon pribavljenog mišljenja manjinskih udruga sukladno Zakonu o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Programe ljetnih i zimskih škola te dopisno-konzultativne nastave određuju manjinske udruge koje su ujedno i organizatori takvih oblika nastave.
- (79.) Tijekom 2011. godine dorađivani su nastavni programi za nastavu na jeziku i pismu po modelu A (za češku, mađarsku, srpsku i talijansku nacionalnu manjinu) za osnovnu i srednju školu sukladno stručnim mišljenjima i sugestijama Agencije za odgoj i obrazovanje.
- (80.) U 2011. godini donesen je *Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje u RH* (NOK) koji je temelj za izradu predmetnih kurikuluma, što uključuje i predmetne kurikulume za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina.
- (81.) U modelu A obrazuju se u osnovnoj i srednjoj školi: talijanska nacionalna manjina, srpska nacionalna manjina, mađarska nacionalna manjina; češka nacionalna manjina u osnovnoj školi.
- (82.) U modelu B obrazuje se mađarska nacionalna manjina u osnovnoj školi, češka i srpska nacionalna manjina u srednjoj školi.
- (83.) U modelu C obrazuju se u osnovnoj školi, između ostalih nacionalnih manjina, češka nacionalna manjina, mađarska nacionalna manjina, srpska nacionalna manjina, slovačka nacionalna manjina, ukrajinska nacionalna manjina, rusinska nacionalna manjina; u srednjoj školi mađarska i srpska nacionalna manjina.
- (84.) Donošenjem pedagoških standarda za predškolski odgoj i obrazovanje, osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje, osnaženo je obrazovanje na jeziku i pismu nacionalnih manjina jer je postalo sastavnim dijelom dokumenta o standardima za pojedini segment obrazovnog sustava.
- (85.) Iako je navedenim standardima propisan broj učenika u razrednom odjelu, to se ne odnosi na minimalan broj učenika za formiranje razrednog odjela na jeziku i pismu nacionalne manjine jer Zakonom o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina nije određen minimalan broj učenika u razrednom odjelu ili skupini. Stoga je u pojedinoj školi moguće da postoji skupina od tri učenika za koju se ostvaruje cjelokupni program na jeziku i pismu nacionalne manjine (model A).
- (86.) U slučaju da postoje tehnički razlozi zbog kojih nije moguće u istoj školi nastaviti s programom manjinskog jezika, kao što je bio primjer u praksi za dva učenika, ponuđen je prijevoz u drugu školu koja ostvaruje cjelokupnu nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine (model A) ili su učenici u istoj školi učenje manjinskog jezika i kulture mogli nastaviti po drugom modelu (model C).

Broj polaznika po modelima A, B i C organiziranja i provođenja nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina i po nacionalnim manjinama

(87.) U školskoj godini 2011./2012. ima ukupno 10.329 djece/učenika/učenica (4.665 m./5.664 ž.) u 187 odgojno-obrazovnih ustanova, u 856 razreda/skupina i 1.234 odgojitelja/učitelja/nastavnika.

Tabela 7.

Nacionalne manjine	2010./11.				2011./12.			
	Broj djece/učenika polaznika m/ž	Broj ustanova DV/OŠ/SŠ	Broj razreda/skupina	Broj odgojitelja, učitelja, nastavnika	Broj djece u DV, učenika u OŠ i SŠ m/ž	Broj ustanova DV/OŠ/SŠ	Broj razreda /skupina DV, OŠ, SŠ	Broj - odgojitelja, učitelja, nastavnika
Albanci	125 53/72	6	13	6	142 59/83	8	16	8
Česi	950 408/542	23	78	73	983 441/542	27	80	80
Mađari	1.231 546/685	27	148	110	1154 543/611	31	140	113
Makedonci	56 24/32	5	12	5	61 25/36	6	13	5
Nijemci i Austrijanci	53 20/33	1	6	5	55 26/29	1	6	4
Rusi	28 11/17	1	3	1	79 36/43	4	5	4
Rusini*	70 33/37	4	12	3	51 28/23	2	7	2
Slovaci	483 227/256	11	38	7	491 244/247	12	53	9
Slovenci	45 18/27	1	4	1	105 31/74	2	6	3
Srbi	3.742 1.885/1.857	59	322	561	4.059 2.130/1.929	63	353	563
Talijani	2.861 1.051/1.810	26	159	432	3.052 1.052/2.000	27	163	433
Ukrajinci*	-	-	-	-	47 20/27	3	6	3
Židovi	53 37/16	1	8	2	50 30/20	1	8	7
UKUPNO: DV, OŠ, SŠ (A,B,C)	9.697 4.313/5.384	164	803	1.206	10.329 4.665/5.664	187	856	1.234

*U 2010./2011. podaci za Rusine i Ukrajinke iskazani su zajedno.

Predškolski odgoj i naobrazba

(88.) Na početku školske godine 2011./2012. u sustavu predškolskog odgoja i naobrazbe predškolskim odgojem u 58 dječjih vrtića bilo je obuhvaćeno ukupno 2.107 djece (1.104 m./1.003 ž.) pripadnika nacionalnih manjina.

(89.) Na početku školske godine 2011./2012. u sustavu predškolskog odgoja i naobrazbe predškolskim odgojem na materinskom jeziku u 27 dječjih vrtića bilo je obuhvaćeno ukupno 1.752 djece (867 m. m./885 ž.) od toga: 158 djece (72 m./86 ž.) pripadnika češke nacionalne manjine, 158 djece (83 m./75 ž.) pripadnika mađarske nacionalne manjine, 424 djece (210 m./214 ž.) pripadnika srpske nacionalne manjine i 1.012 djece (502 m./510 ž.) pripadnika talijanske nacionalne manjine. U 2011. godini povećao se broj djece kod svih pripadnika nacionalne manjine obuhvaćene predškolskim odgojem.

Tabela 8.

Nacionalne manjine	2010./2011.				2011./2012.			
	Broj djece m/ž	Broj DV	Broj skupina	Broj odgojitelja	Broj djece m/ž	Broj DV	Broj skupina	Broj odgojitelja
Česi	148 67/81	2	6	14	158 72/86	3	8	14
Mađari	148 73/75	4	8	12	158 83/75	5	9	12
Srbi	403 195/208	8	18	34	424 210/214	9	18	34
Talijani	947 502/445	11	36	98	1.012 502/510	11	49*	98
UKUPNO	1.646 837/809	25	68	158	1.752 867/885	27	72	158

Napomena: U Tablici su iskazani podaci za one nacionalne manjine čija djeca, sukladno članku 15. Državnoga pedagoškog standarda predškolskog odgoja i naobrazbe, imaju predškolski odgoj i naobrazbu na jeziku i pismu nacionalne manjine.

*Povećani broj djece zbog pojačanog interesa za jasličkim grupama.

(90.) Sukladno članku 50. *Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju i Pravilniku o načinu raspolaganja sredstvima državnog proračuna i mjerilima sufinanciranja predškolskog odgoja* (čl. 2. alineja 4. i članak 6.), u Državnom proračunu za 2011. godinu osigurano je i utrošeno 1,454.500,00 kuna za djecu predškolske dobi pripadnike nacionalnih manjina.

Osnovnoškolsko obrazovanje

(91.) Na početku školske godine 2011./2012. osnovnoškolskim odgojem i obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalnih manjina u svim modelima (A, B i C) obuhvaćeno je ukupno 6.830 učenik (3.388 m./3.442 ž.) u 140 osnovnih škola, u 680 razrednih odjela/obrazovnih skupina sa 776 učitelja/nastavnika u svim modelima.

(92.) **Modelom A** bilo je obuhvaćeno u pet (5) županija: 310 učenika/ca (170 m./140 ž.) na češkom, 211 učenika/ca (105 m./106 ž.) na mađarskom, 2.207 učenika/ca (1.176 m./1.010 ž.) na srpskom i 1.464 učenika/ca (722 m./742 ž.) na talijanskom jeziku. Ukupno je modelom A obuhvaćeno 4.242 (2.224 m/ 2018 ž.) učenika, u 35 osnovnih škola, 313 razrednih odjela i 668 učitelja.

Tabela 9. - MODEL A

Nacionalne manjine	2010./2011.				2011./2012.			
	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja
Česi	291 153/138	3	18	46	310 170/140	3	18	46
Mađari	208 104/104	4	28	60	211 105/106	4	28	60
Srbi	1.992 1.014/978	18	168	283	2.207 1.176/ 1.010	17	168	283
Talijani	1.341 662/679	11	99	279	1.464 729/735	11	99	279
Židovi	-	-	-	-	50 30/20	1	8	7
UKUPNO	3.832	36	313	668	4.242	35	313	668

	1.933/1.899				2.224/2.018			
--	-------------	--	--	--	-------------	--	--	--

(93.) **Modelom B** bilo je obuhvaćeno u 3 županije 29 učenika (12 m./17 ž.) u tri (3) osnovne škole.

(94.) U 2011./2012. školskoj godini odobren je ustroj nastave po modelu B za dvije osnovne škole i za pripadnike dviju nacionalnih manjina i to:

- na srpskom jeziku u OŠ Ernestinovo u Ernestinovu,
- na češkom jeziku u Češkoj osnovnoj školi „Josip Ružička“ u Končanici.

Tabela 10. - MODEL B

Nacionalne manjine	2010./2011.				2011./2012.			
	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj raz. odjela	Broj učitelja
Česi	-	-	-	-	2 2 ž	1	1	1
Mađari	8 4/4	1	4	1	11 4/7	1	4*	1
Srbi	-	-	-	-	16 8/8	1	5	6
UKUPNO	8 4/4	1	4	1	29 12/17	3	10	8

Napomena*: 1 kombinirani razredni odjel I-IV razred

(95.) **Modelom C** u 18 županija i 102 osnovne škole obuhvaćeno je ukupno 2.609 učenika/ca (1.182 m./1.427 ž.) i to: 142 učenika/ca (59 m./83 ž.) na albanskom jeziku, 424 učenika (171 m./253 ž.) na češkom, 718 učenika (310 m./408 ž.) na mađarskom, 61 učenik (25 m./36 ž.) na makedonskom, 55 učenika (26 m./29 ž.) na njemačkom, 51 učenik (28 m./23 ž.) na rusinskom i 47 učenika (20 m./27 ž.) na ukrajinskom, 58 učenika (28 m./30 ž.) na ruskom, 491 učenik (244 m./247 ž.) na slovačkom, 41 učenik (20 m./21 ž.) na slovenskom i 521 učenik (251 m./270 ž.) na srpskom jeziku.

Tabela 11. - MODEL C

Nacionalne manjine	2010./2011.				2011./2012.			
	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj skupina	Broj učitelja	Broj učenika m/ž	Broj OŠ	Broj skupina	Broj učitelja
Albanci	125 53/72	6	13	6	142 59/83	8	16	8
Česi	387 153/234	15	70	12	424 171/253	15	50	15
Mađari	783 338/445	17*	92	13	718 310/408	20	110	14
Makedonci	56 24/32	5	17	4	61 25/36	6	12	4
Nijemci i Austrijanci	53 20/33	1	6	4	55 26/29	1	6	6
Rusi	28 11/17	1	3	1	58 28/30	4	5	4
Rusini *	70 33/37	4	12	3	51 28/23	2	7	2
Slovaci	483 227/256	11	55	7	491 244/247	12	53	7

Slovenci	45 18/27	1	4	1	41 20/21	1	4	1
Srbi	444 217/227	23	86	28	521 251/270	29	88	36
Ukrajinci*	-	-	-	-	47 20/27	3	6	3
UKUPNO	2.527 1.131/ 1.396	83	366	81	2.609 1.182/ 1.427	101	357	100
UKUPNO A, B, C	6.367 3.068/ 3.299	120	683	750	6.830 3.388/ 3.442	139	680	776

(96.) U školskoj godini 2011./2012. odobren je ustroj nastave po modelu C u 15 osnovnih škola za pripadnike sedam (7) nacionalnih manjina:

- albanskog jezika i kulture u OŠ Vijenac u Osijeku;
- češkog jezika i kulture u OŠ Vladimira Nazora u Daruvaru;
- makedonskog jezika i kulture u OŠ Antuna Bauera u Vukovaru;
- ruskog jezika i kultura u tri (3) osnovne škole: OŠ Konjščina u Konjščini, OŠ Prelog u Prelogu i OŠ Ivana Gundulića u Zagrebu;
- slovačkog jezika i kulture u OŠ Mladost, Jakšić;
- srpskog jezika i kulture u osam (8) osnovnih škola: OŠ Zrinskih i Frankopana (PŠ Vrhovine) u Otočcu, OŠ Plaški u Plaškom, OŠ Dragojle Jarnević u Karlovcu, OŠ Siniše Glavaševića u Vukovaru, OŠ Vladimira Nazora u Topuskom, OŠ Stari Jankovci u Starim Jankovcima, OŠ Skakavac u Skakavcu i OŠ 22. lipnja u Sisku;
- ukrajinskog jezika i kulture u OŠ Antuna Matije Reljkovića (PŠ Šumeće i PŠ Kaniža) u Bebrini.

Srednjoškolsko obrazovanje

(97.) Na početku 2011./2012. školske godine srednjoškolskim obrazovanjem na jeziku i pismu nacionalnih manjina u svim modelima (A, B i C) bilo je obuhvaćeno 1.697 učenika/ca (820 m./877 ž.) u 21 srednjoj školi, u 152 razredna odjela (model A i B) i 20 razrednih skupina (Model C), s 403 zaposlena nastavnika. Od toga, nastavom na mađarskom obuhvaćeno je (u modelu A) 56 učenika (21 m./35 ž.), na srpskom (u modelu A i C) 872 učenika (475 m./397 ž.), na talijanskom (u modelu A i C) 552 učenika (261 m./339 ž.) i na češkom jeziku (u modelu B i C) 89 učenika (25 m./64 ž.).

(98.) U 2011./2012. školskoj godini odobren je ustroj nastave češkog jezika i kulture po modelu C u X. gimnaziji „Ivan Supek“ u Zagrebu i Industrijsko-obrtničkoj školi u Virovitici, ustroj nastave slovenskog jezika i kulture u Gimnaziji u Varaždinu, ustroj nastave talijanskog jezika i kulture u Srednjoj školi Pakrac i ustroj nastave ruskog jezika i kulture u Gospodarskoj školi Čakovec.

Tabela 12. - MODEL A

Nacionalne manjine	2010./2011.				2011./2012.			
	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika
Mađari	57 20/37	1	11	22	56 21/35	1	10	27
Srbi	884 451/433	9	78	210	872 475/397	7	78	210

Talijani	573 245/328	4	60	157	552 261/291	4	60	157
UKUPNO	1.514 757/788	14	149	389	1.480 757/723	12	148	394

Tabela 13. - MODEL B

Nacionalne manjine	2010./2011.				2011./2012.			
	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavni-ka	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj raz. odjela	Broj nastavnika
Česi	39 11/28	1	4	1,6	38 9/29	1	4	2
UKUPNO	39	1	4	1,6	38	1	4	2

Tabela 14. - MODEL C

Nacionalne manjine	2010./2011.				2011./2012.			
	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj skupina	Broj nastavnika	Broj učenika m/ž	Broj SŠ	Broj skupina	Broj nastavnika
Česi	21 6/15	2	2	1	51 16/35	4	6	2
Slovenci	-	-	-	-	64 11/53	1	4	1
Rusi	-	-	-	-	21 8/13	1	2	1
Srbi	19 8/11	1	1	1	19 9/10	1	4	1
Talijani	-	-	-	-	24 10/14	1	4	1
Ukupno	40 14/26	3	3	2	179 54/125	8	20	7
UKUPNO: A, B, C	153	1.593 782/842	18	396	1.697 820/877	21	172	403

(99.) Napominjemo da su osnivači dviju srednjih škola, Pravoslavne gimnazije „Katarina Kantakuzina Branković“ i Zagrebačke medrese „Dr. Ahmed Smajlović“, vjerske zajednice.

Državna matura

(100.) *Pravilnikom o polaganju državne mature* (NN 127/10.), čl. 4., st. 3. i 4. propisani su uvjeti za polaganje ispita državne mature za učenike koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Ispite provodi Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja u suradnji sa školama.

(101.) Učenici koji se školuju na jeziku i pismu nacionalnih manjina, u sklopu obveznoga dijela državne mature uz ispit iz hrvatskoga jezika obvezno polažu ispit iz jezika nacionalne manjine na kojemu se školuju, a kao treći ispit u sklopu obveznoga dijela državne mature biraju ispit iz matematike ili iz stranoga jezika. Državna matura provedena je na tri (3) jezika i pisma nacionalnih manjina (srpski, mađarski i talijanski). Nije bilo interesa za polaganje

državne mature na češkom jeziku. Za pripremu državne mature utrošena su sredstva u ukupnom iznosu od 523.086,00 kuna.

Visokoškolsko obrazovanje

- (102.) Na Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli na stručnom studiju *Predškolski odgoj (na hrvatskom i talijanskom jeziku)* u akademskoj godini 2011./2012. studira ukupno 333 studenta.
- (103.) Na integriranome preddiplomskom i diplomskome sveučilišnom studiju *Učiteljski studij (na hrvatskom i talijanskom jeziku)* studira ukupno 197 studenata.
- (104.) Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku na preddiplomskome sveučilišnom studiju *Mađarski jezik* upisano je ukupno 52 studenta dok je na diplomskome sveučilišnom studiju *Mađarski jezik i književnost; smjerovi: nastavničko usmjerenje, komunikološko usmjerenje* upisano 12 studenata.

Udžbenici za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina

- (105.) Sukladno članku 15. *Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina* (Narodne novine, 51/00. i 56/00.), školske ustanove s nastavom na jeziku i pismu nacionalne manjine koristile su i u 2011. godini, kao i ranijih godina, udžbenike iz matične zemlje ponajprije za učenje materinskog jezika (češkog, mađarskog, srpskog i talijanskog jezika, ali i druge predmete), uz odobrenje Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta.
- (106.) Sukladno članku 16. *Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina* sredstva za sufinanciranje izrade udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina osigurana su kako bi udžbenici za roditelje djece koja pohađaju nastavu na jeziku i pismu nacionalne manjine imali istu cijenu kao i udžbenici za roditelje djece koja pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku.
- (107.) Ministarstvo je sufinanciralo u 2011. godini izradu/uvoz udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina i to: na **češkom jeziku** (NIU Jednota – 88.410,03 kn), na **srpskom jeziku** (Prosvjeta d.o.o. – iznos od **1,947.267,41 kn**), na **talijanskom jeziku** (EDIT – **914.322,56 kn**).
- (108.) U 2011. godini, za sufinanciranje izrade/uvoza udžbenika za nastavu na jeziku i pismu nacionalnih manjina ukupno je utrošeno **2,950.000,00 kuna**.

Tabela 15.

Nacionalna manjina	Manjinski nakladnik	Sredstva u kn 2010.	Sredstva u kn 2011.	Povećanje/smanjenje
Češka nacionalna manjina	Jednota Daruvar	497.129,65	88.410,03	+ 408.719,62
Mađarska nacionalna manjina	PKC Mađara, Osijek	361.096,54	*	- 361.095,54
Srpska nacionalna manjina	Prosvjeta, Zagreb	1.712.907,00	1.947.267,41	+ 234.360,41
Talijanska nacionalna manjina	EDIT, Rijeka	728.863,21	914.322,56	+ 185.459,35

	UKUPNO:	3,299.996,40	2,950.000,00	- 249.996,40
--	----------------	---------------------	---------------------	---------------------

*Krajem 2011. Prosvjetno-kulturni centar Mađara je izvršio povrat sredstava u DP u iznosu od 176.552,62 kn.

Tabela 16.

Nacionalna manjina	2010./2011.				2011./2012.			
	udžbenici autorski	udžbenici prevedeni	udžbenici uvezeni	Σ	udžbenici autorski	udžbenici prevedeni	udžbenici uvezeni	Σ
Češka nacionalna manjina	1	-	8	9	2	9	-	11
Mađarska nacionalna manjina	-	4	-	4	-	18	-	18
Srpska nacionalna manjina	12	-	-	12	6	-	-	6
Talijanska nacionalna manjina	-	6	-	6	-	10	9	19
Σ	13	10	8	31	8	37	9	54

(109.) U 2011. godini zaprimljeno je ukupno 54 zahtjeva za odobrenje udžbenika i pripadajućih dopunskih nastavnih sredstava za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina prema nacionalnoj manjini i prema podrijetlu udžbenika, i to: 11 zahtjeva za udžbenike na češkom jeziku (2 autorska i 9 prevedenih), 18 zahtjeva za udžbenike na mađarskom jeziku (18 prevedenih), 6 zahtjeva za udžbenike na srpskom jeziku (6 autorskih) i 19 zahtjeva za udžbenike na talijanskom jeziku (10 prevedenih i 9 uvezenih).

(110.) Sudjelovanje u radu stručnih povjerenstava za prosudbu udžbenika za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina članovima stručnih povjerenstava honorira se ugovorom o autorskom djelu. Za tu svrhu Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta u 2011. godini isplatilo je 63.504,00 kn.

(111.) Agencija za odgoj i obrazovanje objavila je u 2011. godini javni poziv za podnošenje zahtjeva za odobravanje pomoćnih nastavnih sredstava. Na češkom jeziku odobrene su četiri čitanke za osnovnu školu i četiri čitanke za srednju školu gimnaziju.

Učitelji i savjetnici u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina

(112.) Sukladno članku 10. *Zakona o odgoju i obrazovanju na jeziku i pismu nacionalnih manjina* nastavu u odgojno-obrazovnim ustanovama obavljaju prvenstveno učitelji pripadnici nacionalne manjine i drugi koji u potpunosti vladaju jezikom manjine.

(113.) Sukladno zahtjevima škola Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta odobrava zapošljavanje učitelja i stručnih suradnika za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina te osigurava plaće za njihov rad.

(114.) Za potrebe nastave na jeziku i pismu nacionalnih manjina zaposleno je sedam (7) stručnih savjetnika i to: dva (2) stručna savjetnika za talijansku nacionalnu manjinu s punim radnim vremenom (jedan je stručni savjetnik za razvoj nastave u cjelini, a drugi za nastavu talijanskog jezika), dva (2) savjetnika za srpsku nacionalnu manjinu i to jedan s punim

radnim vremenom, a drugi s pola radnog vremena, jedan (1) savjetnik za češku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena, jedan (1) savjetnik za mađarsku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena i jedan (1) savjetnik za slovačku nacionalnu manjinu s pola radnog vremena. Za rusinsku nacionalnu manjinu i ukrajinsku nacionalnu manjinu nije imenovan stručni savjetnik. Neki od prijedloga koje su nacionalne manjine nudile kao kadrovska rješenje za stručnog savjetnika nisu udovoljavali kriterijima potrebnim za stručnog savjetnika ili nisu bili racionalan izbor.

(115.) Za **2011. godinu** za plaće učitelja materinskog jezika u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina i za učenje materinskog jezika i kulture (model C) isplaćeno je ukupno **19,570.420,29 kuna**. MZOS je u 2011. dao suglasnost za voditelja programa u OŠ Siniše Glavaševića Vukovar s nastavom na srpskom jeziku i sve druge potrebne prethodne suglasnosti nakon odlaska učitelja u mirovinu sukladno Zakonu.

Stručno usavršavanje učitelja/nastavnika i savjetnika

(116.) Stručno usavršavanje učitelja/nastavnika u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina kontinuirano se provodi, a stručno usavršavanje svih učitelja u nadležnosti je Agencije za odgoj i obrazovanje. Agencija za odgoj i obrazovanje javna je ustanova koja obavlja stručne i savjetodavne poslove u odgoju i obrazovanju.

(117.) Na području predškolskog, osnovnoškolskog i srednjoškolskoga odgoja i obrazovanja, uz ostale poslove, Agencija organizira i provodi stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih radnika te pruža stručnu pomoć i daje upute odgojno-obrazovnim radnicima.

(118.) U 2011. godini u organizaciji Agencije za odgoj i obrazovanje održana su 34 stručna skupa za 1.110 (161 m./949 ž.) učitelja/nastavnika i to:

- za 243 (32 m./211 ž.) učitelja/nastavnika **češke** nacionalne manjine 10 stručnih skupova;
- za 132 (17 m./115 ž.) učitelja/nastavnika **mađarske** nacionalne manjine 4 stručna skupa;
- za 410 (77 m./333 ž.) učitelja/nastavnika **srpske** nacionalne manjine 9 stručnih skupova;
- za 325 (35 m./290 ž.) učitelja/nastavnika **talijanske** nacionalne manjine 11 stručnih skupova.

(119.) Sredstva za realizaciju stručnih skupova osigurana su u suradnji Agencije za odgoj i obrazovanje, MZOS-a i osnivača škola koji školama refundiraju troškove sudjelovanja učitelja na stručnim skupovima.

(120.) Ministarstvo je sufinanciralo održavanje pet (5) stručnih skupova za učitelje/nastavnike u nastavi na jeziku i pismu nacionalnih manjina, i to: dva (2) stručna skupa za učitelje češke nacionalne manjine, jedan (1) stručni skup za učitelje slovačke nacionalne manjine i dva (2) stručna skupa nastavnika u nastavi na srpskom jeziku i ćirilicom pismu.

Učenici/sudionici državnih natjecanja i smotri

(121.) Učenici pripadnici nacionalnih manjina koji pohađaju nastavu na materinskom jeziku ravnopravno su sudjelovali na državnim natjecanjima i smotrama s učenicima koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku i za sve vrijede jednaka pravila, prava i obveze.

- (122.) Na državnoj smotri LiDraNo učenici pripadnici nacionalnih manjina svoje radove mogu predstaviti i na materinskom jeziku.
- (123.) Osim navedenih programa za pripadnike romske nacionalne manjine, natječajem iz Državnog proračuna Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta u 2011. godini sufinanciralo je projekt Saveza mađarskih udruga „Igraonica za djecu na mađarskom jeziku“ s 30.000,00 kuna te projekt Udruge Alijansa za znanstvenu, kulturnu i humanitarnu djelatnost „Djeca zajedno“ s 30.000,00 kn.
- (124.) Već tradicionalni projekt „Djeca zajedno“ okupio je i u 2011. godini djecu iz 39 škola (32 osnovne i 7 srednjih) s područja Vukovarsko-srijemske i Osječko-baranjske županije u kojima se, osim na hrvatskom, nastava održava na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Cilj projekta bio je promicati zdrav natjecateljski duh u prijateljskom okruženju te uspostaviti ozračje međusobnog povjerenja i prijateljstva u djece i mladeži u višenacionalnoj sredini. Projekt je dokazao da je moguće ostvariti pravo na zajednički kreativni rad bez obzira na različitost, nacionalnost, vjeru i jezik, a u cilju promicanja obrazovanja na jeziku i pismu nacionalnih manjina integracijom i zajedničkim aktivnostima djece osnovnoškolske dobi, pripadnika manjina i većinskog naroda u Podunavlju. Ministarstvo je projekt sufinanciralo s 50.000,00 kuna.

4.3. Članak 9. – Sudbena tijela

Stavak 1:

podstavak a) točka ii, iv

podstavak b) točka ii, iii

podstavak c) točka ii, iii

podstavak d)

- (125.) Uvažavajući čl 9. *Povelje* i čl. 12. *Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina* Ministarstvo pravosuđa obvezalo je pravosudna tijela koja se nalaze u gradovima gdje je statutom grada propisana obvezatnost upotrebe regionalnog ili manjinskog jezika da uz službeni jezik pravosudnog tijela na zgradama pravosudnog tijela istaknu dvojezične nazive, da u komunikaciji s pripadnicima nacionalne manjine omoguće nesmetano korištenje manjinskog jezika te da u sudskim postupcima omoguće bez naknade korištenje jezika pripadnika nacionalne manjine.
- (126.) Ministarstvo pravosuđa redovno prikuplja podatke o pravosudnim tijelima pred kojima se vode sudski postupci na jeziku nacionalnih manjina. Nastavno na navedeno, podaci od 1. travnja 2009. te u 2010. i 2011. godini su kako slijedi:

(127.) ŽUPANIJSKI I OPĆINSKI SUDOVI

- Županijski sud u Puli nije imao predmeta koji bi bili vođeni na manjinskom jeziku.
- U Općinskim sudovima u Bujama, Labinu, Pazinu, Puli i Poreču nije vođen niti jedan predmet na manjinskom jeziku i niti jedna stranka nije zatražila niti odbila vođenje postupka na manjinskim jeziku.
- U Općinskom sudu u Rovinju ukupno je vođeno 18 postupaka na jeziku talijanske manjine i to 3 parnična, 10 ostavinskih i 5 zemljišno knjižnih postupaka, a u 130

postupaka stranke su to pravo odbile (talijanski jezik) i to u 18 kaznenih, 53 parnična, 16 vanparničnih i 28 ostavinskih postupaka te 15 zemljišnoknjižnih postupaka.

- U Županijskom sudu u Bjelovaru nije se vodio niti jedan postupak na manjinskom jeziku.
- U Općinskom sudu u Bjelovaru vođen je 1 kazneni postupak na jeziku češke manjine, a na Općinskom sudu u Daruvaru nije vođen niti jedan postupak na manjinskom jeziku iako je u 101 postupku strankama bilo ponuđeno vođenje rasprave na manjinskom jeziku i to u 5 kaznenih postupaka na albanskom jeziku, 2 kaznena postupka na romskom jeziku, 9 kaznenih postupaka na češkom jeziku, 1 kaznenom postupku na makedonskom jeziku, 1 kaznenom postupku na poljskom jeziku, 1 kaznenom postupku na mađarskom, 4 na talijanskom i 78 kaznenih postupaka na srpskom jeziku no stranke su to pravo odbile.
- U Županijskom sudu u Šibeniku nije se vodio niti jedan sudski postupak na manjinskom jeziku, a također se na Općinskom sudu u Kninu i Šibeniku nije vodio niti jedan sudski postupak na manjinskom jeziku niti je stranka zatražila niti odbila vođenje postupka na jeziku nacionalne manjine.
- U Županijskom sudu u Osijeku nije se vodio niti jedan sudski postupak na manjinskom jeziku, a također se na Općinskom sudu u Belom Manastiru, Đakovu, Našicama, Valpovu i Osijeku nije vodio niti jedan sudski postupak na manjinskom jeziku niti je stranka zatražila niti odbila vođenje postupka na jeziku nacionalne manjine.
- U Županijskom sudu u Vukovaru nije se vodio niti jedan sudski postupak na manjinskom jeziku, a također se na Općinskom sudu u Vinkovcima, Županji i Vukovaru nije vodio niti jedan sudski postupak na manjinskom jeziku niti je stranka zatražila niti odbila vođenje postupka na jeziku nacionalne manjine.
- U Općinskom sudu u Ivanić Gradu vođen je 1 parnični postupak na češkom jeziku.

(128.) PREKRŠAJNI SUDOVI

- U Prekršajnom sudu u Puli vođeno je 30 postupaka na jeziku talijanske nacionalne manjine dok su u 171 prekršajnom postupku stranke odbile pravo vođenja postupka na jeziku nacionalne manjine (talijanski jezik) iako im je to bilo ponuđeno.
- U Prekršajnom sudu u Rovinju nije vođen niti jedan postupak na manjinskom jeziku, iako je u 46 postupaka strankama je ponuđeno vođenje postupka na jeziku talijanske nacionalne manjine, no svi su to pravo odbili.
- U Prekršajnom sudu u Pazinu vođen je 1 postupak na jeziku talijanske nacionalne manjine, a u 2 postupka strankama je ponuđeno vođenje postupka na jeziku srpske nacionalne manjine međutim stranke su to pravo odbile.
- U Prekršajnom sudu u Umagu vođeno je 6 prekršajnih postupaka na jeziku talijanske nacionalne manjine, u 10 postupaka stranka je odbila to pravo (talijanski jezik), a 2 stranke su odbile pravo na uporabu manjinskog jezika i pisma (talijanski jezik).

- U Prekršajnom sudu u Šibeniku i Kninu nije bilo prekršajnih predmeta koji bi bili vođeni na manjinskom jeziku, a niti je stranka zatražila niti odbila vođenje postupka na jeziku nacionalne manjine.
- U Prekršajnom sudu u Đakovu, Našicama, Valpovu i Belom Manastiru nije bilo prekršajnih predmeta koji bi bili vođeni na manjinskom jeziku, a niti je stranka zatražila niti odbila vođenje postupka na jeziku nacionalne manjine.
- U Prekršajnom sudu u Osijeku vođen je 1 postupak na mađarskom jeziku, a u 30 postupaka strankama je ponuđeno to pravo i to u 3 postupka vođenje postupka na mađarskom jeziku, u 1 na češkom jeziku i u 26 postupaka vođenje postupka na srpskom jeziku no stranke su odbile to pravo.
- U Prekršajnom sudu u Vukovaru nije bilo prekršajnih predmeta koji bi bili vođeni na manjinskom jeziku, u 1 postupku stranci je ponuđeno vođenje postupka na mađarskom jeziku, a u 11 postupaka strankama je ponuđeno vođenje postupka na srpskom jeziku, no stranke su odbile to pravo.
- U Prekršajnom sudu u Vinkovcima nije bilo prekršajnih predmeta koji su bili vođeni na manjinskom jeziku, a u 159 postupaka stranke su odbile ponuđeno pravo vođenja postupka na manjinskom jeziku i to u 23 postupka vođenje na mađarskom jeziku, u 2 postupka vođenje na rusinskom jeziku, u 1 na slovačkom jeziku i u 133 postupka vođenje postupka na srpskom jeziku.
- U Prekršajnom sudu u Križevcima vođen je 1 prekršajni postupak na jeziku srpske nacionalne manjine i 1 na jeziku ukrajinske nacionalne manjine.
- U Prekršajnom sudu u Vrbovcu vođen je 1 prekršajni postupak na jeziku ukrajinske nacionalne manjine.
- U Prekršajnom sudu u Ivanić Gradu nije bilo prekršajnih predmeta koji su bili vođeni na manjinskom jeziku, a u 1 postupku stranci je ponuđeno vođenje postupka na srpskom jeziku no stranka je to pravo odbila.

(129.) Na području Istarske županije osim sudova dvojezične natpisne ploče koriste i državna odvjetništva te je pripadnicima nacionalnih manjina omogućeno korištenje njihovog manjinskog jezika. Javni bilježnici na području Istarske županije sastavljaju javnobilježničke akte na talijanskom jeziku ukoliko stranke traže da se ostavinski postupak vodi na talijanskom jeziku, odnosno prilikom izdavanja Potvrde o životu radi ostvarivanja prava na mirovinu i dr. Javni bilježnici koriste dvojezične natpisne ploče ureda, pečate i žigove na hrvatskom i talijanskom jeziku.

(130.) Na području ostalih županija i nadležnosti županijskih sudova, prema podacima koje pravosudna tijela dostavljaju Ministarstvu pravosuđa, nije bilo zahtjeva pripadnika nacionalnih manjina da se u sudskim postupcima koristi jezik nacionalne manjine. Na području ostalih županija pravosudna tijela i javni bilježnici ne koriste dvojezična natpisne ploče, zaglavlje akata, pečate i žigove budući da nije bilo zahtjeva od strane pripadnika nacionalnih manjina.

- (131.) U 2009. godini Ministarstvo pravosuđa provelo je natječaj za odabir najboljeg idejnog rješenja promotivnog plakata, kojim se potiče pripadnike nacionalnih manjina na aktivno korištenje vlastitog manjinskog jezika pred pravosudnim tijelima na područjima gdje im je to pravo zajamčeno sukladno pozitivnim pravnim propisima u suradnji s Grafičkim fakultetom u Zagrebu. U natječaju su sudjelovali studenti Katedre za komunikologiju Grafičkog fakulteta. U povjerenstvu za izbor najboljeg idejnog rješenja sudjelovala su dva predstavnika Ministarstva pravosuđa, predstavnik Savjeta za nacionalne manjine i dva predstavnika Grafičkog fakulteta u Zagrebu. Spomenuto povjerenstvo sastalo se 2. lipnja 2009. godine te su izabrana tri najbolja rada koja su nagrađena novčanom nagradom. Izrađeni su plakati koji su distribuirani na sudove na kojima stranke imaju pravo korištenja manjinskog jezika.
- (132.) Tokom 2012. godine Ministarstvo pravosuđa je tiskalo i distribuiralo ukupno 4.900 letaka o uporabi jezika nacionalnih manjina na sudovima u jedinicama lokalne samouprave u kojima postoji zakonom propisana mogućnost. Distribuirano je po 100 primjeraka na svaki od 49 sudova.
- (133.) Vezano uz dodatan upit Odbora stručnjaka iz paragrafa 161. zbog zabrinutosti govornika srpskog jezika što se srpski jezik i ćirilčno pismo ne mogu koristiti pred sudom u drugom gradu budući da je sud u Vrbovskom spojen sa sudom u tom gradu, pojašnjavamo kako slijedi:

Temeljem Zakona o područjima i sjedištima sudova (Narodne novine 144/10, 84/11) Općinski sud u Ogulinu ustanovljen je za područje općina: Josipdol, Plaški, Saborsko i Tounj i gradova Ogulin i Vrbovsko. Dakle, kroz projekt racionalizacije mreže sudova Općinski sud u Vrbovskom je s danom 1. listopada 2009. spojen Općinskom sudu u Ogulinu, time da je u Vrbovskom ostao djelovati zemljišno-knjižni odjel.

Temeljem članka 1. stavka b) Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima, koji je proglašen Zakonom o potvrđivanju navedene povelje dana 17. listopada 1997., Republika Hrvatska, u smislu hrvatskog zakonodavstva pojam „područje na kojem se regionalni ili manjinski jezici upotrebljavaju“ odnosi se na ona područja na kojima su, na temelju članka 12. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, pročišćeni tekst 85/10) i članka 7. i 8. Ustavnog zakona o ljudskim pravima i slobodama i o pravima etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina (Narodne novine 51/00), jedinice lokalne samouprave svojim statutima uvele službenu uporabu manjinskog jezika.

Kako je nadležnost Općinskog suda u Ogulinu ustanovljena za područje općina: Josipdol, Plaški, Saborsko i Tounj i gradova Ogulin i Vrbovsko, a člankom 9. Europske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima sudbena tijela obvezna su uvesti službenu uporabu manjinskog jezika samo u pogledu onih područja sudova u kojima broj stalno nastanjenih osoba koji rabe regionalne ili manjinske jezike opravdavaju njegovo uvođenje, što na području Općinskog suda u Ogulinu nije slučaj, pred navedenim sudom u službenoj je uporabi hrvatski jezik i latinično pismo.

Unatoč ranije navedenom, da govornici srpskog jezika nemaju razloga biti zabrinuti za uporabu srpskog jezika i ćirilčnog pisma pred Općinskim sudom u Ogulinu, kao uostalom, pred svakim sudom u Republici Hrvatskoj, osigurano je kroz „najviši“ pravni akt u Republici Hrvatskoj – Ustav RH (Narodne novine, pročišćeni tekst 85/10), ali i kroz druge pravne akte i to: Ustavni zakon o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine 155/02, 47/10,80/10, 91/11), Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina (Narodne novine 16/00), te

Zakon o sudovima (Narodne novine 150/05, 16/07, 113/08, 153/09, 116/10, 122/10,27/11 i 130/11).

Tako članak 12. Ustava Republike Hrvatske navodi kako je u Republici Hrvatskoj u službenoj uporabi hrvatski jezik i latinično pismo, a pojedinim lokalnim jedinicama uz hrvatski jezik i latinično pismo u službenju se uporabu može uvesti i drugi jezik te ćirilčno ili koje drugo pismo pod uvjetima propisanim zakonom, dok se u članku 26. navodi kako su svi državljani Republike Hrvatske i stranci jednaki pred sudovima i drugim državnim i inim tijelima koja imaju javne ovlasti.

Ustavnim zakonom o pravima nacionalnih manjina (Narodne novine 155/02, 47/10,80/10, 91/11) u članku 7. stavku 1. točka 1. navodi se kako Republika Hrvatska osigurava ostvarivanje posebnih prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina koja oni uživaju pojedinačno ili zajedno s drugim osobama koje pripadaju istoj nacionalnoj manjini, a kada je to određeno ovim Ustavnim zakonom ili posebnim zakonom, zajedno s pripadnicima drugih nacionalnih manjina, naročito: 1.služenje svojim jezikom i pismom, privatno i u javnoj uporabi, te u službenoj uporabi.

Zakon o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina (Narodne novine 16/00) u članku 5. navodi kako na području općine, grada ili županije ravnopravna službena uporaba jezika i pisma nacionalne manjine ostvaruje se, između ostalih i u postupku pred sudbenim tijelima prvog stupnja, dok se u članku 14. navodi da kada se stranka u postupku izjasni za jezik i pismo nacionalne manjine koji je u ravnopravnoj službenoj uporabi, tijelo koje vodi postupak dužno je, u skladu s postupovnim propisima, osigurati sudjelovanje stranke u postupku na jeziku i pismu kojim se služi nacionalna manjina, a otprevci akata u predmetima u kojima su se stranke izjasnile za uporabu jezika i pisma nacionalne manjine, dostavljaju se stranci, osim na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu, i na jeziku i pismu kojim se stranka u postupku služi. Članak 19. stavak 1. navodi kako tijela koja provode postupak drugoga stupnja postupaju na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu. Izuzetno od stavka 1. ovoga članka, ako pred tijelom drugog stupnja sudjeluju neposredno stranke koje su se u postupku prvog stupnja služile jezikom i pismom nacionalne manjine koji je u ravnopravnoj službenoj uporabi, postupak se vodi kao i postupak prvog stupnja.

Konačno, upravo kroz odredbu članka 5. Zakona o sudovima (Narodne novine 150/05, 16/07, 113/08, 153/09, 116/10, 122/10,27/11 i 130/11) koji propisuje da sudovi sude na temelju Ustava, zakona, međunarodnih ugovora i drugih važećih izvora prava, osigurava se ravnopravna uporaba srpskog jezika i ćirilčnog pisma pred svim sudovima u Republici Hrvatskoj.

Također, treba napomenuti kako je provjerom u Službi za predstavke i pritužbe Uprave za organizaciju pravosuđa utvrđeno kako nije zaprimljena niti jedna predstavka ili pritužba stranaka koja bi se odnosila na neravnopravnost srpskog jezika i ćirilčnog pisma pred Općinskim sudom u Ogulinu.

4.4. Članak 10. – Upravna tijela i javne službe

Stavak 1:

podstavak a) točka iii, iv

podstavak b)

podstavak c)

Stavak 2:

podstavak a)

podstavak b)

podstavak c)

podstavak d)

podstavak g)

Stavak 3:

podstavak a)

podstavak b)

podstavak c)

Stavak 5.

4.4.1. Članak 10. stavak 1.

Uporaba manjinskog jezika u tijelima državne uprave

- (134.) Vežano uz upit Odbora stručnjaka iz paragrafa 171. i 179. četvrtog evaluacijskog izvješća [ECRML (2010)9] i [MIN-LANG (2012)1], za odgovarajuće informacije upućujemo na paragrafe (15.) i (70.) – (76.).
- (135.) U prethodnom, 4. periodičnom izvješću o primjeni Povelje, pružen je prikaz stanja vežano uz zahtjeve stranaka u uredima državne uprave u županijama za ostvarivanjem prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalne manjine. S tim u vezi, u odnosu ostvarivanje prava na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima u postupku pred državnim tijelima prvog stupnja i ustrojstvenim jedinicama središnjih tijela državne uprave koje postupaju u prvom stupnju tijekom 2010., 2011. i 2012. godine nisu evidentirane značajnije promjene u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje. Uredi državne uprave u županijama nisu izvijestile niti o jednom slučaju ostvarivanja prava na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima koje su vodili tijekom navedenog trogodišnjeg razdoblja. Čini se da je osnovni razlog za neostvarivanje navedenog prava bilo nepostojanje interesa pripadnika nacionalnih manjina.
- (136.) Ured državne uprave u Istarskoj županiji je izvijestio da su pečati, žigovi i natpisne ploče u sjedištu ureda u Puli, kao i u ispostavama gdje je statutima jedinica lokalne samouprave propisana ravnopravna upotreba jezika i pisma talijanske nacionalne manjine, ispisani dvojezično na hrvatskom i talijanskom jeziku. Međutim, Istarska županija je za 2011. godinu izvijestila da institucije na državnoj razini uglavnom ne poštuju odredbe o ostvarivanju prava na ravnopravnu službenu uporabu talijanskog jezika i pisma, koje je uređeno statutima gradova i općina; da se u potpunosti ne poštuju, odnosno ne primjenjuju *Zakonom o područjima županija, gradova i općina* uređeni nazivi jedinica samouprave i pojedinih naselja; te da se u potpunosti ne poštuju, odnosno ne primjenjuju odgovarajući nazivi pojedinih mjesta i geografskih lokaliteta na području županije.

4.4.2. Članak 10. stavak 1.

Uporaba manjinskog jezika u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave

- (137.) Vežano uz upit Odbora stručnjaka iz paragrafa 186. četvrtog evaluacijskog izvješća [ECRML (2010)9] i [MIN-LANG (2012)1], za odgovarajuće informacije upućujemo na paragraf (15.)
- (138.) U prethodnom, 4. periodičnom izvješću o primjeni *Povelje*, pružen je detaljan prikaz stanja ostvarivanja prava na uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina u jedinicama samouprave te stanja usklađenosti statuta s odredbama Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina i Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Ocijenjeno je da se, u odnosu na predmetno pitanje, tijekom 2010., 2011. i 2012. godine nisu dogodile značajnije promjene, odnosno da stanje usklađenosti statuta jedinica samouprave s odgovarajućim propisima te stanje ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina u praksi u navedenom trogodišnjem razdoblju nije značajnije promijenjeno u odnosu na ono opisano u 4. periodičnom izvješću.
- (139.) Također, nisu zabilježene značajnije promjene vežano uz neujednačen pristup jedinica samouprave statutarnom uređivanju ostvarivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina, kao i uz činjenicu da neke jedinice, unatoč postojećoj obvezi, svoje statute nisu uskladile s odgovarajućim propisima, odnosno da to nisu učinile na odgovarajući način. S tim u vezi naglašavamo značaj izvršenja mjere iz Akcijskog plana za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina za razdoblje 2011. – 2013. godine, koja se odnosi na donošenje *Naputka za dosljednu provedbu Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj* kojim je, između ostalog, jasno propisan način uređivanja prava na ravnopravnu službenu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina općim aktima, odnosno statutima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.
- (140.) Vežano uz upit Odbora stručnjaka iz paragrafa 196. četvrtog evaluacijskog izvješća [ECRML (2010)9] i [MIN-LANG (2012)1] o postavljanju prometnih znakova s dvojezičnim natpisima, na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu te na jeziku i pismu nacionalne manjine, navodimo da su u razdoblju 2010.-2012. godine zahtjeve za postavljanje prometnih znakova s dvojezičnim natpisima podnijeli pripadnici talijanske manjine u Istarskoj županiji te pripadnici srpske manjine na području Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije.

Na području Istarske županije postavljeni su prometni znakovi s dvojezičnim natpisima mjesta na hrvatskom i talijanskom jeziku na trasi autoceste A-9 Umag-Kanfanar-Pula (uzduž kompletnog zapadnog kraka tzv. Istarskog ipsilona, na dionicama od Umaga do Kanfanara) te na čvorovima autoceste A-8 Kanfanar-Pazin-Matulji (na dionicama od Kanfanara do Rogovića), a koji su čvorovi teritorijalno na dvojezičnom području. U svrhu osiguranja kontinuiteta te logičnog i skladnog vođenja prometa na autocesti A-9 Umag-Kanfanar-Pula, na čvorovima Baderna, Medaki i Kanfanar, a koji nisu teritorijalno u dvojezičnom području, također su postavljeni prometni znakovi vođenja prometa s dvojezičnim natpisima. Prometni znakovi s dvojezičnim natpisima na hrvatskom i talijanskom jeziku postavljeni su i na spojnim cestama kojima su autoceste A-9 i A-8, u dvojezičnom području, povezane sa sustavom državnih i županijskih cesta. Predmetni prometni znakovi su postavljeni tijekom 2011. godine kad je u promet puštena u promet autocesta A-9 i dionica A-8 od Kanfanara do Rogovića. Prometni znakovi s dvojezičnim natpisima postavljeni su na županijskim i lokalnim cestama na području Istarske županije kontinuirano od 2005.godine prema provedenim postupcima i odobrenjima odgovarajuće projektne dokumentacije od strane nadležnih subjekata koji upravljaju i gospodare tim cestama.

Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je zaprimilo, dana 23. travnja 2012. godine, zahtjev općina Erdut, Negoslavci, Markušica, Trpinja, Borovo, Šodolovci i Jagodnjak, s područja Osječko-baranjske i Vukovarsko-srijemske županije, da se na njihovom području izmijeni prometna signalizacija na način da se prometni znakovi ispišu dvojezično, odnosno da se pored hrvatskog jezika i latiničnog pisma prometni znakovi ispišu istom veličinom slova i na srpskom jeziku i ćiriličnim pismom, a sve temeljem primjene *Naputka za dosljednu provedbu Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj* od 1. ožujka 2012. godine. Na temelju zaprimljenog očitovanja Ministarstva uprave od 28. svibnja 2012. godine ovo Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture je dana 15. lipnja 2012. godine, uputilo dopis Zajedničkom vijeću općina - Vukovar (ZVO), kojim ga je obavijestilo na koji se način trebaju provesti propisani postupak kako bi prometna signalizacija mogla biti izmijenjena i dopunjena sukladno Naputku. Sukladno dobivenoj uputi, ZVO se dana 25. srpnja 2012. godine obratilo Hrvatskim cestama d.o.o., kako bi im one pomogle izraditi cjeloviti prometni elaborat, kojim će jedinstveno u prometno funkcionalnom smislu biti obrađeno vođenje prometa na državnim i županijskim cestama izmjenom prometne signalizacije na način da se prometni znakovi ispišu dvojezično. U nastavku postupka Hrvatske ceste d.o.o. su zatražile, sukladno odredbama članka 10. Zakona o uporabi jezika i pisma nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, od jedinica lokalne uprave i samouprave njihove statute temeljem kojih će se utvrditi da li se predmetno pravo ostvaruje na cijelom području pojedine jedinice lokalne uprave i samouprave ili samo na pojedinim dijelovima.

4.4.3. Članak 10. stavak 3.

Uporaba manjinskog jezika u postupcima koje vode pravne osobe s javnim ovlastima

- (141.) U odnosu na ostvarivanje prava na uporabu manjinskog jezika i pisma u postupcima u postupku pred pravnim osobama s javnim ovlastima tijekom 2010., 2011. i 2012. godine nisu evidentirane značajnije promjene u odnosu na stanje opisano u 4. periodičnom izvješću.
- (142.) Vezano uz upit Odbora stručnjaka iz paragrafa 215. četvrtog evaluacijskog izvješća [ECRML (2010)9] i [MIN-LANG (2012)1] o načinu ostvarivanja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u Vijeću za elektroničke medije

Zakonom o elektroničkim medijima, (Narodne novine 153/09, 84/11, 94/13), člankom 68., propisano je da Vijeće ima sedam članova od kojih je jedan predsjednik Vijeća. Predsjednika i ostale članove Vijeća imenuje i razrješava Hrvatski sabor na prijedlog Vlade Republike Hrvatske. U postupku predlaganja članova Vijeća Vlada Republike Hrvatske objavljuje javni poziv za predlaganje kandidata za članove Vijeća. Predsjednik i članovi Vijeća imenuju se na razdoblje od pet godina te mogu biti ponovo imenovani. Članovi Vijeća mogu biti samo državljani Republike Hrvatske koji imaju stručno znanje, sposobnosti i iskustvo u djelatnosti radija ili televizije, ili u izdavačkoj, kulturnoj ili sličnoj djelatnosti. Članovi Vijeća trebaju biti javni djelatnici koji su se u javnom životu istaknuli zalaganjem za poštivanje demokratskih načela i vladavinu prava, izgradnju i unapređenje najviših vrednota ustavnog poretka Republike Hrvatske, razvitak civilnog društva, obranu ljudskih prava i sloboda, kao i za zaštitu slobode izražavanja, propisano je člankom 68. navedenog Zakona.

Slijedom navedenog, ističemo da način ostvarivanja i osiguranja zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u Vijeću nije u našoj nadležnosti. Vlada RH predlagatelj je članova Vijeća, a Ministarstvo kulture nositelj izrade zakona koji se tiču medija.

4.4.4.

Osobne iskaznice na jeziku i pismu nacionalnih manjina

- (143.) Odredbom članka 9. stavka 2. *Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina* (NN 155/02, 47/10, 80/10 i 93/11) propisano je da pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo da se obrazac osobne iskaznice tiska i popunjava i na jeziku i pismu kojim se služe. Prema odredbi članka 8. stavka 2. i 3. *Zakona o osobnoj iskaznici* (NN 11/02, 122/02 i 31/06), kada je to utvrđeno posebnim zakonom ili međunarodnim ugovorima, obrazac osobne iskaznice za osobu pripadnika nacionalne manjine, tiska se i na jeziku nacionalne manjine, a popunjava na hrvatskom jeziku latiničnim pismom i jeziku i pismima pripadnika nacionalnih manjina.
- (144.) Pripadnicima nacionalnih manjina je tijekom 2010., 2011. i 2012. godine izdan sljedeći broj osobnih iskaznica tiskanih na jeziku i pismu pripadnika nacionalnih manjina:

Tabela. – Osobne iskaznice izdane na jeziku i pismu nacionalnih manjina

Nacionalna manjina			
	2010.	2011.	2012.
- talijanska nacionalna manjina	2163	2319	2608
- srpska nacionalna manjina	71	62	81
- mađarska nacionalna manjina	32	31	23
- češka nacionalna manjina	9	18	28
- rusinska nacionalna manjina	-	4	1
- slovačka nacionalna manjina	-	-	1
U K U P N O	2275	2434	2742

- (145.) U 2010., 2011. i 2012. godini u policijskim upravama i postajama Ministarstva unutarnjih poslova nije bilo zahtjeva za vođenjem upravnih postupaka na jeziku i pismu nacionalnih manjina, ali je građanima na njihov zahtjev u 2010. godini izdano 1032 dvojezičnih uvjerenja o činjenicama o kojima Ministarstvo unutarnjih poslova vodi službenu evidenciju, 804 uvjerenja u 2011. godini i 726 uvjerenja u 2012. godini.

4.5. Članak 11. – Javni mediji

Stavak 1:

podstavak a) točka iii

podstavak d)

podstavak e) točka ii

Stavak 2.

Stavak 3.

4.5.1.

Hrvatska radio televizija (HRT)

- (146.) Zadaća HRT-a kao javnog servisa je reflektirati javnost.

(147.) Valja napomenuti da HRT nema tzv „diversity policy“ – propisane modele tretiranja manjinskih tema unutar svojega programa, niti postoji tzv. pozitivna diskriminacija manjina pri angažiranju suradnika. Pa ipak, reflektirajući društvo u cijelosti, programi HRT-a često se neposredno ili posredno bave manjinskim pitanjima. Manjinski jezici, ipak, svoje mjesto gotovo isključivo nalaze u specijaliziranim emisijama.

4.5.1.1. Hrvatska televizija (HTV)

(148.) Vezano uz upit Odbora stručnjaka iz paragrafa 189. [ECRML (2008)1; MIN-LANG (2008)27], u nastavku se vrlo detaljno izlaže postojanje jezično-specifične prisutnosti regionalnih ili manjinskih jezika na hrvatskoj javnoj televiziji.

(149.) Redakcija za nacionalne manjine, iseljeništvo i civilno društvo informativnog programa Hrvatske televizije proizvodi tjedni **multinacionalni magazin Prizma** koji se kontinuirano emitira više od 16 godina, od ožujka 1993. Prizma je jedan od rijetkih programa koji se emitiraju tijekom cijele godine, bez ljetne stanke, na prvom programu HTV-a, subotom 13:20 – 14:05. Gledanost se kreće oizmeđu 4 -5 %. Emisija je u potpunosti financirana iz sredstava HRT-a.

(150.) Informativni, multinacionalni magazin Prizma obuhvaća sve aspekte života manjina: od političke participacije, rada vijeća, predstavnika i institucija do manjinske kulture, tradicije, obrazovanja na jezicima i uopće života u zemlji. Riječ je o atraktivnom programu u kojem se poruka multikulturalnosti pokušava prenijeti kroz pojedinačne sudbine privlačeći tako i onaj dio publike koji tradicionalno ne prati ozbiljnije, javne programske sadržaje. Emisija sustavno prati manjine na način da izvještava za njih, ali i o njima – pokušavajući u gledatelju stvoriti pozitivnu emociju koja je prvi korak pri razumijevanju drugih i drugačijih. Emisija nema folklorni karakter već se bavi pitanjima manjinskih prava gdje tradicijski dio zauzima manji prostor.

(151.) Pojedine manjine u emisiji su zastupljene razmjerno njihovu udjelu u stanovništvu, ali i ovisno o stupnju njihove organiziranosti. Iako HTV svojim programom obuhvaća i druge jezike nacionalnih manjina, u nastavku se navode podaci za one regionalne ili manjinske jezike na koje se u Republici Hrvatskoj primjenjuje dio III. *Povelje*.

Tabela 6. – Prizma 2010. – 2012. godini

manjine	broj priloga	minutaža
ČESI	120	8:19:40
MAĐARI	89	5:12:20
RUSINI	12	47:00
SLOVACI	30	1:56:40
SRBI	228	14:43:20
TALIJANI	132	7:38:30
UKRAJINCI	38	2:31:30
VIŠENACIONALNI DOGAĐAJI (koordinacije vijeća manjina, zajedničke		

kulturne manifestacije i sl)	103	6:42:00
INTERKULTURALNI DOGAĐAJI		
(aktivnosti NGO-a, ljudska prava i slično)51		3:49:00

- (152.) Pripadnici nacionalnih manjina koji su govornici jezika manjina u emisiji govore na svojim jezicima, a prati ih titlani prijevod na hrvatski. Iako se ne pravi razlika između jezika manjina koje *Povelja* štiti ili ne štiti, za tri jezika; češki, talijanski i mađarski postoje novinari koji čitave reportaže realiziraju na manjinskim jezicima.
- (153.) Na žalost nakon provedene edukacije mladih novinara pripadnika nacionalnih manjina i govornika jezika manjina 2005. samo su dva novinara, koji su zadovoljili uvjete, ostali uključeni u rad emisije Prizma, u odnosu na prošlo izvješće nemamo novinara koji može priloge realizirati na mađarskom te na srpskom jeziku.
- (154.) U novom organizacijskom ustroju HRT-a planira se uspostaviti suradnja s kolegama koji proizvode emisije za manjine na radijskim postajama u sustavu HRT-a te na taj način povećati mogućnost izrade cjelovitih priloga na jezicima manjina...
- (155.) HTV pokrenuo je, kako je i najavljeno u prošlom izvješću, proizvodnju dokumentarno-reportažnih emisija koje temeljno obrađuju određenu manjinsku temu. Kroz prizmu inimitivne priče pojedinca, portretira se položaj manjinske zajednice u zemlji – koliko je integrirana, do kolike joj mjere prijete asimilacija, a koliko je matični narod doživljava kao prijatelju. Također se oslikavaju autentičnost identiteta manjina u Hrvatskoj, njihovi različiti interesi, način života, tradicija, običaji kultura. Serijal su otvorile upravo one nacionalne manjina čije jezike štiti Povelja. Emisije su u potpunosti realizirane na manjinskim jezicima, s hrvatskim prijevodom. Protagonisti kao i stručni suradnici pripadnici su nacionalnih manjina. Emisija se proizvodi u sklopu Redakcije za nacionalne manjine, iseljništvo i civilno društvo Informativnog programa HTV-a i financira se isključivo sredstvima HRT-a..

Tabela 7. – Manjinski mozaik 2010. – 2012.

Manjina	broj emisija	minutaža
ČESI	10	2:30:00
MAĐARI	9	2:15:00
RUSINI	3	45:00
SLOVACI	5	1:15:00
SRBI	15	3:45:00
TALIJANI	10	2:30:00
UKRAJINCI	3	45:00

- (156.) Emisija se emitira tjedno, petkom na Prvom programu HTV-a u 18:55, pa je tako manjinski sadržaj emitiran u vrlo atraktivno vrijeme naišao na vrlo dobar odaziv publike, kako manjinske tako i one većinske.

- (157.) Sve emisije posvećene manjinama reprizirale su se na programu HRT+, a od osnutka programa HTV4, emisija Prizma reprizira se kroz tjedan 2 puta, a emisije Manjinski mozaik višekratno i to neovisno o datumu premijernog emitiranja.
- (158.) Novinari Redakcije za nacionalne manjine, iseljništvo i civilno društvo obrađuju manjinske teme i za emisije dnevnog informativnog programa, one su zastupljene i u najgledanijim i najatraktivnijim emisijama HTV-a poput Hrvatske uživo, Dnevnika i Vijesti iz kulture.

Tabela 14. – Emisije IP-a HTV-a 2010.-2012.

Emisija	broj priloga	minutaža
Dnevnik	203	4:13:11
Hrvatska uživo	80	7:40:05
Vijesti iz kulture	107	1:51:59

- (159.) Ipak, tonski inserti koje se emitiraju u tim emisijama su na hrvatskom, a ne na jezicima nacionalnih manjina. Razlog tomu je dvojak; s jedne strane u brzom ritmu dnevnih informativnih emisija često nema vremena za titlanje stranoga jezika već se on nadsinhronizira, s druge strane pripadnici manjina često u nastupu za „Mainstream“ programe žele govoriti hrvatskim, a ne manjinskim jezikom.
- (160.) Redakcija za nacionalne manjine, iseljništvo i civilno društvo nastavlja sudjelovanje u EBU-ovim (European Broadcasting Union) dokumentarnom koprodukcijskom serijalu City Folk u kojima se predstavljaju stanovnici europskih metropola.
- (161.) U emisijama **Redakcije religijski program** sudjeluju pripadnici nacionalnih manjina, ali njihov kriterij za sudjelovanje u emisijama nije njihova nacionalna pripadnost već pripadnost vjerskoj zajednici. HTV inače prati djelovanje i surađuje s više od 40 vjerskih zajednica, neovisno o tome jesu li potpisale ugovor s HRT-om..
- (162.) **Program za djecu i mlade**, kao jedan od temeljnih javnih programa HTV-a tijekom 2010 i 2011 je pratio i obrađivao sadržaje namijenjene nacionalnim manjinama. Kroz različite projekte, priloge i cjelovite tv emisije govorilo se o pripadnicima nacionalnih manjina u RH.
- Polusatna studijska emisija Koga briga? koja se emitirala svakog utorka i srijede tijekom 2010. obrađivala je niz sadržaja koji su se doticali i nacionalnih manjina
  - Ciljane teme su:
Holokaust, 19.05.2010.
Obrazovanje Roma, 10.02.2010.
Udruga Čeha, 14.04.2010. – o kulturi tradiciji i identitetu Čeha u Hrvatskoj govore članovi Češke besede Zagreb
  - U emisiji Navrh jezika kontinuirano se prikazuju prilozi koji afirmiraju jezičnu kulturu kako hrvatskog tako i drugih jezika. Obrađeni su romski, hebrejski i mađarski jezik.

- Mijenjam svijet , emisija emitirana 18. 11.2010. u razgovoru je s mladima u Vukovaru istaknula potrebu za uspostavljanje suživota Hrvata i Srba.
- Ta politika serijal u trajanju od 10 minuta i pojmu demokracije razgovarali su s učenicima židovske osnovne škole Lauder Hugo Kohn – 01.12.2010.
- U Crnoj kutiji, ciklusu dokumentarnih filmova koji se bave ljudskim pravima tri su polusatne epizode unutar kojih se ciljano ili neposredno obrađuju problemi nacionalnih manjina. Emitirane su u nekoliko navrata kao premijere, ali i, zbog značaja i promoviranja tolerantnosti kao temelja civiliziranog društva, reprizirane. Namijenjene su gledateljima od 12 do 49 godina.

CRNA KUTIJA – Pravo na jednakost, HTV2, 03.10.2011.

CRNA KUTIJA – Prava nacionalnih manjina, HTV 2, 24.10.2011.

CRNA KUTIJA – Trgovanje ljudima, HTV 2, 20.09.2011.

- HTV je u suradnji s vanjskom producerskom kućom Hula hop d.o.o. proizveo i emitirao film I ja sam Ciganka, o udruzi koja romskoj djeci pomaže u učenju i pisanju zadaće. Film je emitiran u nekoliko navrata, jer se sadržaj zauzima za načela promicanja i educiranja mladih, ali i drugih ciljanih grupacija.

(163.) Redakcija dokumentarnog programa HTV-a emitirala je u 2010. sedam dokumentarnih filmova u kojima su zastupljene nacionalne manjine:

- Ćiribirici – Istrorumunji
- Crni biseri – Romi
- Moj prijatelj romski pomagač
- Prevareni – Srbi
- Lepu mamu imaš – Srbi
- Ulični svirači – Rumunji
- Rahim Ademi – heroj – Albanci

(164.) **Zabavni program HTV-a** tijekom 2010. godine snimio je, odnosno emitirao snimke koncerata:

- Sevdah u Lisinskom
- Ezerki & 7/8
- Big Band & Uroš Perič – koncert u studiju Bajsić
- Jadranka Stojaković s japanskim glazbenicima

U emisiji Lijepom našom tijekom 2010. sudjelovali su ansambli nacionalnih manjina:

- Samobor, 18.02.2010., Vesele Štajerke – Slovenci
- Đurđevac, 12.03.2010., FA „Ordongos“ – Mađari
- Bjelovar, 28.03.2010., Češka obec – Česi
- Čačinci, 26.04.2010., KUD Miljevci – Slovaci
- Subotica, 13.10.2010., MKC „Nepkör“ – Mađari i KUD „Jedinstvo – Egyseg“ – Mađari i Srbi
- Vukovar, 17.12.2011., SKUD „Prosvjeta“ – Srbi
- Umag, 23.03.2011., FSZT „Bale“ – Bale – Talijani

- (165.) Redakcija mozaičkih emisija HTV-a vrlo često i kroz različite forme provlači teme i događaje vezane uz nacionalne manjine u RH. Emisija Dobro jutro Hrvatska dnevno najavljuje i prati sve društvene, kulturne i sportske događaje pa tako i one vezane uz pripadnike nacionalnih manjina, uz nastupe manjinskih kulturno-umjetničkih društava, promovirao se rad manjinskih udruga i festivala.
- (166.) Pokretanjem dvaju novih kanala: HTV 3 i HTV4, otvara se dodatna mogućnost objavljivanja i informacija vezanih uz manjine, ali i kroz cikluse europskih filmova emitirati filmove na jezicima koje se Hrvatska obvezala štiti.

4.5.1.2. Hrvatski radio (HR)

- (167.) Hrvatski radio na svom kratkom i srednjem valu objavljuje niz emisija o manjinama i za manjine, a neke se od njih emitiraju na jezicima manjina:
- Informativni program – FM – internet – kratki val
    - Sustavno izvješćivanje u informativnim emisijama o dnevnim događajima u radu nacionalnih manjina, praćenje rada Savjeta za nacionalne manjine, praćenje rada Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskoga sabora.
    - Emisija za nacionalne manjine “Multikultura” – 55 minuta svake subote od 16:05-17:00 sati - mozaična emisija o životu i radu nacionalnih manjina (reportaže, razgovori, intervjui).
    - Emisija “Agora” – 55 minuta utorkom 09:05-10:00 sati dva puta na mjesec – mozaična emisija (razgovori, reportaže o radu nacionalnih manjina).
    - Informativne emisije regionalnih centara: Radio Sljemena, Radio Dubrovnika, Radio Splita, Radio Zadra, Radio Rijeke, Radio Pule, Radio Knina, Radio Osijeka – sustavno izvješćivanje o aktivnostima nacionalnih manjina na tim područjima.
  - Međunarodni program HR-a “Glas Hrvatske” – sateliti – internet – srednji val – kratki val
    - Emisija za nacionalne manjine “Multikultura” - 55 minuta, repriza u nedjelju od 13:05-14:00 sati.
    - Giornale radio – svaki dan emisija za talijansku manjinu od 10 do 15 minuta, uključenje u Radio Rijeku u 16:00 sati.
    - Emisija za Mađare – svaki dan 10 do 15 minuta, uključenje u Radio Osijek.
  - Radio Osijek – FM – internet
    - Emisija za Mađare – svaki dan od 18:30 do 19:00 sati.
    - Emisija za Slovake – nedjeljom od 19:15 do 19:45 sati.
  - Radio Rijeka – FM – internet
    - Vijesti na talijanskome jeziku svaki dan u 10:00, 12:00 i 14:00 – osim nedjelje u trajanju do pet minuta.
    - Informativna emisija za talijansku manjinu - Giornale radio u 16:00 sati – svaki dan osim nedjelje – u trajanju do petnaest minuta.

- Radio Pula – FM
  - Vijesti za talijansku nacionalnu manjinu svaki dan u 11:00 i 14:00 sati.
  - Velika informativna emisija za talijansku nacionalnu manjinu “Mezz’ora italiana” svaki dan u 16:30 – 17:00
  - „Duga“ – emisija za nacionalne manjine – emitira se srijedom od 20.10 do 20:40
  - Emisija „Pola piu“ – financirana od talijanske Vlade – emitira se svaki dan od 17:05 u trajanju od 30 minuta.

- Radio Knin – FM
  - Vjerska emisija namijenjena vjernicima pravoslavne vjeroispovijesti – emitira se srijedom od 18:10 do 18:40

- Radio Dubrovnik – FM
  - Emisija „Divan“ – emitira se svaki zadnji utorak u mjesecu srijedom od 19:30 do 20:00

4.5.1.3. HRT web

(168.) HRT WEB Od svibnja 2008. na službenom HRT-ovu web portalu manjine su označene kao posebna kategorija pa internetska stranica na dnevnoj osnovi donosi informacije o manjinama u zemlji, šire od onoga što je objavljeno u TV i radio programima. Web sadržaj čine video ulomci i prateći tekst o dnevnim manjinskim događajima, ali i šire informacije o manjinama u nas.

4.5.2. *Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti medija*

(169.) Program raspodjele sredstava *Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija* Vijeće za elektroničke medije provodi na temelju *Zakona o državnim potporama* („Narodne novine“ broj 140/05), *Odluke o objavljivanju pravila o državnoj potpori kinematografskoj i ostaloj audiovizualnoj industriji* („Narodne novine“ broj 46/08 i 144/11), *Zakona o elektroničkim medijima* („Narodne novine“ broj 153/09 i 84/11) i *Pravilnika o Fondu za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija* („Narodne novine“ broj 51/12).

(170.) Vijeće za elektroničke medije 19. srpnja 2010. donijelo je odluku na temelju provedenog Javnog natječaja broj 01/10 o raspodjeli sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.

Nakladnicima **televizije** dodijeljena su slijedeća sredstva za programe za nacionalne manjine u RH:

Naziv nakladnika	Naziv emisije	Iznos
Gradska televizija d.o.o.	Most	67.569,62
KA-Vision d.o.o.	Iver	68.894,51

Kanal RI d.o.o.	Mozaik Etno smotra	121.890,29
Mijor d.o.o. Čakovečka televizija	Glas Roma	68.894,51
Nezavisna istarska televizija	Non solo cronaca Notiziario	116.590,72
Nezavisna televizija d.o.o.	Čuvari baštine Vijesti	55.645,57
OAR d.o.o.	Mostovi	99.367,09
Otvorena televizija d.o.o.	Svakodnevice Duga	125.864,98
Slavonsko brodska televizija d.o.o.	Jednaki	54.320,67
Televizija Jadrana d.o.o.	Jutarnja čakula	3.974,68
Televizija Slavonije i Baranje	Dravataj Otvoreni studio Vijesti plus	147.063,29
Televizija Šibenik d.o.o.	Prekretnica	107.316,46
TV Nova Pula	Comunita	98.042,19
Televizija Primorja i Gor.Kotara	Iz drugog kuta Dobar dan, Rijeko Naši užanci	88.767,93
Televizija Sljeme d.o.o	Zajednice	79.493,67
Varaždinska televizija d.o.o.	Svijet Roma Romska glazba Susjedi	117.915,61
VTV d.o.o.	Suživot	91.417,72
Ukupno		1.513.029,51

Nakladnicima **radija** dodijeljena su slijedeća sredstva za programe za nacionalne manjine u RH:

Naziv nakladnika	Naziv emisije	Iznos
Arena radio d.o.o.	Pod plavim nebom	2.351,75
Arting d.o.o. Radio Rovinj	Emisija zajednice Talijana gr.Rov.	23.778,77
Bosco d.o.o. Primorski radio	Primorski plus Moja obitelj U zajedništvu	15.155,70
CIK dr. B.Milanović Radio Istra	Microfono aperto	27.959,66

Difuzija d.o.o. Radio Dunav	Spektar	26.130,52
DTR d.o.o. Radio Zona Buzet	Relacije	7.055,24
Glas Podravine	Gradski putokazi	16.200,92
Glas Slavonije Slavonski radio	D - Funk	22.210,94
Gradski radio Osijek	Jonapot	20.904,42
Hilaris d.o.o. Radio Imotski	Zajedno	8.100,46
Hit radio d.o.o.	Hit Reporter Radio most Dnevnik Hit radija	11.497,43
Hrvatski katolički radio	Lijepo je biti zajedno Znakovi vremena	18.552,63
Hrvatski radio Čakovec	Sve informativne emisije Parlafon Tužibaba	11.497,73
Hrvatski radio Karlovac d.o.	Manjinski forum	23.517,47
Hrvatski radio Valpovština	Različitosti-most povezivanja	22.472,25
Hrvatski radio Vukovar d.o.o.	Mozaik 8	16.200,92
Hrvat.radio rad.post.Nova Gr.	Mostovi povjerenja	15.155,70
IC Bjelovar BBR	Živjeti u manjini Županijski dnevnik	20.381,80
IC Virovitica RP Virovitica	Kultura utorkom	2.874,36
IC Zaprešić Radio Zaprešić	Mostovi zajedništva	14.633,09
Ilok ton d.o.o. Radio Ilok	Emisija slovačke manjine	25.607,91
Infantinfo d.o.o. Rad.Maestral	Umanjini	10.974,82
Jadranka d.d. Radio M.Lošinj	Emisija zajednice Talijana	24.562,69
KL Eurodom Radio KL	Makedonske minute	17.768,75
Krugoval 93,1 Garešnica d.o.o.	Konac, kolaž nacionalnih manjina	16.984,84
Kult radio d.o.o.	Kam pindžaramen	16.200,92
Mea media d.o.o. Radio Aktiv	Naš glas	10.452,21

Meda centar d.o.o. Stud.Centar	Povratnik Zapivaj klapo Moj život	8.361,77
Media-Mix-Radio 105 d.o.o.	Život roma	14.894,40
Međimurje donat Rad.Međimurje	Maj benji d mnji-Za bolje sutra Tam prek	17.507,45
M-Media d.o.o. Grad.rad.Čakovec	Perspektiva Nacionalni sajam	9.406,99
Moslavački list Rad. Moslavina	Mozaik	18.813,97
Mosor studio Radio Krka	Identitet-emisija za pripad.srp.n.m Raznolikost baštine Nacionalna jela	14.371,79
Mosor studio Radio Din- Don	Nacionalne raznolikosti Nacionalno blago	8.361,77
Novi radio d.o.o. Đakovo	Most	15.939,62
Obiteljski radio Radio Antena	Aktualni sadržaj- prilog	5.226,10
Planex radio d.o.o. Radio Megat.	Svijet je lopta šarena	11.497,43
Prahin Inc d.o.o. Radio SVN	Zajedništvo	9.145,68
Radio 052 d.o.o.	II treno da Pisino	13.326,56
Radio Banovina	Tu je moj dom	13.326,56
Radio Banska kosa d.o.o.	Emisija na romskom jeziku Razgovor sa povodom Pravoslavlje vera sveta	15.939,62
Radio Baranja	Mađarska emisija Male manjine	24.301,38
Radio Bljesak d.o.o.	I mi smo tu	19.336,58
Radio Brod	Etnos S drugim notama S onu stranu Save	9.929,60
Radio entar Studio Porč	Eufraziana	9.668,29
Radio Daruvar	Emisija na češkom jeziku Zavičajna razglednica	25.869,21
Radio Delta d.o.o.	Malo nas je al'smo	

	vrijedni Sr.manj.) Malo nas je al'smo vrijedni Alb.manj.) Malo nas je al'smo vrijedni (Boš.manj.)	9.929,60
Radio Donji Miholjac d.o.o.	Manifestacije i smotre Dani Kapelčana Dani Srpske nacionalne manjine	21.427,03
Radio Drava	Romane drama- romski putevi	13.849,18
Radio Đakovo d.o.o.	Mi smo Slovaci Mađari Tanec na Makedonski	27.698,35
Radio Đurđevac	Međunarodni dan Roma Mađarska manina	18.552,67
Radio Grubišno Polje d.o.o.	Češka reč	22.210,94
Radio Jaska d.o.o.	Spektar	10.713,51
Radio Kaštela d.o.o.	Malo nas je al' nas ima	5.487,41
Radio Koprivnica	Romska riječ Romano lafi	9.929,60
Radio Labin d.o.o.	Settimanale albonese Malen broj, važan broj	24.823,99
Radio Ludbreg	Nacionalne manjine-život u zajednici	18.030,06
Radio Mrežnica	Manjinske vijesti Manjinski dnevnik	6.532,63
Radio Našice	Kvapka slovenskeho života Makedonski minuti	24.301,38
Radio Ogulin	Manine su naše bogatstvo	19.597,89
Radio Orahovica	Nacionalne manjine u našem kraju	8.361,77
Radio Pitomača	Tolerancija na naš način Mađarske minute Drava nas spaja	27.737,04
Radio postaja Drniš d.o.o.	Kod kuće	18.291,36
Rad.post.Grada	Svijet na dlanu	6.532,63

Kraljevice		
Radio postaja Nedelišće d.o.o.	Glas Roma Romska riječ Romano lafi Međimurski Rusi	21.949,64
Radio postaja Novska d.o.o.	Naši korijeni	15.939,62
Radio Ragusa	Diwan	12.803,95
Radio Salona	Malo pomalo	5.226,10
Radio Senj d.o.o.	Šušur Senjsko ča	2.613,05
Radio Sisak d.o.o.	Manjinski parlamentarac Sisački mostovi	22.210,94
Radio Sjeverozapad	Svijet kao globalno sijelo- Varaždin kao globalni grad	7.316,55
Radio Slunj d.o.o.	Okrugli stol	8.623,07
Radio Star TV Radio Eurostar	Senza confini	19.597,89
Radio Terezija d.o.o.	Većinom i manjini	10.452,21
Radio Trsat d.o.o.	Viribus	13.326,56
Rapsodija d.o.o. Radio Borovo	Baština Muzičke legende Pozivnica	23.778,77
Reful radio d.o.o.	Zajedno nedjeljom u 2	12.803,95
Ross d.o.o. Radio 057	Slovačke pjesme i razgovori	19.075,28
Slavonska posavina d.o.o.	Moj dom Pletenica	17.246,14
S-Tel d.o.o. Radio Quirinus	Bakina škrinjica	7.055,24
Studio M d.o.o.	Hrvati prek Mure Festival Kre Murei Drave	13.849,18
Športski radio Radio Cibona	Multi kulti Danas predstavljamo	10.974,82
Val Media d.o.o. Radio Val	Velelučani u svijetu	12.542,65
Vanga d.o.o. Radio Giardini	Bogatstvo naroda	14.110,48

Zagrebački radio d.o.o.	Događaji na Zagrebački	5.487,41
Ukupno		1.285.399,21

(171.) Vijeće za elektroničke medije je 10. kolovoza 2011. godine donijelo odluku o raspodjeli sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija za 2011. godinu na temelju Javnog natječaja broj 01/11 za raspodjelu sredstava Fonda.

Nakladnicima **televizije** dodijeljena su slijedeća sredstva:

Nakladnici i kategorije	Dodijeljeni iznos
KANAL RI d.o.o.	111.545,10
Programi za nacionalne manjine u RH	
Kolaž	111.545,10
KA-VISION d.o.o.	116.733,24
Programi za nacionalne manjine u RH	
Iver	116.733,24
MIJOR d.o.o.	155.644,32
Programi za nacionalne manjine u RH	
Glas Roma	155.644,32
NEZAVISNA TELEVIZIJA d.o.o.	124.515,46
Programi za nacionalne manjine u RH	
Dva frtalja	124.515,46
OAR d.o.o.	140.079,89
Programi za nacionalne manjine u RH	
Mostovi	140.079,89
OTVORENA TELEVIZIJA ZAGREB d.d.	64.851,80
Programi za nacionalne manjine u RH	
Svakodnevnica	64.851,80
SLAVONSKO-BRODSKA TELEVIZIJA d.o.o.	119.327,31
Programi za nacionalne manjine u RH	
Jednaki	119.327,31
TELEVIZIJA DALMACIJA d.o.o.	72.489,29
Programi za nacionalne manjine u RH	
Zajedno	72.489,29
TELEVIZIJA JADRAN d.o.o.	51.881,44
Programi za nacionalne manjine u RH	
Ćakule na Jadranu	51.881,44
TELEVIZIJA PRIMORJA I GORSKOG KOTARA d.o.o.	72.634,02
Programi za nacionalne manjine u RH	
Iz drugog kuta	72.634,02

TELEVIZIJA SLAVONIJE I BARANJE d.o.o.	103.762,88
Programi za nacionalne manjine u RH	
Otvoreni studio nacionalne manjine	103.762,88
TELEVIZIJA ŠIBENIK d.o.o.	129.703,60
Programi za nacionalne manjine u RH	
Prekretnica	129.703,60
TV ISTRA D.O.O.	171.208,75
Programi za nacionalne manjine u RH	
Non solo cronaca	171.208,75
TV NOVA d.o.o.	77.822,16
Programi za nacionalne manjine u RH	
Comunita	77.822,16
VTV - VARAŽDINSKA TELEVIZIJA d.o.o.	178.990,97
Programi za nacionalne manjine u RH	
Svijet Roma	178.990,97
VTV d.o.o.	114.139,17
Programi za nacionalne manjine u RH	
Suživot	114.139,17
Z1 TELEVIZIJA d.o.o.	41.505,15
Programi za nacionalne manjine u RH	
Vesna Kljajić uživo	41.505,15
Ukupno	1.791.062,00

Nakladnicima **radija** dodijeljena su slijedeća sredstva:

Nakladnici i kategorije	Dodijeljeni iznos
ARENA RADIO d.o.o.	18.181,20
Programi za nacionalne manjine u RH	
Identitet	18.181,20
ARTING - RADIO ROVINJ d.o.o.	31.312,06
Programi za nacionalne manjine u RH	
Quatro cicacole in familia	31.312,06
CENTAR SEDAM d.o.o.	19.696,30
Programi za nacionalne manjine u RH	
Amici-emisija za pripadnike talijanske manjine	19.696,30
CIK Dr. BOŽO MILANOVIĆ d.o.o.	30.807,03
Programi za nacionalne manjine u RH	
Microfono aperto	30.807,03
DIFUZIJA d.o.o.	25.251,66
Programi za nacionalne manjine u RH	
Spektar	25.251,66
DOMAĆI RADIO D.O.O.	10.100,66

Programi za nacionalne manjine u RH	
Domaći prišlići	10.100,66
DTR d.o.o. za TV i radio difuziju	14.140,93
Programi za nacionalne manjine u RH	
Domaće u tri	14.140,93
GLAS PODRAVINE d.o.o.	19.191,26
Programi za nacionalne manjine u RH	
Civilian	19.191,26
GLAS SLAVONIJE d.d.	33.837,23
Programi za nacionalne manjine u RH	
D-Funk	33.837,23
HILARIS d.o.o.	14.140,93
Programi za nacionalne manjine u RH	
Zajedno	14.140,93
HIT RADIO d.o.o.	20.201,33
Programi za nacionalne manjine u RH	
Naši ljudi	20.201,33
HRVATSKI KATOLIČKI RADIO	25.251,66
Programi za nacionalne manjine u RH	
Snaga dijaloga	25.251,66
HRVATSKI RADIO - RADIO GOSPIĆ d.o.o.	20.201,33
Programi za nacionalne manjine u RH	
Povratak i obnova	20.201,33
HRVATSKI RADIO KARLOVAC d.o.o.	17.676,16
Programi za nacionalne manjine u RH	
Manjinski forum	17.676,16
HRVATSKI RADIO VUKOVAR d.o.o.	22.726,49
Programi za nacionalne manjine u RH	
Mozaik 8	22.726,49
ILOK TON d.o.o.	31.550,00
Programi za nacionalne manjine u RH	
Wysielanie v slovenskej	31.550,00
INFANTINFO d.o.o.	19.191,26
Programi za nacionalne manjine u RH	
U manjini	19.191,26
INFORMATIVNI CENTAR BJELOVAR	13.130,86
Programi za nacionalne manjine u RH	
Živjeti u manjini	13.130,86
JADRANKA d.d.	28.281,86
Programi za nacionalne manjine u RH	
Emisija zajednice Talijana	28.281,86
KRUGOVAL 93,1 MHz GAREŠNICA d.o.o.	21.211,39
Programi za nacionalne manjine u RH	
Konac	21.211,39
KULT RADIO d.o.o.	23.736,56

Programi za nacionalne manjine u RH	
Kam pindžaramen	23.736,56
MEDIA-MIX-RADIO 105 d.o.o.	13.635,90
Programi za nacionalne manjine u RH	
Život Roma	13.635,90
MOSLAVAČKI LIST d.o.o.	19.696,30
Programi za nacionalne manjine u RH	
Mozaik	19.696,30
MOSOR STUDIO d.o.o.; RADIO KRKA	15.151,00
Programi za nacionalne manjine u RH	
Identitet - Emisija za pripadnike srpske nacionalne manjine	15.151,00
NETGATE d.o.o.	20.201,33
Programi za nacionalne manjine u RH	
Perspektiva	20.201,33
NOVI RADIO d.o.o.	14.645,96
Programi za nacionalne manjine u RH	
Most	14.645,96
NOVOSTI d.o.o.	21.211,39
Programi za nacionalne manjine u RH	
Multikultura	21.211,39
PLANEX RADIO d.o.o.	17.676,16
Programi za nacionalne manjine u RH	
Etno FM	17.676,16
PRIMORSKI RADIO d.o.o.	8.585,56
Programi za nacionalne manjine u RH	
Rijeka zajedništva	8.585,56
PRO RADIO d.o.o.	16.666,10
Programi za nacionalne manjine u RH	
Zajedništvo	16.666,10
RADIO 052 d.o.o.	18.181,20
Programi za nacionalne manjine u RH	
II treno da Pisino	18.181,20
RADIO BANSKA KOSA d.o.o.	19.191,26
Programi za nacionalne manjine u RH	
Istočni tokovi	19.191,26
RADIO BARANJA d.o.o.	24.241,59
Programi za nacionalne manjine u RH	
Baranjske manjine	24.241,59
RADIO BLJESAK d.o.o.	22.221,46
Programi za nacionalne manjine u RH	
I mi smo tu	22.221,46
RADIO CENTAR - STUDIO POREČ d.o.o.	32.322,13
Programi za nacionalne manjine u RH	
La parenzana	32.322,13

RADIO DARUVAR d.o.o.	43.432,86
Programi za nacionalne manjine u RH	
Češka emisija-Česke vysilani	43.432,86
RADIO DELTA d.o.o.	16.666,10
Programi za nacionalne manjine u RH	
Vijeće srpske nacionalne manjine	16.666,10
RADIO DONJI MIHOLJAC d.o.o.	16.401,39
Programi za nacionalne manjine u RH	
Dani kapelčana i dani srpske nacionalne manjine	16.401,39
RADIO ĐAKOVO d.o.o.	31.817,09
Programi za nacionalne manjine u RH	
Mi smo Slovaci	31.817,09
RADIO ĐURĐEVAC d.o.o.	16.666,10
Programi za nacionalne manjine u RH	
Nacionalne manjine-Mađari	16.666,10
RADIO GRUBIŠNO POLJE d.o.o.	30.301,99
Programi za nacionalne manjine u RH	
Češka reč	30.301,99
RADIO KL EURODOM d.o.o.	28.281,86
Programi za nacionalne manjine u RH	
Makedonske minute	28.281,86
RADIO LABIN d.o.o.	30.301,99
Programi za nacionalne manjine u RH	
Settimanalle albonese	30.301,99
RADIO LUDBREG d.o.o.	21.211,39
Programi za nacionalne manjine u RH	
Nacionalne manjine-život u zajednici	21.211,39
RADIO NAŠICE d.o.o.	34.342,26
Programi za nacionalne manjine u RH	
Kvapka slovnskeho života	34.342,26
RADIO OGULIN d.o.o.	24.746,63
Programi za nacionalne manjine u RH	
Manjine su naše bogatstvo	24.746,63
RADIO PITOMAČA d.o.o.	20.201,33
Programi za nacionalne manjine u RH	
Etičke skupine i mi - kulturom do zajedništva	20.201,33
RADIO POSTAJA NEDELIŠĆE d.o.o.	21.211,39
Programi za nacionalne manjine u RH	
Glas Roma	21.211,39
RADIO POSTAJA NOVSKA d.o.o.	15.656,03
Programi za nacionalne manjine u RH	
Naši korijeni	15.656,03
RADIO SISAK d.d.	16.161,06
Programi za nacionalne manjine u RH	

Manjinski parlamentarac	16.161,06
RADIO STAR TV d.o.o.	32.827,16
Programi za nacionalne manjine u RH	
Senza confini	32.827,16
RADIO TEREZIJA d.o.o.	4.545,30
Programi za nacionalne manjine u RH	
Gradski eter	4.545,30
RADIO TRSAT d.o.o.	14.645,96
Programi za nacionalne manjine u RH	
Etnobox	14.645,96
RADIO VARAŽDIN d.o.o.	25.251,66
Programi za nacionalne manjine u RH	
Manje je više	25.251,66
RADIO VIROVITICA d.o.o.	17.676,16
Programi za nacionalne manjine u RH	
Nacionalne manjine	17.676,16
RAPSODIJA d.o.o.	22.726,49
Programi za nacionalne manjine u RH	
Baština	22.726,49
REFUL RADIO d.o.o.	20.201,33
Programi za nacionalne manjine u RH	
Zajedno	20.201,33
ROSS d.o.o.	20.706,36
Programi za nacionalne manjine u RH	
Makedonska ura	20.706,36
SLATINSKI INFORMATIVNI CENTAR d.o.o.	34.847,29
Programi za nacionalne manjine u RH	
Slovaci	34.847,29
SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU	15.656,03
Programi za nacionalne manjine u RH	
Bogatstvo različitosti	15.656,03
VAL MEDIA d.o.o.	10.605,70
Programi za nacionalne manjine u RH	
Susjedi	10.605,70
VFM d.o.o.	20.706,36
Programi za nacionalne manjine u RH	
Spektar	20.706,36
ŽUPANIJSKA LIGA PROTIV RAKA	11.110,73
Programi za nacionalne manjine u RH	
Zraka sunca	11.110,73
Ukupno	1.342.351,5

(172.) Vijeće za elektroničke medije 9. kolovoza 2012. donijelo je odluku na temelju provedenog Javnog natječaja broj 01/12 o raspodjeli sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.

Nakladnicima **televizije** dodijeljena su slijedeća sredstva:

Nakladnici i kategorije	Dodijeljeni iznos
DUBROVACKA TELEVIZIJA d.o.o.	61.484,28
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
VIŠE O MANJEM	61.484,28
KANAL RI d.o.o.	36.433,00
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
KOLAŽ	36.433,00
NEZAVISNA TELEVIZIJA d.o.o.	70.065,01
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
DVA FRTALJA- NACIONALNE MANJINE U RH	70.065,01
OAR d.o.o.	69.663,21
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MOSTOVI	69.663,21
TELEVIZIJA DALMACIJA d.o.o.	67.370,21
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ZAJEDNO	67.370,21
TELEVIZIJA JADRAN d.o.o.	60.633,18
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ČAKULA NA JADRANU- A MI!?	60.633,18
TELEVIZIJA PRIMORJA I GORSKOG KOTARA d.o.o.	56.590,97
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
PRVI MEĐU JEDNAKIMA	56.590,97
TV ISTRA D.O.O.	29.976,96
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
NON SOLO CRONACA	29.976,96
TV NOVA d.o.o.	95.665,69
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
COMUNITA	95.665,69
VARAŽDINSKA TELEVIZIJA d.o.o.	87.581,27
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
SVIJET ROMA	87.581,27
VTV d.o.o.	86.233,86
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
SUŽIVOT	86.233,86
Z1 TELEVIZIJA d.o.o.	35.032,51

Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
VESNA KLJAJIĆ UŽIVO (MO)	35.032,51
Ukupno	756.730,15

Nakladnicima **radija** dodijeljena su slijedeća sredstva:

Nakladnici i kategorije	Dodijeljeni iznos
ARENA RADIO d.o.o.	13.492,92
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
VIJESTI NA TALIJANSKOM JEZIKU-PULA	13.492,92
CIK DR. BOŽO MILANOVIĆ d.o.o.	23.949,93
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MICROFONO APERTO	23.949,93
GLAS PODRAVINE d.o.o.	17.540,80
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
CIVILIAN	17.540,80
GLAS SLAVONIJE D.D	21.926,00
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
D-FUNK	21.926,00
GRADSKI RADIO d.o.o.	7.212,96
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
UJEDINJENI U RAZLIČITOSTI	7.212,96
HILARIS d.o.o.	19.227,41
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ZAJEDNO	19.227,41
HIT RADIO d.o.o.	18.552,77
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
NAŠI LJUDI	18.552,77
HRVATSKI RADIO ŽUPANJA d.o.o.	16.107,12
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
INFOKOLAŽ - NAC. MANJINE	16.107,12
INFANTINFO d.o.o.	11.263,00
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
U MANJINI	11.263,00
INFORMATIVNI CENTAR BJELOVAR d.o.o.	21.926,00
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ŽIVJETI U MANJINI	21.926,00
KULT RADIO d.o.o.	17.540,80
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
KAM PINDŽARAMEN	17.540,80
MIROSLAV KRALJEVIĆ d.o.o.	19.902,06

Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
OKO STOLA	19.902,06
NETGATE d.o.o.	8.095,75
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
PERSPEKTIVA	8.095,75
NOVOSTI d.o.o.	17.540,80
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MULTIKULTURA	17.540,80
PLANEX RADIO d.o.o.	17.878,12
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ETNO FM (NPL)	17.878,12
RADIO 052 d.o.o.	3.960,00
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
IL TRENO DA PISINO	3.960,00
RADIO BANSKA KOSA d.o.o.	15.516,86
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ISTOČNI TOKOVI	15.516,86
RADIO BARANJA d.o.o.	21.588,67
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
BARANJSKE MANJINE	21.588,67
RADIO CENTAR - STUDIO POREČ d.o.o.	24.961,90
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
LA PARENZANA	24.961,90
RADIO DARUVAR d.o.o.	27.323,16
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ČESKE VYSILANI	27.323,16
RADIO DRAVA d.o.o.	13.184,00
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ŽIVIMO ZAJEDNO	13.184,00
RADIO ĐAKOVO d.o.o.	23.275,29
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ZVEČER JE NAŠA PIESEN	23.275,29
RADIO GRUBIŠNO POLJE d.o.o.	22.937,96
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ČEŠKA REČ	22.937,96
RADIO KL-EURODOM d.o.o.	17.878,12
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MAKEDONSKE MINUTE	17.878,12
RADIO KOPRIVNICA d.o.o.	6.565,00
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
TU OKO NAS	6.565,00
RADIO LABIN d.o.o.	25.636,55
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
SETTIMANALE ALBONESSE	25.636,55
RADIO NAŠICE d.o.o.	26.648,52

Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
KVAPKA SLOVENSKEHO ŽIVOTA	26.648,52
RADIO POSTAJA DRNIŠ d.o.o.	19.564,73
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
KOD KUĆE	19.564,73
RADIO STAR TV d.o.o.	24.961,90
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
SENZA CONFINI (NPL)	24.961,90
RADIO TEREZIJA d.o.o.	12.143,63
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
G.E. - NACIONALNE MANJINE	12.143,63
ROSS d.o.o.	14.167,57
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MAKEDONSKA URA	14.167,57
S-TEL d.o.o.	14.504,89
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MANIFESTACIJA (LIPOVLJANSKI SUSRETI) NP	14.504,89
STUDIO M d.o.o.	9.107,72
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ROMI I ROMSKA KULTURA	9.107,72
STUDIO MINSK d.o.o.	16.866,15
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
VIJESTI NA TALIJANSKOM JEZIKU	16.866,15
SVEUČILIŠTE U DUBROVNIKU	18.186,00
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
BOGATSTVO RAZLIČITOSTI	18.186,00
Ukupno	611.135,06

(173.) Vijeće za elektroničke medije 5. studenoga 2012. donijelo je odluku na temelju provedenog Javnog natječaja broj 02/12 za raspodjelu sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija.

Nakladnicima **televizije** dodijeljena su slijedeća sredstva:

Nakladnici i kategorije	Dodijeljeni iznos
KA-VISION d.o.o.	72.433,02
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
IVER	72.433,02
MIJOR d.o.o.	93.128,17
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
GLAS MANJINA	93.128,17
NEZAVISNA TELEVIZIJA d.o.o.	65.534,64

Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MANJINE U MEDIJIMA	65.534,64
OAR d.o.o.	55.163,28
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ZVONA	55.163,28
OTVORENA TELEVIZIJA ZAGREB d.d.	58.069,69
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MANJE JE VIŠE	58.069,69
SLAVONSKO-BRODSKA TELEVIZIJA d.o.o.	75.882,22
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
JEDNAKI	75.882,22
TELEVIZIJA SLAVONIJE I BARANJE d.o.o.	60.360,85
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
OTVORENI STUDIO- NACIONALNE MANJINE	60.360,85
TV PLUS d.o.o.	55.187,07
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
PUTEVIMA KORJENA	55.187,07
VARAŽDINSKA TELEVIZIJA d.o.o.	41.390,30
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MANJINSKI MOZAIK	41.390,30
VOX d.o.o.	46.564,09
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ZAJEDNO (NPL)	46.564,09
VTV d.o.o.	25.000,00
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
DAN NACIONALNIH MANJINA VSŽ	25.000,00
Ukupno	648.713,33

Nakladnicima **radija** dodijeljena su slijedeća sredstva:

Nakladnici i kategorije	Dodijeljeni iznos
ARTING d.o.o.	12.834,40
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
QUATTRO CIACCOLE IN FAMIGLIA	12.834,40
DIFUZIJA d.o.o.	16.182,50
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
SPEKTAR	16.182,50
DOMAĆI RADIO d.o.o.	6.138,19
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
OBIČAJI NARODA (NPL)	6.138,19

DTR TV I RADIO DIFUZIJA d.o.o.	8.928,28
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
DOPO DOMENICA	8.928,28
E-RADIO d.o.o.	9.486,29
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
TRADICIJA I KULTURA NACIONALNIH MANJINA	9.486,29
HRVATSKI KATOLIČKI RADIO	15.624,48
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
SNAGA DIJALOGA	15.624,48
HRVATSKI RADIO - RADIO GOSPIĆ d.o.o.	17.298,53
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
POVRATAK I OBNOVA	17.298,53
HRVATSKI RADIO VUKOVAR d.o.o.	14.229,44
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MOZAIK 8	14.229,44
ILOK TON d.o.o.	18.414,57
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
VYSIELANIE V SLOVENSKEJ REČI	18.414,57
INFORMATIVNI CENTAR - HRVATSKA RADIO POSTAJA ČAZMA d.o.o.	10.602,33
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
TO SMO MI	10.602,33
KRUGOVAL 93,1 MHZ d.o.o.	13.671,42
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
KONAC	13.671,42
MEDIA-MIX-RADIO d.o.o.	13.392,41
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ŽIVOT ROMA	13.392,41
MORSKI ZVUK d.o.o.	1.674,05
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MAKEDONSKE JESENI	1.674,05
MOSLAVAČKI LIST d.o.o.	13.113,40
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MOZAIK	13.113,40
MT ETER D.O.O.	12.555,39
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
RODNA GRUDA	12.555,39
NOVI RADIO - ZADAR d.o.o.	11.160,34
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
PESCAFONDO	11.160,34
NOVI RADIO d.o.o.	6.696,21
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MOST	6.696,21
PRIMORSKI RADIO d.o.o.	4.185,13

Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
IZ SUSJEDOVOG LONCA	4.185,13
RADIO BLJESAK d.o.o.	12.276,38
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
I MI SMO TU	12.276,38
RADIO BROAD informiranje i marketing d.o.o.	11.718,36
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MANJINSKI FORUM	11.718,36
RADIO DARUVAR d.o.o.	12.276,38
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ZAVIČAJNA RAZGLEDNICA	12.276,38
RADIO DELTA d.o.o.	11.439,35
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
BOGATSTVO RAZLIČITOSTI	11.439,35
RADIO ĐURĐEVAC d.o.o.	12.276,38
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
NACIONALNE MANJINE	12.276,38
RADIO JASKA d.o.o.	10.323,32
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MOZAIK, NPL	10.323,32
RADIO LUDBREG d.o.o.	8.370,26
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
NACIONALNE MANJINE - ŽIVOT U ZAJEDNICI	8.370,26
RADIO NARONA d.o.o.	10.323,32
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
KORACI	10.323,32
RADIO OGULIN d.o.o.	10.881,34
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MANJINE SU NAŠE BOGATSTVO	10.881,34
RADIO ORAHOVICA d.o.o.	8.649,27
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MANJINE U NAŠEM KRAJU (NPL)	8.649,27
RADIO PITOMAČA d.o.o.	11.997,37
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ETNIČKE SKUPINE I MI - KULTUROM DO ZAJEDNIŠTVA	11.997,37
RADIO POSTAJA NEDELIŠĆE d.o.o.	8.370,26
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ROMSKA RIJEČ (NPL)	8.370,26
RADIO POSTAJA NOVSKA d.o.o.	14.787,46
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
NAŠI KORIJENI	14.787,46
RADIO PSUNJ d.o.o.	13.392,41
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	

NACIONALNE MANJINE	13.392,41
RADIO SISAK d.o.o. (br. 103)	10.323,32
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MANJINSKI PARLAMENTARAC	10.323,32
RADIO VARAŽDIN d.o.o.	13.950,43
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MANJE JE VIŠE	13.950,43
RADIO VRBOVEC d.o.o.	5.580,17
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
PETKOM U 16	5.580,17
RAPSODIJA d.o.o.	14.508,45
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
BAŠTINA	14.508,45
REFUL RADIO d.o.o.	11.160,34
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ZAJEDNO	11.160,34
SLATINSKI INFORMATIVNI CENTAR d.o.o.	11.997,37
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
SLOVACI	11.997,37
UDRUGA RADIO MARIJA (Zagreb)	6.970,28
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
HAJDEMO ZAJEDNO	6.970,28
VAL MEDIA d.o.o.	8.091,25
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
SUSJEDI	8.091,25
ZAGORSKA SPORTSKA MREŽA d.o.o.	8.649,27
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
KAVANA KAJ (NPL)	8.649,27
ŽUPANIJSKA LIGA PROTIV RAKA - SPLIT	13.671,42
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
ZRAKA SUNCA	13.671,42
ŽUPANIJSKI RADIO ŠIBENIK d.o.o.	10.323,32
Nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj	
MANJINE!	10.323,32
Ukupno	478.494

(174.) Vijeće za elektroničke medije je, u razdoblju 2010. - 2012. godina, temeljem provedenih javnih natječaja za raspodjelu sredstava *Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija*, nakladnicima televizije i radija za programe za nacionalne manjine dodijelilo sredstva u ukupnom iznosu od 8.426.914,76 kn.

4.6. Članak 12. – Kulturne aktivnosti i ustanove

Stavak 1:

podstavak a)

podstavak f)

podstavak g)

- (175.) Iz Državnog proračuna Republike Hrvatske putem Savjeta za nacionalne manjine financijski se pomažu različiti programi 19 nacionalnih manjina između kojih su i talijanska, češka, slovačka, mađarska, rusinska, ukrajinska i srpska nacionalna manjina. Sukladno Odluci Savjeta i utvrđenim kriterijima financiraju se programi udruga i ustanova nacionalnih manjina iz područja informiranja, izdavaštva, kulturnog amaterizma, kulturnih manifestacija, programi koji proizlaze iz bilateralnih ugovora i sporazuma te programi stvaranja pretpostavki za ostvarivanje kulturne autonomije nacionalnih manjina.
- (176.) U proteklom je razdoblju za pripadnike **talijanske nacionalne manjine** nastavljeno financiranje programa informiranja izdavanjem dnevnih informativnih novina «La voce del popolo», dvotjednika «Panorama», dječijeg lista «Arcobaleno» i književne revije «La batana» koje izdaje Novinsko-izdavačka ustanova «Edit» iz Rijeke. Iz državnog proračuna Republike Hrvatske u 2012. godini za program informiranja osigurana su sredstva u iznosu od 6.000.000 kuna.
- (177.) U proteklom je razdoblju za pripadnike **češke nacionalne manjine** nastavljeno financiranje tjednika «Jednota», mjesečnog dječjeg lista «Detsky koutek» i godišnjaka «Prehled» i «Češky lidovy kalendár» koje izdaje Novinsko izdavačka ustanova «Jednota» iz Daruvara. U okviru izdavačke djelatnosti NIU «Jednota» je tiskala dokumentarnu studiju „Kulturni domovi češke manjine u Hrvatskoj“ grupe autora i knjigu „Daruvar“ autora Miroslava Sohra. U okviru Saveza Čeha nastavljeno je tiskanje mjesečnika „Vijesti društva“ i Biltena „Naša riječ“. Za navedene programe informiranja i izdavaštva iz državnog proračuna Republike Hrvatske u 2012. godini osigurana su sredstva u iznosu od 1.971.500 kuna.
- (178.) U proteklom je razdoblju za pripadnike **slovačke nacionalne manjine** nastavljeno financiranje programa informiranja izdavanjem mjesečnog glasila «Pramen», koje izdaje Savez Slovaka iz Našica. U okviru programa izdavaštva objavljeni su sljedeći naslovi: monografija „15. obljetnica Matice Slovačke Lipovljani 1996.-2011.“, autora Dragutina Pasarića i Ivana Hudeca; monografija „Doprinos istraživanju povijesti doseljavanja Slovaka u Slavoniju“ autora Josipa Krajčija i Ivana Hudeca; „Zbornik o povijesnim, političkim, gospodarskim i duhovnim vezama Hrvata i Slovaka“, knjigu „Hrvati i Slovaci kroz povijest“ autora Matuša Kučere“ i monografija „Slovačko selo Josipovac-130 godina, autora Kvetoslave Kučerove. Za navedene programe informiranja i izdavaštva iz državnog proračuna Republike Hrvatske u 2012. godini osigurana su sredstva u iznosu od 278.500 kuna.
- (179.) Za pripadnike **mađarske nacionalne manjine** nastavljeno je financiranje tjednika «Uj Magyar Kepes Ujsag» mjesečnika «Horvatoszagi Magyarasag», tromjesečnog dječijeg lista «Barkoca» i godišnjaka «Rovatkak» koje izdaje Demokratska zajednica Mađara Hrvatske, Osijek i tjednika «Horvathorszagi Magyar Naplo», mjesečnika „Hagyatek“ i dječjeg lista „Szivarvany“ koji izdaje Savez mađarskih udruga iz Belog Manastira. U okviru programa izdavaštva Demokratska zajednica Mađara Hrvatske, Osijek izdala je nove naslove knjiga“ Bajkovito selo Kopačevo“ autora Karola Labadija, i „Mađarske narodne priče“ grupe autora. Savez mađarskih udruga izdao je knjigu „Broanyja-Majka vina“ autora Karola Labadyja. Za navedene programe informiranja i izdavaštva iz državnog proračuna Republike Hrvatske u 2012. godini osigurana su sredstva u iznosu od 1.860.00 kuna.

- (180.) Za pripadnike **rusinske i ukrajinske nacionalne manjine** nastavljeno je financiranje dvomjesečnog časopisa «Nova Dumka» i polugodišnjeg dječjeg lista «Vjenčić» koji izdaje Savez Rusina i Ukrajinaca u Republici Hrvatskoj iz Vukovara i „Vjesnik ukrajinske zajednice u Hrvatskoj“ koji izdaje Ukrajinska zajednica u Hrvatskoj iz Zagreba. U okviru izdavačke djelatnosti, Savez Rusina i Ukrajinaca u Republici Hrvatskoj izdao je Almanah «Dumki z Dunaju» grupe autora i knjigu „Dunavska rapsodija“ autorice Ane Harhaj. Ukrajinska zajednica u Hrvatskoj izdala je priručnik „Prirodnim stazama Ukrajine“ autora Tetyana Kochnyeva Ramača. Za navedene programe informiranja i izdavaštva iz državnog proračuna Republike Hrvatske u 2012. godini osigurana su sredstva u iznosu od 510.000 kuna.
- (181.) Za pripadnike **srpske nacionalne manjine** nastavljeno je financiranje tjednika «Novosti», koji izdaje Srpsko narodno vijeće, Zagreb, dvomjesečnog časopisa «Prosvjeta», i mjesečnog dječjeg lista «Bijela pčela» te godišnjak „Artefakti“ koje izdaje Srpsko kulturno društvo «Prosvjeta» Zagreb, mjesečnika «Identitet» koji izdaje Srpski demokratski forum, Zagreb, magazina „Izvor“ koji izdaje Zajedničko vijeće općina, Vukovar te mjesečnik „Privrednik“ koji izdaje Srpsko privredno društvo „Privrednik“ Zagreb. U okviru izdavačke djelatnosti Srpsko kulturno društvo «Prosvjeta» Zagreb u proteklom je razdoblju izdalo sljedeće naslove knjiga: Šematizam: Srpska pravoslavna mitropolija karlovačka“, „Teorija za revolucionarnu politiku“ autora Rastka Močnika, „Praške i neke prethodne pjesme“ autora Luke Štekovića, „Izabrane pjesme“ autora Nebojše Devetka, „Godišnjak „Ljetopis SKD“Prosvjeta“, Izabrani radovi iz kulturne historije“, autora Mita Kostića, „Stvar mišljenja u suton metafizike“ autora Veselina Golubovića, „Antroponimija Bukovice“ autora Živka Bjelanovića, „Rukopis o Dubravama“ autora Dejana Rebića, „Kiši li neprestano nad Kotorom“ autorice Lidije Vukičević. U izdanju Srpskog narodnog vijeća tiskane su monografije „Knjigocid“ autora Jovana Mirića i „Srbi u sjeverozapadnoj Hrvatskoj 1941.“ autora Đure Zatezala. U izdanju Srpskog demokratskog foruma tiskana je knjiga „Ninoslav Kopač-intervjui“ autora Ninoslava Kopača te u izdanju Srpskog privrednog društva „Privrednik“ tiskana je studija „Srpsko privredno društvo „Privrednik (1897-1947) kroz svoje pitomce“ autora Drage Roksandića. Za navedene programe informiranja i programe izdavaštva iz državnog proračuna Republike Hrvatske u 2012. godini osigurana su sredstva u iznosu od 6.293.000 kuna.
- (182.) Obveze iz članka 12. Povelje s obzirom na kulturne aktivnosti i ustanove Ministarstvo kulture izvršava izdvajanjem značajnih financijskih sredstava koja usmjerava u brojne vidove kulturnih aktivnosti nacionalnih manjina. Tako se u duhu Povelje posebno mjesto daje u prvom redu pisanoj i usmenoj riječi na jeziku i pismu nacionalnih manjina. Značajna sredstva izdvajaju se prije svega za knjižničnu djelatnost. Nadalje, Ministarstvo kulture izdvaja značajna sredstva za arhivsku djelatnost, potiče i pomaže tiskanje knjiga i časopisa na manjinskim jezicima, potiče glazbeno i scensko stvaralaštvo, kao i svekoliki rad na njegovanju i očuvanju ostalih kulturnih posebnosti nacionalnih manjina.

4.6.1. Knjižnična djelatnost

- (183.) Zakon o knjižnicama (NN 105/97, 5/98, 104/00 i 69/09) zakonski je okvir za knjižničnu djelatnost. Za potrebe nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj knjižničnu djelatnost obavljaju središnje knjižnice nacionalnih manjina, a između ostalih to su:
- Gradska knjižnica Beli Manastir – Središnja knjižnica Mađara;
  - Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar – Središnja knjižnica Čeha;
  - Hrvatska narodna knjižnica i čitaonica Našice – Središnja knjižnica Slovaka;

- Gradska knjižnica i čitaonica Pula – Središnja knjižnica Talijana;
- Knjižnice grada Zagreba – Središnja knjižnica Rusina i Ukrajinaca;
- Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“ – Središnja knjižnica Srba.

(184.) Ministarstvo kulture osigurava sredstva za plaće radnika u središnjim knjižnicama nacionalnih manjina, za korištenje knjižne i neknjižne građe, za programe i informatizaciju središnjih knjižnica nacionalnih manjina te za tribine, predavanja i izložbe. Posebno mjesto pripada međuknjižničnoj posudbi koja omogućuje da knjižnične usluge budu dostupne pripadnicima manjina izvan sjedišta središnje knjižnice.

(185.) Ministarstvo kulture putem redovitih godišnjih poziva za predlaganje programa javnih potreba u kulturi, sufinancira nabavu knjižne i neknjižne građe narodnim knjižnicama, razne akcije i manifestacije u knjižničnoj djelatnosti, izložbe te razvojne programe, uključujući radionice, seminare i stručno usavršavanje knjižničara. Sve to pozitivno utječe i na nabavu knjiga na manjinskim jezicima, kao i uključivanje pripadnika nacionalnih manjina u spomenute programe i aktivnosti knjižnica.

(186.) Iako Ministarstvo kulture odobrava sredstva za knjižničnu, novinsku i književno-nakladničku djelatnost te investicije i informatizaciju ustanova različitih nacionalnih manjina, u nastavku se navode podaci za one regionalne ili manjinske jezike na koje se u Republici Hrvatskoj primjenjuje dio III. *Povelje*.

Tabela – Pregled odobrenih sredstava za knjižničnu djelatnost u 2010. godini

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Knjižnična djelatnost			
Središnja knjižnica Austrijanaca - Gradska i sveučilišna knjižnica, Osijek	Austrijanci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	159.559,48
Središnja knjižnica Mađara - Gradska knjižnica Beli Manastir	Mađari	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	142.439,71
Središnja knjižnica Slovenaca - Gradska knjižnica Karlovac	Slovenci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	142.806,42
Središnja knjižnica Čeha - Pučka knjižnica i čitaonica Darugar	Česi	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	149.445,38
Središnja knjižnica Talijana - Gradska knjižnica i čitaonica Pula	Talijani	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	148.434,52
Središnja knjižnica Slovaka - Hrvatska narodna knjižnica i	Slovaci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće	157.215,06

čitaonica Našice		izdatke središnje knjižnice	
Središnja knjižnica Albanaca - Knjižnice grada Zagreba, Zagreb	Albanci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	185.430,08
Središnja knjižnica Rusina i Ukrajinaca - Knjižnice grada Zagreba, Zagreb	Rusini i Ukrajinci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	190.942,94
Središnja knjižnica Srba - Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta" Zagreb	Srbi	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	299.241,15

Tabela – Pregled odobrenih sredstava za knjižničnu djelatnost u 2011. godini

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Knjižnična djelatnost			
Središnja knjižnica Austrijanaca - Gradska i sveučilišna knjižnica, Osijek	Austrijanci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	159.559,48
Središnja knjižnica Mađara - Gradska knjižnica Beli Manastir	Mađari	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	144.413,72
Središnja knjižnica Slovenaca - Gradska knjižnica Karlovac	Slovenci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	148.680,10
Središnja knjižnica Čeha - Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar	Česi	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	151.668,00
Središnja knjižnica Talijana - Gradska knjižnica i čitaonica Pula	Talijani	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	148.494,40
Središnja knjižnica Slovaka - Hrvatska narodna knjižnica i čitaonica Našice	Slovaci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	157.750,50
Središnja knjižnica Albanaca - Knjižnice grada Zagreba, Zagreb	Albanci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	186.342,38
Središnja knjižnica Rusina i Ukrajinaca - Knjižnice grada	Rusini i Ukrajinci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće	191.678,62

Zagreba, Zagreb		izdatke središnje knjižnice	
Središnja knjižnica Srba - Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta" Zagreb	Srbi	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	284.153,98

Tabela – Pregled odobrenih sredstava za knjižničnu djelatnost u 2012. godini

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Knjižnična djelatnost			
Središnja knjižnica Austrijanaca - Gradska i sveučilišna knjižnica, Osijek	Austrijanci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	154.825,18
Središnja knjižnica Mađara - Gradska knjižnica Beli Manastir	Mađari	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	143.971,76
Središnja knjižnica Slovenaca - Gradska knjižnica Karlovac	Slovenci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	149.989,42
Središnja knjižnica Čeha - Pučka knjižnica i čitaonica Daruvar	Česi	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	151.265,60
Središnja knjižnica Talijana - Gradska knjižnica i čitaonica Pula	Talijani	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	148.065,80
Središnja knjižnica Slovaka - Hrvatska narodna knjižnica i čitaonica Našice	Slovaci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	156.622,48
Središnja knjižnica Albanaca - Knjižnice grada Zagreba, Zagreb	Albanci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	187.210,57
Središnja knjižnica Rusina i Ukrajinaca - Knjižnice grada Zagreba, Zagreb	Rusini i Ukrajinaci	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	191.197,01
Središnja knjižnica Srba - Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta" Zagreb	Srbi	Sredstva za plaće djelatnika i tekuće izdatke središnje knjižnice	299.400,39

Tabela – Pregled odobrenih sredstava za novinsku i književno-nakladničku djelatnost u 2010. godini

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Otkup knjiga			
Crnogorsko kulturno društvo Montenegro-Montenegrina	Crnogorci	Ljudmila Vasiljeva: Srednjojužnoslavenski književni jezici u sinkroniji i dijakroniji	3.980,00
	Crnogorci	Božo Milačić: Hrvatske književne teme	4.240,00
Hrvatsko-talijanska kulturna udruga Dante Alighieri	Talijani	Francesco Carra: Dnevnici s putovanja 1843-1848.	6.000,00
KDBH Preporod	Bošnjaci	Enes Kišević: Rijeci vraćene kući	4.000,00
Srpska pravoslavna crkvena općina, Dubrovnik	Srbi	Rade Petrović: Ruski konzulat u Dubrovniku od osnivanja do 1878. godine	1.800,00
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta"	Srbi	Jovan Mirić: Kosovo i druge teme	12.000,00
	Srbi	Vladimir Ardalić: Bukovica, narodni život i običaji	20.000,00
	Srbi	Branka Mraović: Globalni novac	7.500,00
	Srbi	Miloš Okuka: Salo debeloga jera libo azbukoprotres	10.000,00
	Srbi	Miljkan Maslić: Početak i razvoj ustanka naroda IV. rajona Korduna	7.500,00
	Srbi	Paul Kusan: Kratka povijest Treće ogulinske narodne graničarske pješađijske regimente	6.000,00
	Srbi	Mita Kostić: Kulturno- istorijska raskrsnica Srba u XVII veku	12.500,00
	Srbi	Nikola Vujčić: Dokle pogled dopire	4.000,00
Udruga za promicanje obrazovanja Roma u RH Kali	Romi	Veljko Kajtazi: Sara i sportovi	1.600,00

Sara			
	Romi	Veljko Kajtazi: Sarin rodendan	1.600,00
	Romi	Veljko Kajtazi: Sara na selu	1.600,00
	Romi	grupa autora - sudionici Svjetskog simpozija o romskome jeziku: Svjetski dan romskoga jezika	7.450,00
Zajednica Talijana M. Draga	Talijani	Anton Papp: Moja sjećanja	6.000,00
Židovska vjerska zajednica u Hrvatskoj Bet Israel	Židovi	Shmarya Levin: Djetinjstvo	5.500,00

Tabela – Pregled odobrenih sredstava za novinsku i književno-nakladničku djelatnost u 2011. godini

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Potpora izdavanju knjiga			
KDBH Preporod	Bošnjaci	Feđa Šehović: Drž se (b)Alija	10.000,00
	Bošnjaci	Filip Mursel Begović: Kad zora razrjeđuje strah	5.000,00
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta"	Srbi	Branko Čolović: Sakralna baština dalmatinskih Srba	15.000,00
	Srbi	Drago Roksandić: U NINU-u i Danasu	6.000,00
	Srbi	Grigor Vitez: Izabrana djela	45.000,00
Udruga za promicanje obrazovanja Roma u RH Kali Sara	Romi	Rajko Đurić i Veljko Kajtazi: Povijest romske književnosti	10.000,00
Zajednica Makedonaca u RH	Makedonci	Goran Kalogjera: Makedonsko XIX. Stoljeće	2.800,00

Tabela – Pregled odobrenih sredstava za novinsku i književno-nakladničku djelatnost u 2012. godini

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Otkup knjiga			
Algoritam d.o.o	Bošnjaci	Andrej Nikolaidis:	6.320,00

		Odlaganje parezija	
	Bošnjaci	Damir Avdić: Tiket za revoluciju	13.825,00
	Bošnjaci	Faruk Šehić: Knjiga o Uni	13.825,00
Buybook d.o.o.	Bošnjaci	Vicko Krstulović: Memoari jugoslavenskog revolucionara I. tom	12.750,00
Fraktura d.o.o.	Bošnjaci	Semezdin Mehmedinović: Autoportret s torbom	11.200,00
Horus – hrvatsko-ukrajinska suradnja	Ukrajinci	Bogdan Igor Antonyč: Bogdan Igor Antonyč, Most iznad vremena	2.000,00
	Ukrajinci	Marija Matios: Slatka Darica.	2.000,00
	Ukrajinci	Volodymyr Galyk: Ivan Franko i hrvatska kulturna baština	2.000,00
KDBH Preporod	Bošnjaci	Branislav Nušić: Ramazanske večeri	8.000,00
	Bošnjaci	Edin Urjan Kukavica: Islam na Balkanu	2.800,00
	Bošnjaci	Ervin Jahić: Zašto tone Venecija	4.600,00
SKD Prosvjeta	Srbi	Milan Milišić: Mufica	5.600,00
	Srbi	Milan Milišić: Nastrana vrana	6.400,00
V.B.Z. Zagreb	Bošnjaci	Hadžem Hajdarević: Sutjeska	2.380,00
Židovska vjerska zajednica u Hrvatskoj Bet Israel	Židovi	Josip Flavije: Protiv Apiona / Josipov život	14.365,00
Potpora izdavanju knjiga			
Udruga za promicanje obrazovanja Roma u RH Kali Sara	Romi	Grupa autora: Gramatika i pravopis romskog jezika	20.000,00
	Romi	Marcel Courthiade i Veljko Kajtazi: Romske narodne poslovice	15.000,00
Književne manifestacije			
Gradska knjižnica Umag	Talijani	Forum Tomizza 2012	15.000,00
Hrvatski centar P.E.N.-a Zagreb	više manjina	Prevođenje i prava malih jezika u EU	14.000,00
	više manjina	Susjedstvo riječi - regionalni književni skup	10.000,00
Hrvatsko-izraelsko društvo	Židovi	Književne večeri i predavanja u Kulturnom centru "Shalom"	10.000,00
KDBH Preporod	Bošnjaci	Obilježavanje	10.000,00

		dvadesetogodišnjice osnutka Preporoda	
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta"	Srbi	Festival Krokodil	8.000,00
Udruga za promicanje obrazovanja Roma u RH Kali Sara	Romi	Svjetski dan romskog jezika - Simpozij o romskom jeziku	10.000,00
Časopisi			
Kulturno društvo „Miroslav Šalom Freiburger“	Židovi	Novi Omanut	20.000,00
Medijski informativni centar	Romi	romalen.com- prvi portal o Romima	10.000,00

Investicije i informatizacija

Tabela – Investicije ustanova kulture u 2010. godini

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Investicijska potpora			
Matica Slovačka , Lipovljani	Slovaci	Uređenje etno kuće	40.000,00
Matica Slovačka, Miljevci, Nova Bukovica	Slovaci	Dovršenje Hrvatsko – Slovačkog doma	150.000,00
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta“, Zagreb	Srbi	Uređenje Središnje knjižnice	300.000,00
SVEUKUPNO DJELATNOST			490.000,00

Tabela – Investicije ustanova kulture u 2011. godini

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Investicijska potpora			
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta“, Zagreb	Srbi	Uređenje knjižnice	200.000,00

Tabela – Investicije ustanova kulture u 2012. godini

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Investicijska potpora			
Češka beseda, Virovitica	Česi	Uređenje Češkog doma	150.000,00
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta“, Zagreb	Srbi	Uređenje prostora knjižnice	200.000,00

4.6.2.

Arhivska i muzejsko - galerijska djelatnost

(187.) *Zakon o arhivskom gradivu i arhivima* (NN 105/97 i 64/00) zakonski je okvir za arhivsku djelatnost, a *Zakon o muzejima* (NN 142/98) za muzejsku djelatnost. U obavljanju arhivske

djelatnosti mreža od 18 državnih arhiva u Republici Hrvatskoj redovito prikuplja, obrađuje i čuva arhivsko gradivo koje se odnosi na nacionalne manjine.

- (188.) Arhivska djelatnost obuhvaća prikupljanje, obradu, zaštitu i korištenje arhivskog gradiva, savjetovanje stvaratelja i imatelja arhivskog gradiva koje se nalazi izvan arhiva, organiziranje izložaba, predavanja i sličnih aktivnosti koje su namijenjene široj javnosti. Značajna je i izdavačka djelatnost arhiva te djelatnost prosvjetnog karaktera (stručni i znanstveni skupovi, predavanja i sl). Svi ovi vidovi arhivske djelatnosti jednako se i u punoj mjeri odnose i na gradivo vezano uz nacionalne manjine i njihovu djelatnost na pojedinom području.
- (189.) Muzejsko-galerijska djelatnost prvenstveno obuhvaća čuvanje, zaštitu i prezentiranje muzejskih fondova i zbirki uključujući i građu vezanu uz rad i djelovanje nacionalnih manjina. Muzeji također održavaju izložbe, objavljuju izdanja vezana uz svoju djelatnost (katalog, zbornik, plakat, ostalo), otkupljuju građu, obavljaju arheološka i druga istraživanja isl. kako za većinsko stanovništvo tako i za pripadnike manjina. Osim toga u okviru Sustava muzeja organizira se i pedagoško-edukativna djelatnost i slični programi.
- (190.) Iako Ministarstvo kulture odobrava sredstva za arhivsku i muzejsko-galerijsku djelatnost različitih nacionalnih manjina, u nastavku se navode podaci za one regionalne ili manjinske jezike na koje se u Republici Hrvatskoj primjenjuje dio III. *Povelje*.

Tabela – Pregled odobrenih sredstava za arhivsku djelatnost u razdoblju 2010. – 2012.

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Arhivska djelatnost			
Istraživački dokumentacijski centar CENDO	Židovi	Sakupljanje, arhiviranje i katalogiziranje građe o Židovima	55.000
Državni arhiv za Međimurje	Mađari	Identifikacija arhivskog gradiva na mađarskom jeziku	15.000
Muzejsko-galerijska djelatnost			
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta", Zagreb	Srbi	Izložba svih Teslinih diploma u produkciji Muzeja Nikole Tesle, Beograd	10.000,00

4.6.3. Glazbeno – scenska djelatnost, kulturno - umjetnički amaterizam, likovna, novomedijska i filmska djelatnost

- (191.) Ministarstvo kulture svojim sredstvima posebno potiče djelatnost manjinskih udruga kulturno-umjetničkog amaterizma što obuhvaća festivale i druge manifestacije, smotre, nabavu i održavanje nošnji i instrumenata, pjevačke zborove, puhačke orkestre, nakladničku djelatnost, obilježavanje obljetnica, seminare, radionice i ostale programe kulturno-umjetničkog amaterizma.
- (192.) Isto se odnosi i na programe likovne, vizualne i audiovizualne umjetnosti, dizajn i arhitekturu, ostale likovne djelatnosti kao i na nove medijske kulture koje uključuju

umjetničku produkciju, jednokratne projekte, permanentne programe, manifestacije i ostale programe novih medijskih kultura.

- (193.) Posebno treba naglasiti da je u području scenskih umjetnosti *Zakonom o kazalištima* (NN 71/06) izričito propisano da u sastavu Hrvatskog narodnog kazališta Ivana pl. Zajca Rijeka obvezno djeluje Talijanska drama za koju se sredstva, osim u proračunu osnivača – Grada Rijeke, osiguravaju također i iz sredstava Ministarstva kulture namijenjenih kulturnim aktivnostima nacionalnih manjina.

Tabela – Pregled odobrenih sredstava za glazbeno-scensku djelatnost i kulturno-umjetnički amaterizam u 2010. godini

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Dramska umjetnost i kazališni amaterizam			
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta"	Srbi	Dani srpske kulture – "Falsifikator" Gorana Markovića	20.000,00 kn
Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca, Rijeka	Talijani	Djelatnost Talijanske drame	67.344,92 kn
Udruga Teatar Čaplin – Teatar romske nacionalne manjine	Romi	III. međunarodni festival romskog Teatra	10.000,00 kn
Glazba, glazbeno-scenska umjetnost i ples			
Hrvatsko-izraelsko društvo, Zagreb	Židovi	Glazbene večeri u kulturnom centru „Shalom“	15.000,00 kn
Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“, Zagreb	Srbi	Dani srpske kulture – koncertno gostovanje TAJJ Quarteta	10.000,00 kn
Umjetnička organizacija „Transhistrion ensemble“, Pula	Istrorumunji	Promocija multimedijalnog DVD-a: Istrorumunjski (Žejanski ili Vlaški) dijalekt (projekt Panphonia Istriana / Istarsko mnogozvučje“)	20.000,00 kn

Tabela – Pregled odobrenih sredstava za glazbeno-scensku djelatnost i kulturno-umjetnički amaterizam u 2011. godini

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Dramska umjetnost i kazališni amaterizam			
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta"	Srbi	Dani srpske kulture 2011.- gostovanje Mimarta s predstavom Oktagon	15.000,00 kn

Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca, Rijeka	Talijani	Djelatnost Talijanske drame	62.536,49 kn
Pučko otvoreno učilište Daruvar	Česi	Maska – mali sajam kazališta u Daruvaru 2011.	7.000,00 kn
Kulturno-umjetnički amaterizam			
SKD "Prosvjeta" Zagreb - Pododbor Darda, Darda	Srbi	5. međunarodna smotra folklora nacionalnih manjina	8.000,00 kn
Glazba, glazbeno-scenska umjetnost i ples			
Hrvatsko-izraelsko društvo, Zagreb	Židovi	Glazbene večeri u kulturnom centru „Shalom“	10.000,00 kn
Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“, Zagreb	Srbi	Dani srpske kulture – koncert i radionica Svetlane Spajić	10.000,00 kn
Udruga za proučavanje i promicanje kulturne baštine „Tamar“, Zagreb:	Židovi	Notno izdanje zbirke sinagogalnih napjeva natkantora Bernarda Grünera	15.000,00 kn

Tabela – Pregled odobrenih sredstava za glazbeno-scensku djelatnost i kulturno-umjetnički amaterizam u 2012. godini

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Dramska umjetnost i kazališni amaterizam			
Srpsko kulturno društvo "Prosvjeta"	Srbi	Dani srpske kulture - gostovanje kazališne predstave "PR ili potpuno rasulo"	15.000,00 kn
Hrvatsko narodno kazalište Ivana pl. Zajca, Rijeka	Talijani	Djelatnost Talijanske drame	59.647,31 kn
Pučko otvoreno učilište Daruvar	Česi	Maska – mali sajam kazališta u Daruvaru 2012.	10.000,00 kn
Glazba, glazbeno-scenska umjetnost i ples			
Hrvatsko-izraelsko društvo, Zagreb	Židovi	Glazbene večeri u kulturnom centru „Shalom“	10.000,00 kn
Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“, Zagreb:		Dani srpske kulture – gostovanje Frame Orchestra	10.000,00 kn

Tabela – Pregled odobrenih sredstava za likovnu, novomedijsku i filmsku djelatnost u 2010. godini

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Likovne umjetnosti i monografije			
Bejahad – Židovska kulturna scena, Zagreb	Židovi	Izložba Vladimira Veličkovića – Bejahad 2012.	30.000,00
Hrvatsko- izraelsko društvo, Zagreb	Židovi	Program izložbi u Galeriji Shalom	10.000,00
Židovska općina Zagreb, Zagreb	Židovi	Izložbe u Galeriji Milan i Ivo Steiner	15.000,00

Tabela – Pregled odobrenih sredstava za likovnu, novomedijsku i filmsku djelatnost u 2011. godini

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Likovne umjetnosti i monografije			
Bejahad – Židovska kulturna scena, Zagreb	Židovi	Izložbe Bejahad nakon Bejahada	10.000,00
Hrvatsko- izraelsko društvo, Zagreb	Židovi	Program izložbi u Galeriji Shalom	10.000,00
Židovska općina Zagreb, Zagreb	Židovi	Izložbe u Galeriji Milan i Ivo Steiner	15.000,00

Tabela – Pregled odobrenih sredstava za likovnu, novo-medijsku i filmsku djelatnost u 2012. godini

PROGRAMSKA DJELATNOST / NOSITELJ	MANJINA	PROGRAM	IZNOS
Likovne umjetnosti i monografije			
Hrvatsko- izraelsko društvo, Zagreb	Židovi	Program izložbi u Galeriji Shalom	10.000,00
Židovska općina Zagreb, Zagreb	Židovi	Izložbe u Galeriji Milan i Ivo Steiner	15.000,00

4.7. Članak 13. – Gospodarski i socijalni život

Stavak 1:

podstavak a)

podstavak b)

podstavak c)

(194.) Republika Hrvatska izvještava da u odnosu na čl. 13. Povelje – gospodarski i socijalni život nema novih podataka, odnosno izmjena, u odnosu na podatke dostavljene Vijeću Europe u trećem i četvrtom izvješću Republike Hrvatske o primjeni Povelje te shodno navedenome upućujemo na odgovarajuće odlomke iz navedenih izvješća.

4.8. Članak 14. – Prekogranična suradnja

- (195.) Održan je seminar o analizi provedbe Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina koji je održan 20. travnja 2012. godine u Zagrebu. Seminar je organiziran kako bi se potaknula javna rasprava o provedbi Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, kao značajnog međunarodnog dokumenta kojim se sveobuhvatno štite prava nacionalnih manjina. Na seminaru su sudjelovali istaknuti stručnjaci s područja zaštite prava nacionalnih manjina, predstavnici državnih institucija, zastupnik nacionalnih manjina u Hrvatskom saboru, istaknuti članovi udruga nacionalnih manjina, predstavnici lokalnih i regionalnih vlasti, članovi vijeća nacionalnih manjina kao i predstavnici resornih ministarstava i ostalih državnih tijela uključenih u provedbu Okvirne konvencije. Na seminaru je sudjelovao i prof. dr. Rainer Hofmann, tadašnji predsjednik Savjetodavnog odbora Vijeća Europe za praćenje Okvirne konvencije za zaštitu nacionalnih.
- (196.) Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina koordinirao je izradu nove Nacionalne strategije za Rome za razdoblje od 2013. do 2020. godine usklađujući nacionalnu politiku sa zahtjevima Europske unije i donošenjem Okvira EU za nacionalne strategije integracije Roma do 2020. godine. Vlada RH donijela je Nacionalnu strategiju za uključivanje Roma za razdoblje od 2013.- 2020. godine na sjednici održanoj 29. studenoga 2012. godine. Opći cilj ovog novog dokumenta usmjeren je na poboljšanje položaja romske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj smanjivanjem višedimenzionalnog socio-ekonomskog jaza između romske i neromske populacije u cilju postizanja sveobuhvatnog uključivanja Roma u sve segmente društva što će se postići podizanjem razine općeg i ciljanog obrazovanja, poboljšanjem ekonomskog i zdravstvenog statusa, te poboljšanjem društvenog položaja Roma.
- (197.) Na sastanku Međunarodnog upravnog odbora Desetljeća za uključivanje Roma 2005.-2015. održanom 25. i 26. lipnja 2012. godine u Skopju, Republika Hrvatska je preuzela je jednogodišnje predsjedanje Desetljećem za uključivanje Roma za razdoblje od 1. srpnja 2012.-30. lipnja 2013. godine. Specifični ciljevi prioritetnih područja hrvatskog predsjedanja Desetljećem, kroz koje se namjerava postići opći cilj su: Povezivanje Desetljeća za uključivanje Roma i Okvira EU; Povezivanje glavnih uspjeha Desetljeća u obrazovanju s obrazovnom politikom EU i položajem romskog jezika; Povezivanje povijesnog iskustva Roma u Europi s promicanjem tolerancije i nediskriminacije Roma; Mladi Romi u akciji za toleranciju i priznavanje. U vezi s predsjedanjem, Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 5. travnja 2012. godine donijela Odluku o osnivanju Odbora za predsjedanje Desetljećem za uključivanje Roma 2005.-2015.
- (198.) 23. sastanak Međunarodnog upravnog odbora Desetljeća za uključivanje Roma 2005. – 2015. održan je 24. i 25. rujna 2012. godine u Zagrebu, kao prva od aktivnosti u okviru jednogodišnjeg predsjedanja Republike Hrvatske Desetljećem za uključivanje Roma. Sastanku su prisustvovali predstavnici vlada 12 zemalja-članica Desetljeća, kao i predstavnici romskog civilnog sektora zemalja-članica, predstavnici dviju zemalja-promatrača, Sjedinjenih Američkih Država i Slovenije, predstavnici niza međunarodnih partnera koji sudjeluju u Desetljeću, poput Europske komisije, Svjetske banke, Zaklade Otvoreno društvo, UNDP-a, UNICEF-a, UNHCR-a, Svjetske zdravstvene organizacije i drugih, predstavnici Povjerenstva za praćenje provedbe Nacionalnog programa za Rome, Odbora za predsjedanje Desetljećem za uključivanje Roma, predstavnici romskog civilnog sektora u Republici Hrvatskoj. Na sastanku je održan niz rasprava o relevantnim temama poput budućnosti Desetljeća i prioritetnim područjima predsjedanja Republike Hrvatske, a poseban prostor dobile su i izjave vlada članica Desetljeća.

Hrvatski je sabor na sjednici održanoj 25. svibnja 2012. godine donio Zaključak o potpori međunarodnoj inicijativi o ustanovljenju 5. studenog Svjetskim danom romskog jezika.

(199.) Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu u okviru Odsjeka za indologiju i dalekoistočne studije osnovana su dva kolegija: Kolegij za romski jezik i Književnost i kultura Roma. Predavanja su počela u studenom 2012. godine

4.8.1.

Ugovori i programi kulturne suradnje potpisani u razdoblju 2009. -2012.

(200.) Iako je u navedenom razdoblju potpisano više bilateralnih ugovora i programa kulturne suradnje između Republike Hrvatske i drugih država, u nastavku se navode podaci vezano za one regionalne ili manjinske jezike na koje se u Republici Hrvatskoj primjenjuje dio III. *Povelje*:

- **Makedonija**
  - *Program kulturne suradnje između Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Ministarstva kulture Republike Makedonije za 2009. - 2011. godinu, potpisan u Skopju 19.01.2009..*
- **Bugarska**
  - *Program kulturne suradnje između Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Ministarstva kulture Republike Bugarske za 2011., 2012. i 2013. godinu potpisan u Zagrebu, 27. travnja 2011.*
- **Mađarska**
  - *Program kulturne suradnje između Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Ministarstva obrazovanja i kulture Republike Mađarske za 2009., 2010. i 2011. godinu, potpisan u Barcsu 17. rujna 2009..*
  - *Program kulturne suradnje između Ministarstva kulture Republike Hrvatske i Ministarstva nacionalnih resursa Republike Mađarske za 2012. - 2014. godinu, potpisan u Budimpešti, 7. studenog 2011.*
- **Austrija**
  - *Program suradnje između Republike Hrvatske i Republike Austrije u području kulture i obrazovanja za 2013. - 2015. godinu (sukladno čl. 13. Odjeljku 1. Ugovora između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Austrije o suradnji u području kulture i obrazovanja) potpisan u Zagrebu, 21. studenog 2012.*

5. Zaključak

(201.) Republika Hrvatska je odlučna u ostvarivanju zaštite prava na uporabu regionalnih ili manjinskih jezika u skladu s odredbama *Povelje*, a što provodi putem djelovanja nadležnih tijela državne uprave koji postupaju temeljem domaćih propisa. Imajući u vidu kako je Hrvatski sabor na sjednici 17. listopada 1997. donio Zakon o potvrđivanju Europske povelje o regionalnim i manjinskim jezicima (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 18/97) te da su domaći propisi koji reguliraju pravo manjinama na njihov jezik doneseni 2000. odnosno 2002., Vlada Republike Hrvatske smatra da je došlo vrijeme pune implementacije.

- (202.) U tom smislu Vlada Republike Hrvatske će provoditi aktivnosti na tragu preporuke Odbora ministara iz prethodnog evaluacijskog izvješća o uspostavljanju ravnopravne službene uporabe jezika i pisma na područjima gdje ima dovoljan broj pripadnika nacionalnih manjina odnosno gdje su ispunjeni za to zakonom predviđeni uvjeti kao i u onim sredinama gdje je to propisano statutima jedinica lokalne samouprave. U dijelu provođenja navedenih aktivnosti koji se odnose na državna tijela, Vlada namjerava u potpunosti implementirati ravnopravnu uporabu jezika i pisma nacionalnih manjina.
- (203.) Nadalje, u smislu ispunjenja preporuka Odbora ministara iz prethodnih evaluacijskih izvješća te u želji da se ojača proaktivan pristup Republike Hrvatske u zaštiti prava na uporabu manjinskih jezika, potrebno je naglasiti da je u 2011. godini usvojen novi *Akcijski plan za provedbu Ustavnog zakona o pravima nacionalnih manjina* koji je predvidio, između ostalog, provođenje mjera usmjerenih na zaštitu manjinskih jezika. Vlada Republike Hrvatske je odlučna da sve mjere iz Akcijskog plana implementira u potpunosti. Implementacija mjera i provedba zakona iz Akcijskog plana koji se dijelom upravo na poštivanje i zaštitu manjinskih jezika se provodi s ciljem ostvarenja prava nacionalnih manjina na slobodnu uporabu njihova jezika i pisma.
- (204.) U tu svrhu s predstavnicima lokalnih vlasti se održavaju sastanci i savjetovanja radi podizanja svijesti o pravima nacionalnih manjina, međunarodnim dokumentima i domaćim propisima iz kojih ta prava proizlaze, prvenstveno o ostvarivanju prava manjina na jezik i pismo. Puna informacija i svijest o pravima manjina najvažnija je na onoj razini na kojoj se ta prava ostvaruju, a radi se o razini lokalne samouprave. Vlada Republike Hrvatske će nastaviti raditi na edukaciji i primjeni zakona u svrhu ostvarenja prava manjina unatoč poteškoćama i nerazumijevanjima na koje se nailazi u procesu pune primjene zakona.
- (205.) Republika Hrvatska u skladu s objektivnim mogućnostima pruža financijsku potporu iz sredstava državnog proračuna za veliki broj djelatnosti udruga nacionalnih manjina koje su usmjerene na promicanje vrijednosti zaštite manjinskih jezika. U proteklom razdoblju nastavljen je pozitivan trend značajnog povećanja proračunskih sredstava za potrebe financiranja programa zaštite prava govornika regionalnih ili manjinskih jezika, a unatoč svim poteškoćama globalne ekonomske krize.
- (206.) Na temelju analize prikupljenih podataka relevantnih tijela državne uprave, moguće je konstatirati da je za razdoblje za koje se izvješće podnosi 5. periodično izvješće Republika Hrvatska učinila daljnji napredak u ostvarivanju programa zaštite i promicanja prava na uporabu regionalnih ili manjinskih jezika štićenih sukladno odredbama *Povelje*.
- (207.) Republika Hrvatska je čvrsto opredijeljena da u predstojećem razdoblju nastavi s provođenjem programa zaštite i promicanja prava govornika manjinskih jezika, radi ostvarenja načela jednakosti u društvu te promicanja duha snošljivosti i dijaloga sukladno preporukama Odbora ministara evaluacijskog izvješća Odbora stručnjaka Vijeća Europe.